

רגולציה של התמודדות עם רעידות אדמה בישראל מאגר מידע לניתוח גופים, סמכויות וחובות על פי תחומי עשייה

מסמך זה מסכם מידע שנאסף עד כה במסגרת המחקר ומנגיש אותו למתעניינים.

מתודולוגית המחקר

המחקר מציע כלי להערכת המערכת הרגולטיבית העוסקת בהתמודדות עם רעידות אדמה בשלושה-זמנים:
א. לפני הארוע:

- איפחות (mitigation)

- היערכות

ב. תוך כדי זמן קצר לאחר הארוע (מענה)

ג. לאחר הארוע (שיקום)

המערכת הרגולטיבית הנבחנת במחקר זה היא מכלול הגופים – משרדי ממשלה, רשויות וארגונים שיש להם סמכויות וחובות בנושא ההתמודדות עם רעידות אדמה, והכלים שיש להם על פי חוק למלא את חובותיהם בתחומי האחריות המוטלים עליהם.

תהליך המחקר

בתחילת המחקר נעשה מיפוי של כל הגופים והארגונים הרלוונטיים ונאספו החוקים, התקנות והחלטות הממשלה המטילות עליהם חובות ומעניקות להם סמכויות בנושא.

מיפוי זה נמצא [בתרשים כאן](#).

במקביל למיפוי הגופים, נבחנו המלצות מהספרות המקצועית והאקדמית בנוגע לתחומי עשייה ונושאים בהם יש צורך לטפל כדי להתמודד עם רעידות אדמה, וכן קריטריונים להערכת העשייה.

בשלב הבא, שולבו שני חלקי המחקר למסמך אחד, שבו פורטו הגופים האמורים לטפל בכל נושא ותחום עשייה, הסמכויות והחובות המוטלות עליהם ומקור החובה או הסמכות (איזה חוק, תקנה או החלטת ממשלה).

מטרתו של מסמך זה היא לבחון פערים בין הרצוי למצוי, ובפרט:

- האם יש גופים/גורמים האחראים על כל תחום ונושא (האם יש תחומים שאינם "מכוסים"?)
- האם יש נושאים או תחומים בהם יש יותר מגוף אחד אחראי או בעל סמכות (האם קיימת אי-בהירות/כפילות בסמכויות?)
- האם החוק מעניק לגופים האחראים את הסמכויות הנחוצות (האם חסרות סמכויות ביחס לחובות?)

לאחר שנאסף המידע בנוגע לסמכויות והחובות "על הנייר", נערכו ראיונות עם בעלי תפקידים ברשויות ובארגונים העוסקים בנושא. במסגרת הראיון נשאלו המראיינים האם ישנם תחומי עשייה בהם:

ד. יש פערים בין הסמכויות/חובות לבין העשייה בפועל (אי עשייה, או עשייה ללא סמכות)

ה. העשייה בפועל אינה טובה לדעתם, ומדוע

ו. קיימים קשיים ב"שרשראות הטיפול", בקשרים בין הגופים או בדרכי פיקוח ובקרה, "צווארי בקבוק"

בכדי להקל על קריאת המסמך וניתוח הנתונים בעזרתו, סווגו תחומי העשייה והנושאים על פי 5 קטגוריות ובהן תחומי העשייה השונים:

קטגוריות	תחומי עשייה
א. תשתיות ומבנים	א.1. בדיקת תקינות וטיפול במבנים ומתקני תשתית
	א.2. בדיקת תקינות וטיפול במבנים שאינם תשתיות
ב. רציפות תפקודית (משק וכלכלה)	ב.1. אספקת שרותי תשתיות בסיסים
	ב.2. שרותים חיוניים לאוכלוסיה ותפקוד רשויות מקומיות
ג. תחומי אוכלוסיה (אדם וקהילה)	ג.1. טיפול באוכלוסייה
	ג.2. הסברה, הדרכה ומעורבות הקהילה
ד. היבטים נוספים	ד.1. התרעה
	ד.2. תרגול
	ד.3. כח אדם
	ד.4. משאבים ומקורות מימון
	ד.5. סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל
ה. תכלול והובלה	ה.1. הובלת מדיניות
	ה.2. תכלול ותיאום

מבנה המסמך

בתחילת המסמך נמצאת טבלה גדולה הכוללת את כל תחומי העשייה, על פי הקטגוריות והתחומים בשלושת הזמנים: לפני (איפחות, היערכות למענה), תוך כדי (מענה) ואחרי (שיקום) הטבלה בנויה כך:

קטגוריות	תחומי עשייה	A הערכות למענה ואיפחות (לפני רעידת האדמה)	דברים שצריכים להיעשות B מענה (תוך כדי)	C שיקום
א. תשתיות ומבנים	א.1. בדיקת תקינות וטיפול במבנים ומתקני תשתית	תחומי איפחות		
	א.2. בדיקת תקינות וטיפול במבנים שאינם תשתיות			
ב. רציפות תפקודית	ב.1. אספקת שרותי תשתיות בסיסים			
	ב.2. שרותים חיוניים לאוכלוסיה ותפקוד רשויות מקומיות			
ג. תחומי אוכלוסיה	ג.1. טיפול באוכלוסייה			
	ג.2. הסברה, הדרכה ומעורבות הקהילה			
ד. היבטים נוספים	ד.1. התרעה			
	ד.2. תרגול			
	ד.3. כח אדם			
	ד.4. משאבים ומקורות מימון			
	ד.5. סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל			
ה. תכלול והובלה	ה.1. הובלת מדיניות			
	ה.2. תכלול ותיאום			

בתוך הטבלה נמצא פירוט של כל תחומי העשייה על פי הקטגוריות, כאשר לכל נושא מצורף קישור (hyperlink) לרשימת גופים אשר יש להם חובות וסמכויות באותו תחום, על פי חוקים, תקנות והחלטות ממשלה. רשימות הגופים בתוך המסמך בנויות כך:

א.1. B כותרת הנושא (תחום העשייה)

כותרות משנה

הכותרות מסומנות באותיות וצבעים לפי השלב (הזמן):

A - לפני (איפחות והיערכות) – מסומן בתכלת

B - תוך כדי (מענה) – מסומן בכתום

C - אחרי (שיקום) – מסומן בירוק

המלצות לדברים שיעשו על פי הספרות

לכל תחום מפורטות מספר המלצות. יש לציין כי לא מדובר ברשימה ממצה אלא דוגמה להמלצות שנמצאו בספרות (מה צריך להיעשות)

עקרונות / קריטריונים להערכה

במידה ונמצאו – מפורטים קריטריונים בהם ניתן להשתמש כדי להעריך את איכות העשייה (ה"איך" ולא ה"מה")

גופים בעלי אחריות/ סמכויות	פירוט חובות, סמכויות ואחריות רלוונטיות והפניה למקור הסמכות / חובה	הערות
שם הגוף / רשות	לגבי כל גוף מפורטות החובות והסמכויות המוטלות עליו על פי חוקים, תקנות והחלטות ממשלה	פערים שנמצאו מסומנים באותיות אדומות
	חוקים ותקנות – אותיות רגילות	חוזקות באותיות ירוקות
	החלטות ממשלה – אותיות אלכסוניות	הערות וסימני שאלה – באותיות רגילות

בתחתית כל רשימה נמצא [קישור בחזרה](#) לטבלה, לאותה נקודת קישור.

המסמך בנוי כך שהעיון בו נעשה ישירות מהטבלה ולא אמור להקרא ברצף מתחילתו עד סופו.

עם זאת, בעמוד 6 נמצא תוכן ענינים מקוצר של המסמך כולו, ובע' 9-7 תוכן ענינים מפורט. ניתן לערוך את התוכן וסדר הדברים אחרת במידת הצורך (לפי זמנים ולא לפי קטגוריות)

רגולציה של התמודדות עם רעידות אדמה : טבלה משולבת של נושאים ותחומי עשייה

דברים שצריכים להיעשות		A – נושאי היערכות	B – נושאי מענה	C – נושאי השיקום
קטגוריות	תחומי עשייה	A הערכות למענה ואיפחות (לפני רעידת האדמה)	B מענה (תוך כדי)	C שיקום
א. תשתיות ומבנים	1.1. בדיקת תקינות וטיפול במבנים ומתקני תשתית	A.1. תשתיות ומבנים – איפחות A.1.1. חיזוק מתקני תשתית - אנרגיה (חשמל, גז, דלק), - מים וביוב, - תחבורה (כבישים, רכבות, נמלים, שדות תעופה), - תקשורת - פסולת - הכנה וחיזוק מתקני חומ"ס	B.1. תשתיות ומבנים במענה B.1.1. בדיקת תקינות תשתיות, סילוק מפגעים וטיפול במתקני תשתיות: - מתקני אנרגיה (חשמל, גז, דלק), - מתקני מים וביוב, - מתקני תחבורה (כבישים, רכבות, נמלים, שדות תעופה), - מתקני תקשורת	C.1. תשתיות ומבנים בשיקום C.1.1. שיקום מתקני תשתיות: - אנרגיה (חשמל, גז, דלק) - מים וביוב - תחבורה (כבישים, רכבות, תחבורה ציבורית, נמלים, שדות תעופה) - תקשורת
	2.2. בדיקת תקינות וטיפול במבנים שאינם תשתיות	A.2. חיזוק מבנים שאינם תשתיות - מבני ציבור - מפעלים חיוניים - מבנים פרטיים ובתי מגורים הנדסה ותקני בניה שימוש בקרקע ותכנון	B.2. בדיקת תקינות וטיפול ראשוני במבנים ומפגעים שאינם תשתיות	C.2. שיקום מבנים שאינם תשתיות - שיקום מבני ציבור ממשלתיים - שיקום ערים, שכונות ומבני מגורים
ב. רציפות תפקודית (משק וכלכלה)	1.1. אספקת שרותי תשתיות בסיסים	A.1. שרותי תשתיות בסיסיים (מי דואג שיהיה בעת הצורך) - אנרגיה (חשמל, גז, דלק) - מים - ביוב וסניטציה - תחבורה (הסעים, כבישים, רכבות, נמלים, שדות תעופה) - תקשורת, סייבר ודואר - פינוי פסולת - טיפול בחומרים מסוכנים ומניעת סכנות סביבתיות	B.1. שרותי תשתיות חיוניות בעת הארוע: - אנרגיה - מים - סניטציה - תחבורה - תקשורת באזור האסון ובכלל המדינה - טיפול בחומרים מסוכנים וסכנות סביבתיות	C.1. שיקום תשתיות - אנרגיה, דלק - מים - ביוב וסניטציה - תחבורה - תקשורת, סייבר ודואר באזור האסון ובכלל המדינה) - טיפול בפסולת - טיפול בחומרים מסוכנים ובסכנות סביבתיות
	2.2. שרותים חיוניים לאוכלוסיה ותפקוד רשויות מקומיות	A.2. הבטחת אספקת שרותים חיוניים לכשיתרחש הארוע: - הערכות רשויות מקומיות וצמצום פערים בין הרשויות - מזון, ציוד בסיסי - מפעלים חיוניים - סיוע כלכלי - הגנה ושמירה - מוסדות חינוך וטיפול בילדים - תעודות ומסמכים	B.2. שרותים חיוניים לאוכלוסיה, שמירה על רציפות העבודה הממשלתית ותפקוד רשויות מקומיות בעת הארוע ומיד לאחריו - סיוע לרשויות מקומיות שנפגעו (בעת הארוע) - מזון, ציוד בסיסי, מפעלים חיוניים ותפקוד רשויות מקומיות (מ"ח) - סיוע כלכלי - הגנה ושמירה	C.2. שירותים חיוניים וסיוע לרשויות מקומיות בשיקום מזון, מפעלים חיוניים, רשויות מקומיות חינוך, בתי ספר, מעונות, רווחה תקשורת, סייבר ודואר סיוע כלכלי, ביטוח לאומי, שאלת הפיצוי, בנקים רישום אוכלוסין, תעודות ומסמכים רשמיים שיקום תירות שיקום סביבה
ג. תחומי אוכלוסיה (אדם וקהילה)	1.1. טיפול באוכלוסיה	A.1. היערכות לטיפול באוכלוסיה: - חילוץ והצלה - רפואה ושרותים פסיכולוגיים - אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים - נעדרים, חללים (פס"ח) - פינוי אוכלוסיה, טיפול בחסרי קורת גג - בע"ח נטושים	B.1. טיפול באוכלוסיה באזור האסון בעת התרחשותו ומיד לאחריו: - חילוץ והצלה - רפואה ושרותים פסיכולוגיים - אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים ואוכלוסיות מיוחדות - נעדרים, חללים - פינוי אוכלוסיה, טיפול בחסרי קורת גג - בע"ח נטושים	C.1. סיוע לנפגעים ושיקום האוכלוסיה - שיקום רפואי של האוכלוסיה - רווחה וייעוץ פסיכולוגי, אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים - קליטת חסרי קורת גג וטיפול בהם - טיפול בתיירים וסיוע בהחזרתם למדינותיהם
	2.2. הסברה, הדרכה ומעורבות הקהילה	A.2. היערכות אוכלוסיה הסברה, הדרכה ומעורבות הקהילה (כולל נגישות למידע, סמכות לגופים מקומיים או קהילתיים לנהל סיכוני אסונות)	B.2. מתן הסברה ומידע לציבור בכל נושא רלוונטי	C.2. הסברה, הדרכה ומעורבות הקהילה בשיקום

קטגוריות	תחומי עשייה	דברים שצריכים להיעשות		
		A הערכות למענה (לפני רעידת האדמה)	B מענה (תוך כדי)	C שיקום
ד. היבטים נוספים	ד.1. התרעה	ד. A היבטים נוספים - היערכות ד.1.A התראה מוקדמת והתרעה	ד. B היבטים נוספים - מענה ד.1.B התרעה במענה- מעקב אחר תנועות קרקע והערכה ראשונית לאחר אירוע	ד. C היבטים נוספים
	ד.2. תרגול	ד.2.A תרגול - תרגול כוחות ההצלה והחירום - תרגול האוכלוסיה - תרגול ספקי תשתיות (אנרגיה, מים, תחבורה, תקשורת) - תרגול ספקי שירותים (מזון, מוסדות חינוך, מוסדות רפואה)		
	ד.3. כח אדם	ד.3.A כח אדם להיערכות הכשרת אנשי מקצוע אשר אחראיים על הסביבה הבנויה הכשרת עובדים להתמודדות עם רעידת אדמה בסקטורים השונים	ד.3.B כח אדם למענה	ד.3.C גיוס כ"א מסייע לשיקום
	ד.4. משאבים ומקורות מימון	ד.4.A משאבים להיערכות מימון היערכות ביטוח נגד נזקי רעידות אדמה		ד.4.C משאבים לשיקום מימון השיקום היבט ביטוחי
	ד.5. סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל	ד.5.A קשרי חו"ל בהיערכות הכנה לקליטה והפצת סיוע בינ"ל יצירת שותפויות אסטרטגיות בין-לאומיות קשר עם הרשות הפלסטינית, כולל תיאום העברת סיוע	ד.5.B גיוס ותיאום סיוע בינ"ל בעת הארוע ומיד לאחריו	ד.5.C קשרי חו"ל בשיקום קליטת סיוע מחו"ל
ה. תכלול והובלה		ה. A תכלול והובלה באיפחות ובהיערכות ה.1A - הובלת מדיניות איפחות ה.2A - תכלול מאמצי האיפחות ה.1.A הובלת מדיניות, היערכות למענה ה.2.A תכלול וריכוז ההיערכות למענה	ה. B תכלול והובלת המענה ניהול פיקוד ושליטה, תיאום ותפקוד המענה כולל יצירת תמונת מצב לאומית	ה. C תכלול והובלה בשיקום
				ה.1.C אחריות כוללת ותיאום ההיערכות לשיקום ולשיקום ראשוני הערכות לוגיסטית; יצירה, תאום והפעלת תכניות שיקום כלליות ונושאות (כלכלה, סביבה, חברה).

מכאן והלאה מתחיל המסמך המפורט

תוכן הענינים - מקוצר

9	א. תשתיות ומבנים
9	א. A תשתיות ומבנים - היערכות
17	א. B תשתיות ומבנים - מענה
18	א. C תשתיות ומבנים - שיקום
22	ב. רציפות תפקודית (שירותי תשתיות)
22	ב. A היערכות - רציפות תפקודית
29	ב. B רציפות תפקודית - מענה
36	ב. C רציפות תפקודית - שיקום
39	ג. תחומי אוכלוסיה
39	ג. A היערכות - תחומי אוכלוסיה
44	ג. B מענה - תחומי אוכלוסיה
49	ג. C תחומי אוכלוסיה - שיקום
51	ד. היבטים נוספים
51	ד.1. A התראה מוקדמת (איפחות)
52	ד.1. B התרעה - מענה
53	ד.2. A תרגול (היערכות)
54	ד.3. A כח אדם להיערכות
55	ד.3. B כח אדם למענה
56	ד.3. C כח אדם לשיקום
56	ד.4. A משאבים ומקורות מימון להיערכות
57	ד.4. C משאבים ומקורות מימון לשיקום
58	ד.5. סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל
58	ד.5. A סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל - היערכות
59	ד.5. B סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל בעת הארוע ומיד לאחריו
60	ד.5. C סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל - שיקום
61	ה. נושאי תכלול והובלה
61	ה. A תכלול והובלה בהיערכות
70	ה. B תכלול והובלה במענה
72	ה. C תכלול והובלה בשיקום

תוכן עניינים מפורט

4 רגולציה של התמודדות עם רעידות אדמה : טבלה משולבת של נושאים ותחומי עשייה
9 א. תשתיות ומבנים
9 א. A תשתיות ומבנים - איפחות
9 א.1. A חיזוק מתקני תשתית
9 אנרגיה
10 מים
10 ביוב
10 תחבורה
11 תקשורת
11 פסולת וחומרים מסוכנים
12 א.2. A חיזוק מבנים שאינם תשתיות
12 הכנה וחיזוק של מבני ציבור והכנה וחיזוק של מפעלים חיוניים
13 הכנה וחיזוק של מבנים בבעלות פרטית לרבות מבני מגורים
13 הכנה וחיזוק של מבנים בבעלות פרטית לרבות מבני מגורים
14 הנדסה ותקני בנייה
15 שימוש בקרקע ותכנון
17 א. B תשתיות ומבנים - מענה
17 א.1. B בדיקת תקינות תשתיות, סילוק מפגעים וטיפול במתקני תשתיות
17 אנרגיה
17 מים וביוב
17 תחבורה
18 תקשורת
18 א.2. B בדיקת תקינות וטיפול ראשוני במבנים שאינם תשתיות
18 א. C תשתיות ומבנים - שיקום
18 א.1. C שיקום מבנים ומתקני תשתית
19 כללי
19 אנרגיה
19 מים וביוב
20 תחבורה
20 תקשורת
20 א.2. C שיקום מבנים שאינם תשתיות
20 שיקום מבני ציבור ממשלתיים
21 שיקום ערים ושכונות
22 ב. רציפות תפקודית (שירותי תשתיות)
22 ב. A היערכות - רציפות תפקודית (משק וכלכלה)
22 ב.1. A היערכות לאספקת שירותי תשתיות בסיסים
22 אנרגיה
23 מים
23 ביוב וסניטציה
23 תחבורה והיסעים
24 תקשורת, סייבר ודואר
24 פינוי פסולת וחומרים מסוכנים
26 א.2. A היערכות למתן שירותים חיוניים לאוכלוסיה והיערכות רשויות מקומיות
26 מזון, ציוד בסיסי, מפעלים חיוניים (מל"ח) ותפקוד רשויות מקומיות
28 מפעלים חיוניים
28 סיוע כלכלי
28 הגנה ושמירה
29 מוסדות חינוך וטיפול בילדים
29 תעודות ומסמכים
29 ב. B רציפות תפקודית (משק וכלכלה) - מענה
29 ב.1. B אספקת שירותי תשתיות בסיסים - הבטחת תפקוד אזור האסון
30 אנרגיה
30 מים, סניטציה וביוב
31 תחבורה
31 תקשורת
31 פסולת וחומרים מסוכנים
32 א.2. B שירותים חיוניים לאוכלוסיה, שמירה על רציפות העבודה הממשלתית ותפקוד רשויות מקומיות
32 שמירה על רציפות העבודה הממשלתית
33 מזון, ציוד בסיסי, תפקוד מפעלים חיוניים (מל"ח) ותפקוד רשויות מקומיות
35 סיוע כלכלי, כסף
35 הגנה ושמירה
36 ב. C רציפות תפקודית (משק וכלכלה) - שיקום
36 ב.1. C אספקת שירותי תשתיות החזרת המשק לפעולה
36 אנרגיה
36 מים וביוב
36 תחבורה
37 תקשורת וסייבר
37 פסולת וחומרים מסוכנים
37 א.2. C שירותים חיוניים לאוכלוסיה וסיוע לרשויות מקומיות בשיקום
37 מזון, מפעלים חיוניים
38 רשויות מקומיות
38 חינוך, בתי ספר, מעונות
38 רווחה
38 תקשורת, סייבר ודואר
38 רישום אוכלוסין, תעודות ומסמכים רשמיים
38 סיוע כלכלי, ביטוח לאומי, שאלת הפיצוי

39.....	בנקים.....
39.....	שיקום תיירות.....
39.....	שיקום סביבה.....
39	ג. תחומי אוכלוסיה
39.....	ג. A היערכות - תחומי אוכלוסיה (אדם וקהילה).....
39.....	ג. 1. A היערכות לטיפול באוכלוסייה.....
39.....	חילוץ והצלה.....
40.....	רפואה.....
41.....	אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים.....
41.....	נעדרים, חללים (פס"ח).....
42.....	פינוי אוכלוסיה, טיפול בחסרי קורת גג.....
42.....	בע"ח.....
42.....	ג. 2. A היערכות אוכלוסיה הסברה, הדרכה ומעורבות הקהילה.....
44.....	ג. B מענה - תחומי אוכלוסיה.....
44.....	ג. 1. B טיפול באוכלוסייה באזור האסון בעת התרחשותו ומיד לאחריו.....
45.....	חילוץ והצלה.....
46.....	רפואה.....
46.....	אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים ואוכלוסיות מיוחדות.....
47.....	נעדרים, חללים.....
47.....	פינוי אוכלוסיה, טיפול בחסרי קורת גג.....
48.....	בע"ח.....
48.....	ג. 2. B הסברה ומידע לציבור.....
49.....	ג. C תחומי אוכלוסיה - שיקום.....
49.....	ג. 1. C סיוע לנפגעים ושיקום האוכלוסיה.....
49.....	רפואה.....
50.....	רווחה וייעוץ פסיכולוגי, אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים.....
50.....	קליטת חסרי קורת גג וטיפול בהם.....
51.....	טיפול בתיירים וסיוע בהחזרתם למדינותיהם.....
51.....	ג. 2. C הסברה, הדרכה ומעורבות הקהילה בשיקום.....
51	ד. היבטים נוספים
51.....	ד. 1. A התראה מוקדמת (איפחות).....
52.....	ד. 1. B התרעה - מענה.....
53.....	ד. 2. A תרגול (היערכות).....
54.....	ד. 3. A כח אדם להיערכות.....
54.....	הכשרת אנשי מקצוע אשר אחראיים על הסביבה הבנויה.....
54.....	הכשרת עובדים להתמודדות עם רעידת אדמה בסקטורים השונים.....
55.....	ד. 3. B כח אדם למענה.....
56.....	ד. 3. C כח אדם לשיקום.....
56.....	ד. 4. A משאבים ומקורות מימון להיערכות.....
57.....	ד. 4. C משאבים ומקורות מימון לשיקום.....
58	ד. 5. סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל
58.....	ד. 5. A סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל - היערכות.....
58.....	הכנה לקליטה והפצת סיוע בינ"ל.....
58.....	קשרים עם הרשות הפלסטינית - היערכות.....
59.....	ד. 5. B סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל בעת הארוע ומיד לאחריו.....
59.....	גיוס ותיאום סיוע בינ"ל בעת הארוע ומיד לאחריו.....
59.....	קשרים עם הרשות הפלסטינית - מענה.....
60.....	ד. 5. C סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל - שיקום.....
60.....	קשרים עם הרש"פ - שיקום.....
61.....	ה. נושאי תכלול והובלה.....
61.....	ה. A תכלול והובלה באיפחות ובהיערכות.....
61.....	ה. 1. 1A הובלת מדיניות איפחות.....
62.....	ה. 2. 1A תכלול והובלת מאמצי האיפחות.....
64.....	ה. 1. 2A הובלת מדיניות היערכות למענה.....
67.....	ה. 2. 2A תכלול וריכוז ההיערכות למענה.....
70.....	ה. B תכלול והובלה במענה.....
70.....	ניהול פיקוד ושליטה, תיאום ותפקוד המענה.....
72.....	ה. C תכלול והובלה בשיקום.....
74.....	הערות בהקשר לתפקידיהם של גופים שונים.....

פירוט התחומים והנושאים

א. תשתיות ומבנים

A. תשתיות ומבנים - איפחות

א.1. A חיזוק מתקני תשתית

הכנה וחיזוק תשתיות לאומיות בתחומי: אנרגיה (חשמל, דלק, גז); מים; ביוב; תקשורת; תחבורה (כבישים, רכבת, נמלים ושדות תעופה) ופסולת

<p>אבטחת ופיקוח על עמידות המתקנים והבניינים. קביעה תקני תפקוד ברמת המערכת לתשתיות חיוניות ווידוא יישומם. הדבר דורש תאום בין מפעילים שונים ורגולטורים שונים. (#125) הפחתת השפעות משניות הנגרמות מנזק או פגיעה בתשתית חיוניות (כגון שפיכה של חומרים מסוכנים) (#127) זיהוי ושדרוג מערכות שעלולות לגרום לנזק קטסטרופלי במקרה של נזק או קרע, כמו צינורות גז. (#132) פיתוח אסטרטגיות להפחתת סיכונים למערכות התשתיות כגון שימוש בשסתומי כבוי גז אוטומטיים ומערכות ניטור וניהול עם כבוי והפעלה מחדש אוטומטי במקרה של רעידת אדמה. (#129)</p>

גופים בעלי אחריות/ סמכויות	פירוט סמכויות ואחריות רלוונטיות	הערות
כל גוף / משרד בתחום	אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים, שעניינם עמידות ברעידת אדמה, או לפעול אצל מינהל הדיור הממשלתי לאבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו / או שימוש המשרד בתקני הבנייה התקפים, שעניינם עמידות ברעידת אדמה וחיזוקם במידת הצורך. הכנה, בדיקה ועדכון תקופתי של הנחיות ונהלים בתחום עיסוקו של הגוף, שמטרתם מניעת נזק לבני אדם וצמצום נזק לרכוש כתוצאה מהתרחשות רעידת אדמה. [1623]	מי דואג לכך שכל גוף ידאג למתקנים שלו? בעיקר למתקני התשתיות שהופרטו (מתקני הגז, התפלה, תחבורה, בעלי מתקני מים...)
הממונה על התקינה (מכון התקנים)	סמכויות פיקוח והטלת קנסות על אי עמידה בתקן [חוק התקנים, תשי"ג – 1953]	
מתכנן השלד והאחראי לביצוע השלד. הקבלן הראשי	הטלת אחריות בנזיקין בגין הפרת חובה חקוקה לבעלי מקצוע שהפרו חובתם על פי תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאיו ואגרות) ¹ [פקודת הנזיקין]	
המטה הקיברנטי הלאומי (מטה הסייבר הלאומי)	גוף מטה לראש הממשלה, לממשלה ולוועדותיה, אשר ממליץ על מדיניות לאומית ומקדם את יישומה בתחום הקיברנטי. תפקידו להוביל את פיתוח התחום הקיברנטי בארץ, לתאם בין הגורמים השונים העוסקים בתחום, להרחיב את ההגנה על תשתיות לאומיות מפני התקפות קיברנטיות ולעודד את קידום הנושא בתחום התעשייתי. [החלטת ממשלה מס. 3611 מיום 07.08.2011]	
משרד הבינוי	הפצה והטמעה של ידע ומידע רלוונטי בתחום היערכות המבנית. [1623]	
משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים	1) הנחייה מקצועית לגופי המענה ולמוסדות השלטון בתחום לשיפור היערכות למניעת הקטל ולמיזעור נזקים מרעידות אדמה חזקות. 2) פיקוח על היערכות כל הרשויות הייעודיות שבאחריותו (מים, ביוב, חשמל, גז טבעי, מינהל הדלק והגז). [1623]	

[בחזרה לטבלה A.1](#)

אנרגיה

תחום החשמל: משרד התשתיות והרשות לשרותים ציבוריים-חשמל	סמכות לתת (או לסרב לתת) רשיונות לייצור, הולכה ואספקה של חשמל [חוק משק החשמל]
תחום החשמל: חברת החשמל (כבעל רשיון ספק שירות חיוני)	חובת קבלת רשיון לייצור, הולכה ואספקה של חשמל [חוק משק החשמל]
תחום החשמל: בעל רשיון ספק שירות חיוני	בעל רשיון ספק שירות חיוני יפעל להבטחת מתן מלוא שירותיו במשך כל תקופת רשיונו תוך עשיית כל הפעולות הדרושות למתן השירותים כאמור [חוק משק החשמל תשנ"ו, 1996, ס' 17(א) (4)] ראו למעלה – ככל גוף: אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים. [1623]
שר האנרגיה והתשתיות	סמכות להתקין תקנות לעניין יישום חוק הנפט (בנוגע לחיפוש והפקה של נפט וגז) [חוק הנפט, התשי"ב-1952].
ממונה על ענייני נפט	סמכות לתת היתרים ורשיונות לחיפוש והפקה של נפט בכל תנאי שיראה לנכון סמכות להתנות קבלת זכות נפט בים בהיתר מוקדם עם זכות קדימה – בניסיון קודם בביצוע מיפוי סייסמי בים;

¹ ראו באיפחות- שימוש בקרקע ותכנון וכן הנדסה ותקני בניה

	חוק הנפט, התשי"ב-1952; תקנות הנפט (עקרונות פעולה לחיפוי נפט והפקתו בים), תשס"ו-2006;	
משרד התשתיות מינהל הדלק	ראו למעלה – ככל גוף: אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים [1623]	
תחום הגז: משרד התשתיות ורשות הגז	ראו למעלה – ככל גוף: אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים ייזום תקן שיחייב התקנת מגופים אוטומטיים על מיכלי גז (משרד התשתיות). [1623]	
מנהל רשות הגז הטבעי והממונה על הבטיחות	בסמכות מנהל רשות הגז הטבעי לשלוח הודעה על ליקויים ולדרוש את תיקונם. סמכות הממונה על הבטיחות לדרוש תיקון ליקויים וביצוע פעולות (ע"י בעל הרישיון או בעצמו או באמצעים אחרים אם לא בוצעו ע"י בעל הרישיון) הדרושות למניעת סכנה לאדם או לרכוש. [חוק משק הגז הטבעי סעיפים 72-74] מנהל בטיחות הגז מוסמך להתנות הקמה והפעלה של מערכות חלוקת והולכת גז טבעי בתקנים אירופאיים ותקן 413. [חוק הגז (בטיחות ורישוי)]; צו הגז (בטיחות ורישוי) (מיתקנים להולכת גז טבעי), תשנ"ז-1997+ צו הגז (בטיחות ורישוי) (מיתקנים לחלוקת גז טבעי), התשנ"ט-1999	

[בחזרה לטבלה א.1](#)

מים		
משרד התשתיות: והרשות הממשלתית למים וביוב	על מועצת הרשות הממשלתית לקבוע כללים לענין הכרזה על אירוע פגיעה במים, דרכי הטיפול באירוע כאמור, הדרכים למניעתו, הפסקתו, להחזרת המצב לקדמותו ולמניעת הישנותו, ולהסדרת אספקת מים לצרכנים שנפגעו כתוצאה מאירוע כאמור בסמכות רשות המים להסמיך ולבטל הסמכה של רשויות מים; [חוק המים, תשי"ט-1959] מתן הנחיות לבעלי מתקני מים בדבר עריכת סקרים וחיזוק מתקנים [1623]	
רשות מים ארצית ורשויות מים אזוריות	תפקיד: להקים מפעל מים ארצי ומפעלי מים אזוריים, לנהלם, לספק מים מהם, להחזיקם במצב תקין, להרחיבם ולעשות כל פעולה אחרת הדרושה להספקת מים מהם, הכל בכפוף להסמכת ורישוי הרשות הממשלתית למים וביוב. רשות מים אזורית יכולה להיות תאגיד, רשות מקומית או איגוד ערים. רשויות מים הן גוף מבוקר ע"י מבקר המדינה. [חוק המים, תשי"ט-1959 ס' 48-51] ראו למעלה – ככל גוף: אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים [1623]	

[בחזרה לטבלה א.1](#)

ביוב		
?		

תחבורה		
תחום כבישים ודרכים: משרד התחבורה והחברה הלאומית לדרכים	ראו למעלה – ככל גוף: אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים הנחיית חברות, מוסדות וארגונים המפעילים דרכי תחבורה בישראל לבצע בדיקת עמידות גשרים שבאחריותם וחיזוקם בהתאם. הכנת תיק שטח לגשרים ומחלפים עיקריים, לרבות תכנון כללי של מעקפים אפשריים [1623]	
תחום רכבות: משרד התחבורה ורכבת ישראל	ראו למעלה – ככל גוף: אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים בדיקת עמידות מסילות רכבת וחיזוקם בהתאם הכנת תיק שטח לכל גשר קיים ברכבת ישראל בדיקת עמידותם של הגשרים בתקן הנדרש. חיזוק מבנים וגשרים. [1623]	
תחום ספנות ונמלים: משרד התחבורה, רשות הספנות והנמלים חברת פיתוח ונמלים, חברות הנמל אילת, אשדוד וחיפה	בסמכות שר התחבורה ושר האוצר להסמיך חברה ממשלתית להיות "חברת פיתוח ונמלים" (חברה בבעלות ממשלתית מלאה). בסמכות השרים גם להסמיך (ולמנוע הסמכה מ) חברות/תאגידיים להיות "חברות נמל" אשר יפעילו את הנמלים. שר התחבורה רשאי לקבוע, בין השאר ובהתייעצות עם הרשות, הוראות לענין התשתיות, המערכות והמיתקנים שכל חברת נמל ותאגיד מורשה לקיים לצורך הפעלה תקינה, בטיחותית ויעילה של הנמל, ואופן תחזוקתם. השר מוסמך למנות מפקחים, לשם פיקוח על פעולות חברת נמל ותאגיד מורשה במתן שירותי נמל ובקיום תשתיות, מערכות ומיתקנים, לפי החוק. בסמכות הפקחים לדרוש מסמכים המתייחסים למתן שירותי נמל או לקיום תשתיות, מערכות או מיתקנים וכן להיכנס, לאחר שהזדהה, לכל מקום בנמל, בכל עת סבירה, ולערוך בו בדיקה. על רשות הספנות והנמלים לפקח על תכנון ופיתוח הנמלים (אילת אשדוד וחיפה). מנהל הרשות (הממונה על ידי שר התחבורה) מוסמך להטיל עיצום כספי על חברת הנמל אם הפרו תנאי הסמכתם או הפרו הוראה בדבר מתן שירות נמל או בדבר קיום תשתיות, מערכת או מיתקן בנמל, ויש בהפרה כדי לסכן את בטיחות השיט, או לגרום לזיהום מי נמל או להפריע להפעלת התקינה	

	<p>של הנמל; על חברת הפיתוח והנכסים לתכנן ולפתח את הנמלים לפי תכניות פיתוח, והכל במטרה לתת מענה לצורכי המשק ולהבטיח את תחזוקתם של נכסי הנמל. על החברה לגבש תכנית שנתית ורב-שנתית לפיתוח הנמלים שתאושר ע"י שר התחבורה ושר האוצר; הרשות מוסמכת להורות על הפרטים שייכללו בתכנית הפיתוח. [חוק רשות הספנות והנמלים, תשס"ד-2004] ראו למעלה – ככל גוף: אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים [1623]</p>	
	<p>הרשות מצויה תחת פיקוחו הכללי של שר התחבורה. בין תפקידי הרשות: להחזיק, להפעיל, לפתח ולנהל את שדות התעופה של הרשות (נמל תעופה בן-גוריון, שדה תעופה אילת, שדה תעופה ירושלים (עטרות), שדה תעופה חיפה, שדה תעופה מחניים, שדה תעופה הרצליה, שדה התעופה תמנע), לבצע בהם פעולות תכנון ובניה ולתת בהם שירותים נלווים לכל הפעולות האלה; לנקוט אמצעים לבטחונם של שדות התעופה, ושל בני האדם, הטובין, כלי הטיס, המבנים, המיתקנים והציוד שבהם. על הרשות להכין ולהגיש כל שנה לאישור שר התחבורה תכנית ותקציב לפיתוח המפרטים בין השאר את דרכי מימנם. בנוסף, על הרשות ליצור ולקיים קרנות, בין השאר לחידוש המבנים, המיתקנים והציוד של שדות התעופה של הרשות, לפיתוח שדות התעופה שלה. בסמכות מועצת הרשות למנות מנכ"ל ומנהלי שדות תעופה ולהגדיר תפקידם ולהקנות להם את הסמכויות הדרושות להחזקת שדות התעופה. לרשות רשות להציע לשר התחבורה להתקין תקנות על פי חוקי הטיס ולקבוע כללים, בין השאר להחזקת שדות התעופה. שר התחבורה רשאי לדרוש מהרשות שתקבע כללים בנושא שיגדיר בדרישתו. לשר התחבורה סמכות להתקין תקנות לביצוע החוק. [חוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977] ראו למעלה – ככל גוף: אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים [1623]</p>	<p>תחום תעופה: רשות שדות התעופה</p>
	<p>חוק הטיס אוסר על הפעלת שדה תעופה או מנחת ללא רשיון ומסמיך את מנהל רשות שדות התעופה או עובד הרשות שהוסמך לכך להעניק רשיון להפעלת שדה תעופה או מנחת, בתנאים מפורטים, ביניהם: הוכחה כי קיימים המתקנים המתאימים ואמצעי כיבוי והצלה, הוכחה כי מבנה השדה, ובכלל זה המסלולים, שטחי התנועה החניה הבטיחות ועוד, מבטיחים פעולה בטוחה. ברשיון, רשאי המנהל לקבוע בין השאר מגבלות לשם שמירה על הבטיחות. למנהל סמכות גם להגביל רישיון, להתלותו, לבטלו או לסרב לחדשו, אם הופר או חדל להתקיים תנאי מתנאי הרשיון. שר התחבורה רשאי לקבוע הוראות לעניין הפעלת שדות תעופה ומנחתים [חוק הטיס, תשע"א-2011]</p>	<p>רשות שדות התעופה</p>

[בחזרה לטבלה א.1](#)

תקשורת		
<p>האם ישנה היערכות למשמעויות מבחינת תקשורת סייבר?</p>	<p>ראו למעלה – ככל גוף: אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים. [1623]</p>	<p>תחום התקשורת: משרד התקשורת והדואר, ובתיאום עם בנק ישראל</p>

[בחזרה לטבלה א.1](#)

פסולת וחומרים מסוכנים		
	<p>היערכות תכנונית לקליטת כמות גדולה של פסולת בנין - במסגרת תמ"א 16 הכנת תכנית לפינוי פסולת בנין לאחר רעידת אדמה. הסדרת הנושא של קבורה ארעית בתמ"א 19 (הנושא הוסדר במסגרת תמ"א 19/4 א בינואר 2012). השתתפות בקביעת ובאישור תכנית לאתרים לקבורת פגרי בעלי חיים בתיאום עם משרד החקלאות ומשרד הפנים. [1623] סמכות שר האוצר לרכוש קרקע לצרכי ציבור ללא הסכמת הבעלים, לצרכים ציבוריים כמו לאתר סילוק פסולת. [פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943 ס' 3]</p>	<p>תחום הפסולת: מינהל התכנון (משרד הפנים)? + המשרד להגנת הסביבה + שר האוצר</p>
	<p>השתתפות בקביעת ובאישור תכנית לאתרים לקבורת פגרי בעלי חיים [1623]</p>	<p>משרד להגנת הסביבה בתיאום עם משרד החקלאות ומשרד הפנים</p>
<p>הערה – לפי חוק הרשות לכבאות והצלה יש לרשות סמכויות בנושא חומ"ס במענה (כמו: הערכת סיכונים; סמכויות לדרוש מידע, לערוך בדיקות או מדידות, לערוך חיפוש ולתפוס חומרים ראו ב.1.1), אבל אין להם סמכויות "לפני".</p>	<p>זיהוי מתקנים המחזיקים בחומ"ס, אשר פגיעה בתפקודם תגרום נזק לאוכלוסייה. אכיפת התקנים וההוראות שעניינם עמידות המתקנים המחזיקים בחומ"ס, בפני רעידות אדמה. פיקוח על תנאים שניתנו במסגרת הסדרה של המשרד (תנאים של המשרד ברשיון עסק והיתרי רעלים) העוסקים במיגון של מפעלים ומתקנים המחזיקים בחומ"ס מפני רעידות אדמה [1623] המשרד להגנת הסביבה ישמש מנחה מקצועי לאומי בכל הקשור לחומרים מסוכנים בישראל בשגרה ובחירום, וירכז ועדה בן-משרדית לחומרים מסוכנים בראשותו. בעת אירוע אסון המוני או בעת מצבי החירום למיניהם, הכרוכים או העלולים להיות כרוכים, בהיבטים שבתחום החומרים המסוכנים יפעיל וינהל המשרד חדר מצב וינהל במסגרתו מרכז מידע ומבצעים, שיהווה את העורף המקצועי והמבצעי של מערך הטיפול באירועים בהם מטפל</p>	<p>תחום החומרים המסוכנים: משרד להגנת הסביבה</p>

	<p>המשרד, ובכללם, אירועי חומרים מסוכנים (החלטה זו קדמה לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, תשע"ב-2012. החוק העביר לרשות סמכות טיפול בארוע חומרים מסוכנים, אך נראה כי המשרד להגנת הסביבה נותר הגוף המנחה בנושא).</p> <p>[החלטה 3481 (חמ/10) ועדת שרים לאיכות הסביבה ולחומרים מסוכנים מיום 17.04.2008, קבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 07.05.2008]</p>	
<p>שאלה בנוגע לחלוקת הסמכויות בנושא חומ"ס, בין רשות הכבאות וההצלה (אחראי בעת הארוע) לבין המשרד להגנת הסביבה (אחראי בשגרה)</p>	<p>כל מקום למכירת חומרים מסוכנים טעון רישוי לפי חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968</p> <p>(א) לא יעסוק אדם ברעלים אלא אם כן יש בידו היתר רעלים מאת הממונה</p> <p>(ה) הממונה רשאי להתנות את מתן היתר הרעלים בתנאים מיוחדים שיש לקיימם לפני מתן ההיתר; כן רשאי הוא לקבוע בהיתר תנאים מיוחדים, ורשאי הוא, בכל עת, להוסיף או לגרוע מהם, הכל על מנת להגן על הסביבה או על בריאות הציבור</p> <p>[חוק רישוי עסקים, חוק החומרים המסוכנים ס' 2, ס' 3 (א), 3(ה)]</p>	<p>המשרד להגנת הסביבה, הממונה (על נושא חומרים מסוכנים ע"פ חוק החומרים המסוכנים)</p>

[בחזרה לטבלה א.1](#)

א.2. חיזוק מבנים שאינם תשתיות

הכנה וחיזוק של מבני ציבור והכנה וחיזוק של מפעלים חיוניים

<p>1) נקיטה באמצעים לחיזוק מבנים כדי להבטיח ששירותי ציבור חיוניים כגון בתי חולים ומרחבי מחיה מוגנים מתוכננים יהיו שמישים מיד אחרי רעידת אדמה ושזמן ההחזרה לתפקוד מלא יהיה מועט ככל האפשר.</p> <p>2) קביעת סדר עדיפות לחיזוק של בניינים פגיעים, המבוסס על פי התכנון והתפקוד מבנים החיוניים למתן תגובה בעת אירוע חירום צריכים לקבל עדיפות לחיזוק.</p> <p>3) האלמנטים המבניים, לא מבניים, ציוד ותכולה של מבני בתי חולים לטיפול חיוני צריכים לעמוד בסטנדרטים סייסמיים שיאפשרו להם לתפקד אחרי רעידת אדמה. כחלק מזה, המבנים הרלוונטים יצטרכו לעבור בדיקה מקצועית עצמאית למתקנים חשובים, לא סדירים, מורכבים, מאוכלסים באופן מיוחד וקריטיים.</p>	<p>המלצות לדברים שרצוי שיעשו (לפי הספרות):</p>
--	--

	<p>פירוט (לא נטוי חקיקה, נטוי החלטות ממשלה)</p>	<p>גופים בעלי אחריות/ סמכויות</p>
	<p>להמליץ לממשלה בתוך 90 ימים ממועד ההחלטה בדבר תכנית עבודה מפורטת לחיזוק מבני ציבור בבעלות המדינה מפני רעידות אדמה, תוך מתן עדיפות לחיזוק מבני ציבור חיוניים. [החלטה 3021, ניתנה ב- 27.01.2008]</p>	<p>צוות משותף בראשות מנכ"ל משרד התשתיות הלאומיות והממונה על התקציבים במשרד האוצר</p>
	<p>אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים, שעניינם עמידות ברעידת אדמה, או לפעול אצל מינהל הדיור הממשלתי לאבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו / או שימוש המשרד בתקני הבנייה התקפים, שעניינם עמידות ברעידת אדמה וחיזוקם במידת הצורך. [1623]</p>	<p>כל גוף / משרד בתחומו</p>
	<p>ראו למעלה – ככל גוף: אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים. [1623]</p>	<p>משרד התקשורת עם חברת הדואר</p>
	<p>ראו למעלה – ככל גוף: אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים. [1623]</p>	<p>משרד הבריאות</p>
<p>על חיזוק מבני חינוך - ראו כתבה http://www.nrg.co.il/online/1/ART2/692/259.html</p>	<p>ראו למעלה – ככל גוף: אבטחת עמידות המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים הנחייית בעלי מוסדות חינוך (רשויות מקומיות גופים נוספים) להבטיח עמידות המתקנים והבניינים בתקני הבנייה התקפים, שעניינם עמידות ברעידת אדמה מתן הנחיות לרשויות המקומיות לחיזוק אלמנטים לא מבניים במוסדות חינוך. קביעת תקנים למזעור ההיפגעות בעת רעידת אדמה מחפצים נופלים בכיתות ובמעבדות בניית מערכות התרעה בזמן אמת ובניית מתקנים בכיתות לימוד שיגנו על התלמידים בעת רעידת אדמה (ראו תחום XX העוסק כולו במערכות התראה). [1623]</p>	<p>משרד החינוך</p>
	<p>מבנים בבעלות ממשלתית בדיקת עמידות המבנים הבטחת עמידות המתקנים והבניינים בבעלות הממשלה בתקני בנייה התקפים וחיזוק בניינים במידת הצורך [1623]</p>	<p>משרד האוצר (מינהל הדיור הממשלתי)</p>
	<p>למנות ועדת מומחים בין-משרדית אשר תפקידה להמליץ בפני השרים על סטנדרטים למיגון מפעלים או שירותים חיוניים (מפעלים או שירותים שניתן לאשרם או שאושרו כמפעלים חיוניים או כמפעלים למתן שירותים קיומיים לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967), בחינת דרכי סיוע לצורך מיגון המפעלים, אמות מידה להסמכת גורמי ייעוץ למנהלי המפעלים על אמצעים מיוחדים למיגון, להציע דרכי אכיפה וסנקציות להבטחת מיגון, ועל תיקוני חקיקה לביצוע ההמלצות. [החלטת ממשלה 2858 מיום 30.12.2007: מיגון מפעלים חיוניים]</p>	<p>שר התמ"ת ושר הביטחון</p>

הכנה וחיזוק של מבנים בבעלות פרטית לרבות מבני מגורים

הכנה וחיזוק של מבנים בבעלות פרטית לרבות מבני מגורים

<p>המלצות לדברים שרצוי שיעשו (לפי הספרות):</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) קביעת סדר עדיפות לחיזוק בניינים וכל מאמצי הפחתת סיכונים אחרים למוסדות פרטיים וציבוריים במבוסס על ניתוח עלות-תועלת, עיצוב הבניין, תפקידי הבניין, וכל קריטריון רלוונטי אחר. 2) פיתוח תכנית מקיפה לשדרוג סייסימי של בתים פרטיים. 3) מעקב אחרי מידת עמידה בתקנות והתקדמות בעמידה ביעדים לחיזוק מבנים. 4) חיזוק בניינים ושדרוג אלמנטים חשובים בישובים בלתי-פורמליים. 5) חיזוק של בניינים בעלי חשיבות היסטורית, תרבותית, או לאומית. 6) נקיטה במאמצים לחנך בעלי בניינים, אנשי עיצוב ותכנון ואחרים ביתרונות של חיזוק מבנים קיימים. 7) מתן תמריצים לחיזוק בניינים כולל תנאי משכנתא משופרים, פרימיות ביטוח מוקטנות, הטבות מס, ו/או אישור להרחבת שימוש או הרחבת שטח של הנכס בעת החיזוק. 8) מתן אפשרות לשדרוג סייסימי ולשדרג של אלמנטים לבטיחות סייסימית ללא צורך בעמידה בדרישות בתקנים משופרים אחרים. 9) מתן עדיפות לבנייה פרטית רחבת היקף ברגולציה ואכיפה של בטיחות בנייה. 10) עידוד בדיקות סייסימיות בעת מכירת נכס. 11) הצבת דרישה לחיזוק מבני, לא מבני, ולמרכיבי המבנה במקרה של שינויים שנעשים למבנים קיימים. 12) הוצאה לפועל של מערכת רגולטורית שמתאמת ולוקחת בחשבון את תתי המערכות, המרכיבים, והאינטראקציות של הסביבה הבנויה. 13) ביצוע ניתוחי עלויות-תועלת אזוריים להערכת יתרונות ונחיצות של בנייה באיכות גבוהה וחיזוק בניינים קיימים. 14) זיהוי סוגי מבנים בעלי פגיעות סייסימית גבוהה (כמו בניינים רכי-קומה, שיכונים גדולים, ומבני בטון שאינו רקיע) הנפוצים במדינה. 15) פיתוח תמריצים כלכליים ורגולטוריים ליחידים וארגונים כדי לעודד מאמצים להפחתת סיכונים ולצמצם הפסדים, בשיתוף עם ענפי המשכנתא והביטוח. הדבר צריך לכלול טיפול בתמריצים שליליים לחיזוק מבנים. 16) וידוא שהרוב המוחלט של המבנים העירוניים באזורי סיכון עומדים בסטנדרטים של מחסה במקום. בנוסף, חשוב לפתח וליישם קריטריונים להערכת מחסה במקום.
--	--

<p>גופים בעלי אחריות/ סמכויות כל גוף / משרד מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון ראש הרשות המקומית ועדה מקומית לתכנון ובניה רשות המיסים מינהל התכנון (משרד אוצר) מרכז למיפוי ישראל</p>	<p>פירוט (לא נטוי חקיקה, נטוי החלטות ממשלה) הכנה, בדיקה ועדכון תקופתי של הנחיות ונהלים בתחום עיסוקו של הגוף, שמטרתם מניעת נזק לבני אדם וצמצום נזק לרכוש כתוצאה מהתרחשות רעידת אדמה [1623] לקבוע בנהלי המשרד כי בפרויקטים אשר עניינים שיפוץ בתים משותפים בבעלות פרטית שהוקמו לפני 1980 יחייב המשרד את חיזוק המבנה מפני רעידות אדמה במסגרת עבודות השיפוץ. הקמת קרן למתן הלוואות מדינה לפרויקטים של חיזוק בתים משותפים מפני רעידות אדמה בהתאם לתמ"א 38. [החלטה 551(דר/17), ניתנה ב-14.07.2013. קידום פעילות הממשלה והמגזר הפרטי לחיזוק מבנים מפני רעידות אדמה] חובת בעל בנין להחזיק את בנינו במצב המבטיח את שלום הציבור ואת שלום המחזיקים בו סמכות ראש הרשות להורות למהנדס או לרופא לערוך סקר על בנינים העלולים להיות סכנה למחזיקים או לציבור; סמכות לדרוש בהודעה בכתב מבעל הבניין לבצע את העבודות המפורטות בה אם סבר כי הבניין מהווה סכנה למחזיקים או לציבור על בסיס הדו"ח לעיל; סמכות, באישור הממונה על המחוז, לבצע את העבודות הדרושות לשם סגירת בניין או הריסתו (ולגבות הוצאות הביצוע מבעל הבניין) אם הבניין מהווה סכנה מיידית למחזיקים או לציבור, סמכות ראש העיריה [המהנדס והרופא] להיכנס לבנין [חוק עזר עירוני (הריסת מבנים מסוכנים) [תקף רק ברשויות מקומיות / אזוריות / עירויות אשר אישרו את חוק העזר – 223 רשויות מתוך 257] הענקת זכויות בניה והקלות באישור תכניות והיתרי בניה לבעלי נכסים המחזיקים את המבנים שבעלותם על פי תמ"א 38 [חוק התכנון והבניה + תמ"א 38] פטור ממס שבח מקרקעין וממס מכירה במכירת זכות במקרקעין שתמורתה משופעת מזכויות בניה שניתנו לפי תכנית החיזוק ע"פ תמ"א 38, כאמצעי מימון לביצוע עבודות החיזוק [חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה)] פטור ממס על מתן שירותי בניה לפי תכנית חיזוק בתמורה למכירת הזכות הנמכרת [חוק מע"מ] עידוד יישומה של תמ"א 38 באמצעים שעומדים לרשות מינהל התכנון, לרבות סיוע מקצועי לפעולות פרוסום ושיווק של תמ"א 38 עידוד פעילות במסגרת ועדת ההיגוי להיערכות לרעידות אדמה לחיזוק מבני מגורים בפריפריה ובאזורים בעלי סיכון סייסימי גבוה וחיזוק מבני ציבור עידוד קידום תכניות מקומיות שמטרתן חיזוק מבנים, תוך התחשבות בגורמי סיכון מקומיים ובתנאים ייחודיים של יישוב או חלק ממנו קביעת הנחיות לגבי בקרה הנדסית על בקשות להיתרי בניה מכוח תמ"א 38 הקמת מכוני בקרה חוץ ממשלתיים (עפ"י החלטת הממשלה מס' 964 מיום 31.12.06) לביצוע בקרה הנדסית / טכנית על תהליכי רישוי הבניה ובקרה בתקופת ביצוע הבניה בפועל, בין היתר לאכיפת הוראות ת"י 413. בחנית הצורך בעדכון של חוקים, תקנות, נהלים, והנחיות בתחום עיסוקו של מינהל התכנון, שמטרתם חיזוק מבנים קיימים בפני רעידות אדמה, הבטחת עמידות מבנים חדשים. הכנה וקידום חוקים, תקנות ונהלים, כאמור במידת הצורך. [1623]</p>
<p>ריכוז והספקת נתונים להכנת פרויקטים ותכניות מתאר לחיזוק מבנים [1623]</p>	

המלצות לדברים שייעשו
- רגולציית בנייה ברוח צמצום סיכוני אסונות, הכוללת אימוץ תקני בנייה לאומיים בעלי עמידות לרעידות אדמה לבניינים חדשים. (#91)
- דרישה שכל הבניינים החדשים יעמדו בדרישות בטיחות סייסמית מפורטות ועדכניות. (#92)
- אכיפת סנקציות משפטיות לא-ציות לתקנות בנייה ולתקנות תכנון המרחבי. (#112)
- וידוא הימצאותם של ישויות לאכיפת תקנות הבנייה עצמאיות לפיקוח על אתרי בנייה. (#113)
- וידוא שהרוב המוחלט של המבנים העירוניים באזורי סיכון עומדים בסטנדרטים של מחסה במקום. בנוסף, חשוב לפתח וליישם קריטריונים להערכת מחסה במקום. (#120)
- האלמנטים המבניים, לא מבניים, ציוד ותכולה של מבני בתי חולים לטיפול חיוני צריכים לעמוד בסטנדרטים סייסמים שיאפשרו להם לתפקד אחרי רעידת אדמה. כחלק מזה, המבנים הרלוונטים יצטרכו לעבור בדיקה מקצועית עצמאית למתקנים חשובים, לא סדירים, מורכבים, מאוכלסים באופן מיוחד וקריטיים. (#123)
- מתן משאבים הנצרכים ליישום ואכיפה מלאה. (#124)
- קידום הנדסה מבוססת ביצועים. (#110)
- לקיחה בחשבון של הגנה על רכוש יעילה במונחים של עלות תועלת בתקני בנייה. (#78)
- מאמצים להגן על הפונקציונליות של תשתיות (ולא רק על החיים של האנשים בתוכם) אחרי רעידת אדמה במדיניות הבנייה וההפעלה. (#80)
- פיתוח ויישום של גישה משלבת לתכנון בניינים ששוקלת את כל המרכיבים של הבניין שתורמים לבטיחות סייסמית. (#111)
- יצירת פתרונות בנייה ועיצוב יעילים כלכלית. (#116)
- תקנות הבנייה צריכות לשקף תקני ביצוע קהילתיים. (#118)
- קביעת סטנדרטים שלא רק משמרים חיים, אלא גם מצמצמים הפסדים כלכליים על ידי שמירה על הפונקציונליות של מבנים עד כמה שאפשר (#119)
- שימוש בסימולציות מבוססות-פיזיקה לטובת הערכה ושיפור של תכנון הנדסי ושל השימוש בחומרי בנייה. (#117)
- תקנות הרגישות לסיכון השונה באזורים שונים מתן דרישות סייסמיות באופן דיפרנציאלי, לפי סוג בניין וסכנת המבנה לציבור, כולל סוג הקרקע, מיקום המבנה, איכות הבנייה ותפקיד הבניין. ומתן אפשרות לתיקונים הקשורים לביטחון סייסמי באזורים ברמת סיכון גבוה. (#122)
- דרישת תקני בנייה גבוהים יותר לשירותי ציבור קריטיים, כגון בתי חולים, ומקומות התאספות כמו בתי ספר. עדכון תקנות תדיר עם מפות סיכוני אסון מתוקנות, מחקר חדש, וטכנולוגיות חדשה. (#121)

הערות	פירוט סמכויות ואחריות רלוונטיות	גופים בעלי אחריות/ סמכויות
	הכנה, בדיקה ועדכון תקופתי של הנחיות ונהלים בתחום עיסוקו של הגוף, שמטרתם מניעת נזק לבני אדם וצמצום נזק לרכוש כתוצאה מהתרחשות רעידת אדמה [1623]	כל משרד וגוף
	(בין השאר) למנות ועדת מומחים בינמשרדית אשר תפקידה להמליץ בפני השרים על סטנדרטים למיגון מפעלים או שירותים חיוניים (מפעלים או שירותים שניתן לאשרם או שאושרו כמפעלים חיוניים או מפעלים למתן שירותים קיומיים לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967). [החלטת ממשלה 2858 מיום 30.12.2007: מיגון מפעלים חיוניים]	שר התמ"ת ושר הביטחון
	הגדרה ובקרה על תקני הבנייה הדרושים כנגד רעידות אדמה. אכיפת תקני בנייה. דרכי הטיפול במבנים ובמתקנים הנמצאים בסיכון. [החלטת ממשלה 209, מיום 29.08.99; החלטה 36, מיום-14.05.2006; החלטה 28, מיום-20.04.2009]	ועדת שרים
תקן הוא עניין פוליטי בסופו של דבר. מי בדיוק קובע את התקנים ועל פי אילו שיקולים? האם השיקולים גלויים לציבור? מדוע התקנים לא נגישים בחינם לציבור הרחב? הנושא נדון בדו"ח ועדת זיילר והם לא ראו בעיה מהותית ראי פרק 6 - תקנים http://elyon1.court.gov.il/heb/veadot/versay_full/pdf/2.pdf	אסדרת תחום התקינה, לרבות הקמת מכון התקנים הישראלי וקביעת הסדרי הכרזה על תקן רשמי. [חוק התקנים, תשי"ג – 1953] [כללי התקנים (עיבוד תקנים ישראליים) התשנ"א-1991 ותיקוניהם]	משרד הכלכלה: מכון התקנים
האם יש תקנים מיוחדים למתקני וצנרות תשתית כמו גז, דלק, מים?	השר רשאי, לאחר התייעצות עם נציגי היצרנים והצרכנים, להכריז בהכרזה שפורסמה ברשומות על תקן מסוים, כולו או חלקו, כעל תקן ישראלי רשמי (להלן – תקן רשמי), אם נוכח כי הדבר דרוש להשגת אחת המטרות המפורטות בפסקאות (1) עד (6), (...): (1) שמירה על בריאות הציבור; (2) שמירה על בטיחות הציבור; (...) [חוק התקנים, תשי"ג - 1953, ס' 8]	שר הכלכלה
	הכרזה על תקן רשמי [חוק התקנים, תשי"ג – 1953]	מכון התקנים
	סמכויות פיקוח והטלת קנסות על אי עמידה בתקן [חוק התקנים, תשי"ג – 1953]	הממונה על התקינה (מכון התקנים)
	להשלים את עריכתו של קוד הבניה, אשר יכיל בתוכו באופן ברור ושלם את כל הוראות והנחיות הבניה	משרד הבינוי והשיכון

	החלטה 964: יישום דו"ח ועדת החקירה הממלכתית לעניין בטיחות מבנים ומקומות המשמשים ציבור (דו"ח זילר), 1.12.2006	בהתייעצות עם משרד הפנים
	החלטה 964: יישום דו"ח ועדת החקירה הממלכתית לעניין בטיחות מבנים ומקומות המשמשים ציבור (דו"ח זילר), 1.12.2006	משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

שימוש בקרקע ותכנון

<p>דברים שיש לעשות</p> <p>גיבוש קריטריונים לתכנון קרקעות שקשורים להפחתת ההשפעה של רעידת אדמה ולניהול סיכון. (#82)</p> <p>שילוב של נתונים על סיכונים אסונות סייסמיות, כולל דוחות גיאו-טכניים וגיאולוגיים ומפות סיכונים אסונות, בתוכניות עירוניות כלליות ובתוכניות לבניית בניינים, תשתיות שירות ומערכות תחבורה. (#83)</p> <p>פיתוח ופירסום מפות אזוריות של soil site classes, ניזול, וסכנות של slope-stability כדי להימנע מהצורך בחקירות פרטניות לכל אתר. (#84)</p> <p>דרישה מגופי תכנון לעדכן את מרכיבי הבטיחות לעתים קרובות על מנת לשלב המידע הגיאולוגי והטכני עדכני. (#85)</p> <p>פיתוח ושילוב רמות מקובלות של ביצוע סייסמי לבנייה מתוכננת חדשה וקיימת. (#86)</p> <p>זיהוי והגנת של אזורים בסיכון להצפה מצונאמי כתוצאה רעידת אדמה, כולל יצירת מפות הצפה ועדכונם. (#87)</p> <p>יישום חקיקת תכנון מרחבי וייעודי קרקע לאזורים עירוניים וכפריים בכל המדינה. ייעודי קרקע ישמשו להפחית את ההשפעות של רעידות אדמה ואסונות טבע אחרים ותאסר בנייה באזורים עם סיכון סייסמי גבוה במיוחד. (#88)</p> <p>לקיחה בחשבון של ניתוחי עלות-תועלת ושונות מקומית בפרופילים של סכנות, חשיפה ופגיעות בתכנון לפיתוח. (#89)</p> <p>שילוב תכנון שימושי קרקע עם רגולציה של בנייה באופנים שתומכים בצמצום של סיכונים אסונות (#90)</p> <p>קריטריונים לצמצום סיכונים אסונות ישולבו בעקרונות לניהול סביבתי ולהערכות השפעה סביבתיות. (#18)</p> <p>תכנון הקמת קווי אספקה (באוויר, מים, וארץ) לתמוך בכל שלבי המענה</p>

הערות	פירוט סמכויות ואחריות רלוונטיות	גופים בעלי אחריות/ סמכויות
	הכנה, בדיקה ועדכון תקופתי של הנחיות ונהלים בתחום עיסוקו של הגוף, שמטרתם מניעת נזק לבני אדם וצמצום נזק לרכוש כתוצאה מהתרחשות רעידת אדמה. [1623]	כל גוף
	לפעול, בתיאום עם משרד הבינוי והשיכון והמשרדים הייעודיים הרלוונטיים, להקמת מכוני בקרה חוץ ממשלתיים "אשר תינתן להם סמכות לבצע בקרה הנדסית/טכנית על תהליכי רישוי הבניה, ובקרה בתקופת ביצוע הבניה בפועל [...] מכוני הבקרה יחליפו, ככל הניתן, את הרשויות הקיימות והמתוכננות המבצעות בדיקות הנדסיות ובטיחותיות בתחומים השונים, לרבות התגוננות אזרחית, כבאות והצלה, יציבות ועמידות בפני רעידות אדמה. [החלטה 964: יישום דו"ח ועדת החקירה הממלכתית לעניין בטיחות מבנים ומקומות המשמשים ציבור (דו"ח זילר), 1.12.2006]	משרד הפנים
שאלות בנוגע לאכיפת התקנים והבקרה על איכות הבניה בפועל. מי מוודא שהבניה בפועל נעשית על פי התקן? מחלקת מיגון בפקע"ר מגדירה את המיגון בכל התחומים מכח חוק הג"א. למרות שאין לפקע"ר סמכות ברגולציה של רעידות אדמה	סמכות לאשר/לא לאשר/להתנות על בקשה היתר בניה בהתאם לתכנית מתאר מקומית/מפורטת, התניית היתר בניה בעמידה בת"י 413 ובהתקנת מקלט/מרחב מוגן. [חוק התכנון והבניה +תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), תש"ל-1970 + תקנות הג"א]	רשות רישוי מקומית
	התניית הבניה של מרחבים מוגנים בעקרון יסוד של הבטחת יציבות המבנה מפני כוחות אופקיים הנובעים מרוח, רעידות אדמה וכיו"ב לפי דרישות התקן [חוק ההתגוננות האזרחית; תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), תש"ן-1990 – תקנה 170.(א) (4)] החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מיום 13.11.91 על הקמת פקע"ר שימש כרשות הג"א + הוראות הפיקוד העליון 020304]	רשות מוסמכת בהג"א (פיקוד העורף)
	סמכות להכין ולאשר תכניות מתאר מקומיות ומפורטות/תכניות לתשתיות לאומיות, ולהתנות את אישורן של תכניות בנין עיר בקיומן של הנחיות מחייבות לחיזוק מבנים בפני רעידות אדמה, כולל עמידה בתקן 413. [חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 סעיף 145 תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), תקן 413] התניית אישור תכניות בבדיקות סייסמיות וסקרי סיכונים [חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 + תמ"א 35] חובת הגשת תסקיר השפעה על הסביבה, ובו התייחסות לסיכונים מרעידות אדמה לתכניות לתשתיות ולתכניות אחרות, על פי שיקול דעת מוסד התכנון. [תקנות התכנון והבניה (תסקירי השפעה על הסביבה), תשס"ג-2003]	מוסדות התכנון (ועדות מקומיות, מחוזיות, ועדה לתשתיות לאומיות)
	נציג השר לאיכות הסביבה הוא היועץ הסביבתי במוסדות התכנון. מתפקידו לתת הנחיות להכנת תסקיר השפעה על הסביבה, לבדוק את התסקיר ולהמליץ לוועדות התכנון בנוגע לתסקיר [תקנות התכנון והבניה (תסקירי השפעה על הסביבה), תשס"ג-2003] (ראו הנחיות המשרד להגנת הסביבה בנושא רעידות)	המשרד להגנת הסביבה

	אדמה בתסקירי השפעה על הסביבה מתן הנחיות לתסקירי השפעה על הסביבה, בנוגע למיגון מפני רעידות אדמה למפעלים ומתקנים בהקמה, פיקוח על ביצועם ותכנונם בהתאם. [1623]	
מהנדסים ואדריכלים	חובת רישום ורישוי בפנקס המהנדסים והאדריכלים אצל רשם המהנדסים (משרד הכלכלה) מהנדסים- בעת הגשת בקשה להיתר בניה - חתימה על תצהיר מתכנן שלד בנין כי התכנון נעשה על פי התקנים הרלוונטיים. [חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח – 1958; תקנות התכנון והבניה, בקשה להיתר, תנאיו ואגרות]	
קבלנים	חובת רישום אצל רשם הקבלנים (משרד הבינוי) [חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969] אחריותו לביצוע הבניה לפי ההיתר ולאיכות הבניה. עבודות הנוגעות לשלד של מבנה יבוצעו בידי קבלנים רשומים בלבד [תקנות רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות (היקף כספי ומהות מקצועית), תשמ"ד-1984]	
מתכנן השלד והאחראי לביקורת. האחראי לביצוע השלד. הקבלן הראשי	הטלת אחריות בנזיקין בגין הפרת חובה חקוקה לבעלי מקצוע שהפרו חובתם על פי תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאיו ואגרות). בנוסף, אין קבלן ראשי פטור מאחריותו לביצוע הבניה לפי ההיתר ולאיכותה. [ס' 63 בפקודת הנזיקין + חיובים המוטלים על בעלי המקצוע מכח תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות). בפרט, ראו סעיף 15.03 + 16.05 + 16.07 + 16.08 א לתוספת השנייה לתקנות]	
הממונה על התקינה	סמכויות פיקוח והטלת קנסות על אי עמידה בתקן [חוק התקנים, תשי"ג – 1953]	
המעורבים בבקשת היתר ובבניית בנין	הטלת אחריות פלילית על המעורבים בבקשת היתר ובבניית בנין אם לא קיימו את תנאי ההיתר או מסרו פרטים כוזבים [סעיף 204 לחוק התכנון והבניה + סעיף 281]	

[בחזרה לטבלה א.2](#)

א. B תשתיות ומבנים – מענה[בחזרה לטבלה BA](#)**א.1. B בדיקת תקינות תשתיות, סילוק מפגעים וטיפול במתקני תשתיות**

<p>המלצות לדברים שייעשו:</p> <p>בדיקת תקינות תשתיות, סילוק מפגעים וטיפול במתקני תשתיות:</p> <p>אנרגיה (חשמל, גז, דלק), מים, ביוב</p> <p>תחבורה (כבישים, רכבות, נמלים, שדות תעופה) תקשורת</p> <p>איסוף מידע והערכת הנזק לתשתיות, ומיקוד בעיות קריטיות שדורשים טיפול מיידי</p> <p>יצירת תוכנית לסילוק מפגעים</p> <p>הקמת גישה פיזית דרך נתיבי התחבורה המתאימים כדי להוביל המשאבים הנדרשים למענה</p> <p>עקרונות / קריטריונים להערכה</p> <p>תיאום עם המגזר הפרטי (שהרבה מהתשתיות ברשותו) בהערכת נזק, תעדוף, וטיפול בתשתיות (או בנייה מחדש)</p>
--

גופים בעלי אחריות/ סמכויות	פירוט סמכויות ואחריות רלוונטיות	הערות
משרד התשתיות הלאומיות	בדיקת תקינות המבנים והמתקנים בעלי חשיבות מיוחדת, שבאחריות המשרד והגופים שבאחריותו. [1623]	

אנרגיה

גופים בעלי אחריות/ סמכויות	פירוט סמכויות ואחריות רלוונטיות	הערות
חברת חשמל	סילוק מפגעי חשמל טיפול במפגעי חשמל באזורים הפגועים ניתוק זרם החשמל לאזורים שנפגעו [1623]	
בעל רשיון ספק שירות חיוני	ראו הכנה וחיזוק מבנים ומתקנים המשמשים תשתיות לאומיות באיפחות: בעל רשיון ספק שירות חיוני יפעל להבטחת מתן מלוא שירותיו במשך כל תקופת רשיונו תוך עשיית כל הפעולות הדרושות למתן השירותים כאמור [חוק משק החשמל תשנ"ו, 1996, ס' 17(א) (4)]	
משרד התשתיות – מינהל הדלק	בדיקת תשתית הדלק הנחייה ופיקוח על ניתוק מערכות הולכה של דלק באזור שנפגע; טיפול בנזקים של מתקני הייצור, האחסון וההולכה של דלק [1623]	
משרד התשתיות (רשות הגז?)	טיפול בנזקים של מתקני ייצור ואחסון של גז"מ [1623]	
מנהל רשות הגז הטבעי והממונה על הבטיחות	ראו גם איפחות - הכנה וחיזוק מבנים ומתקנים המשמשים תשתיות לאומיות: בסמכות מנהל רשות הגז הטבעי לשלוח הודעה על ליקויים ולדרוש את תיקונם. סמכות הממונה על הבטיחות לדרוש תיקון ליקויים וביצוע פעולות (ע"י בעל הרישיון או בעצמו או באמצעים אחרים אם לא בוצעו ע"י בעל הרישיון) הדרושות למניעת סכנה לאדם או לרכוש. [חוק משק הגז הטבעי סעיפים 72-74]	

מים וביוב

רשות מים ארצית, רשויות מים אזוריות	ראו גם איפחות - הכנה וחיזוק מבנים ומתקנים המשמשים תשתיות לאומיות: תפקיד רשויות המים בין השאר, לספק מים ממפעלי מים, להחזיקם במצב תקין, להרחיבם ולעשות כל פעולה אחרת הדרושה להספקת מים מהם, הכל בכפוף להסמכת ורישוי הרשות הממשלתית למים וביוב. [חוק המים, תשי"ט-1959 ס' 48-51] <th>הערות</th>	הערות
רשויות המים והביוב	הפסקת הזרמת המים לרשתות מים שנפגעו [1623]	

תחבורה

החברה הלאומית לדרכים	ככל גוף - בדיקת תקינות מבנים ומתקנים בעלי חשיבות מיוחדת שבאחריותו [1623]	הערות
משרד התחבורה – רשות תובלה יבשתית	הובלת ציוד ואמצעים הנדרשים לתיקון התשתית [1623]	
משרד התחבורה, רשות הספנות	ראו גם איפחות - הכנה וחיזוק מבנים ומתקנים המשמשים תשתיות לאומיות:	

והנמלים חברת פיתוח ונכסים, חברות הנמל אילת, אשדוד וחיפה	על חברות הנמל לספק שירותי נמל ולקיים תשתיות, מערכות ומתקנים בנמל [חוק רשות הספנות והנמלים, תשס"ד-2004]
משרד התחבורה - רשות שדות התעופה	ראו גם איפחות - הכנה וחיזוק מבנים ומתקנים המשמשים תשתיות לאומיות: בית תפקידי הרשות להחזיק ולהפעיל את שדות התעופה של הרשות [חוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977]
משרד התחבורה - רשות שדות התעופה	בדיקת תקינות נמלי התעופה והחזרתם לתפקוד [1623]

תקשורת

משרד התקשורת	פיקוח על הסרת מפגעי תקשורת (עמודים, כבלים וכו'). פיקוח על בדיקת נזקים ותיקון תשתיות התקשורת והדואר עריכת סקר מבנים לסניפי דואר ישראל באזור שנפגע. (עם חברת הדואר) [1623]
מה הסמכויות שיש בידי משרד התקשורת לפקח על הסרת מפגעים, בדיקה ותיקון נזקים לתשתיות התקשורת?	

בחזרה לטבלה א.1. B.

א.2. B בדיקת תקינות וטיפול ראשוני במבנים שאינם תשתיות

המלצות לדברים שייעשו: בדיקת תקינות וטיפול ראשוני במבנים ניזוקים ומפגעים עקרונות / קריטריונים להערכה	
---	--

כל גוף	בדיקת תקינות מבנים ומתקנים בעלי חשיבות מיידית שבאחריותו [1623]
רשות מקומית (עירייה, מועצה מקומית, מועצה אזורית)	בעניין תברואה, בריאות הציבור ונוחותו, חובה לנקוט אמצעים להסרת כל מטרד או למניעתו ולדאוג לבדיקות שמטרתן לברר מה הם המטרדים הקיימים סמכות לצוות כי ייהרסו בניינים "המעכבים או מפריעים אוורור או שהם בלתי סניטריים או מזיקים מבחינה אחרת לבריאות הציבור או שהם מסוכנים"; [ס' 242, 249 (13) לפקודת העיריות (צו המועצות המקומיות (א), תשי"א-1950 וצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), תשי"ח-1958)]
	סמכות למועצה המקומית להקים ולקיים בנינים ולעשות עבודות ציבוריות. סמכות להורות בדבר שמירת המראה של חזיתות הבתים, לרבות סיודם ושיפוצן לסלק מפגעים ולמנוע תקלות, לרבות הריסת בנינים מסוכנים או מזיקים לבריאות. [ס' 146 (4), (8) לצו המועצות המקומיות (א)]
	סמכות להקים ולקיים בנינים ולעשות עבודות ציבוריות. סמכות לסלק מפגעים ולמנוע תקלות, לרבות הריסת בנינים מסוכנים או מזיקים לבריאות. [ס' 63 (5), (8) לצו מועצות מקומיות (מועצות אזוריות)]
רשות סניטרית (ברשות המקומית)	סמכות של הרשות הסניטרית המקומית לסלק מפגעים תברואתיים, להגיש תלונה למנהל שתוביל למתן צו הריסה של בית, ולהיכנס לבנין לבדיקת מפגעים (מפגע כולל מקום או חלק הימנו שמבנהו או מצבו או אופן שימוש מזיקים לבריאות או מסכנים את הבריאות) [ס' 2 (הגדרת "רשות סניטרית") + 53-58 בפקודת בריאות העם]
מנהל - מי שהשר לאיכות הסביבה הסמיכו להיות המנהל	לתת צו הריסה לבית שניתן לגביו צו סגירה על ידי רשות סניטרית והצו לא קויים וקיומו של הבית או כל חלק הימנו מסוכן או מזיק לבריאות הציבור או לבריאות הדיירים של הבתים הסמוכים [פקודת בריאות העם ס' 56]
משרד הבינוי	סיוע הנדסי להערכת נזקים למבנים (במסגרת רח"ל) סיוע הנדסי לאיתור וסימון מבנים מסוכנים [1623]

חזרה לטבלה - א.2. B.

א. C תשתיות ומבנים - שיקום

החלטה 1623 מטילה על הגופים הבאים להפעיל תכנית מיידית לשיקום:

משרד התחבורה, החברה הלאומית לדרכים, רשות שדות התעופה ו/או שימוש בשדות תעופה חלופיים), רשות הספנות והנמלים, רכבת ישראל, חברת הדואר (הפעלת תכנית מענה), משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה (תכנית שיקום כלכלית), משרד התשתיות הלאומיות, מינהל הדלק (תכנית שיקום משק הדלק והאנרגיה), חברת חשמל (תכנית שיקום מערכת החשמל), הרשות הממשלתית למים וביוב (תכנית שיקום אספקת המים ומערכות הביוב בישראל)

א.1. C שיקום מבנים ומתקני תשתית

המלצות לדברים שייעשו: שיקום מתקני תשתיות: אנרגיה (חשמל, גז, דלק) מים	
---	--

סניטציה תחבורה (כבישים, רכבות, תחבורה ציבורית, נמלים, שדות תעופה) תקשורת
הערכת העמידות של סוגי מבנים שונים לאחר רעידת אדמה. (#114) פיתוח ואימוץ סטנדרטים לחיזוק ותיקון בניינים שניזקו. (#115) שימוש בבנייה מחודשת ומאמצי שיקום לצמצם את הפגיעות לאסונות אחרים. תהליך זה כולל קביעת איזה אזורים צריכים להיבנות לפי התוכניות והתקנות הישנות ואיזה אזורים זקוקים לתכנון מחדש. (#171)
עקרונות / קריטריונים להערכה

כללי

אנרגיה	
גופים בעלי אחריות/ סמכויות	חובות וסמכויות
כל גוף / משרד בתחום	איסוף מידע ותיעודו [1623]
המטה הקיברנטי הלאומי (מטה הסייבר הלאומי) צה"ל	הקצאת משאבים (צמ"ה, מיכליות מיום ודלק ועוד) עפ"י בקשות רח"ל ובכפוף להערכת מצב [1623]
משרד התשתיות (התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים)	הפעלה רציפה של מרכז רישום סיסמולוגי למתן מידע על הפעילות הסיסמית וגיבוש הערכת מצב הכנת תכניות לשיקום משק האנרגיה ומשק המים ויישום פיקוח על החזרה לשגרה של משק האנרגיה והמים גיבוש תכניות לשיקום מערכות התשתית שנפגעו פיקוח על שיקום מבנים ומתקנים שבאחריות המשרד והגופים שבאחריותו [1623]
תחום החשמל: משרד התשתיות וחברת החשמל	הכנת תכנית לשיקום מערכת הייצור ההובלה והאספקה של חשמל ויישומה שיקום מבנים ומתקנים שבאחריות החברה [1623] תיקון תשתיות שנפגעו וחידוש אספקת החשמל. החזרת קווי הולכה וחלוקה רק לאחר בדיקה בשטח של צוותי החברה ואישור הגורמים המוסמכים על אפשרות החזרת האספקה סיוע למע"צ בשיקום רשת התאורה בכבישים ביני-עירוניים שיקום תשתיות (החשמל) בדיקת נזקים ברשת החשמל שיקום מערכת החשמל שנפגעה [1623]
תחום החשמל: בעל רשיון ספק שירות חיוני	
משרד התשתיות מינהל הדלק	שיקום תשתיות דלק שנפגעו הכנת תכנית לשיקום משק הדלק והאנרגיה ויישומה. [1623] הפעלת תכנית שיקום משק הדלק והאנרגיה. [1623]
תחום הגז: משרד התשתיות ורשות הגז	
מנהל רשות הגז הטבעי והממונה על הבטיחות	

מים וביוב

תחום המים והביוב: משרד התשתיות: והרשות הממשלתית למים וביוב	הכנת תכנית לשיקום מערכת אספקת המים ומערכות הביוב בישראל ויישומה שיקום מבנים ומתקנים שבאחריות הרשות והגופים שבאחריותה [1623]
תחום המים והביוב: רשות מים ארצית ורשויות מים אזרחיות	תיקון תשתיות ומערכות אספקת מים וביוב שנפגעו תגבור מערכות שאיבה בדיזל גנראטורים, עפ"י הצורך חידוש אספקת המים [1623]

משרד הבריאות	בדיקת איכות מים לשימושים שונים [1623]
--------------	--

תחבורה

תחום כבישים ודרכים: משרד התחבורה והחברה הלאומית לדרכים	הכנת תכנית לשיקום התחבורה וכבישים בישראל ויישומה. (משרד התחבורה עם החברה הלאומית לדרכים) שיקום מבנים ומתקנים שבאחריות החברה(משרד התחבורה עם החברה הלאומית לדרכים). שיקום ובניה מחדש של דרכים וגשרים שנפגעו.(משרד התחבורה עם החברה הלאומית לדרכים) [1623] תיקון והשמשת כבישים בינעירוניים שנפגעו (עפ"י סדר עדיפות שיקבע). המשך מתן פתרונות לגשרים ומחלפים שנפגעו תיאום עם חברות כביש 6, נתיבי איילון לגבי שיקום). [1623]
תחום רכבות: משרד התחבורה ורכבת ישראל	מיפוי כלל הנזקים שנגרמו לתשתיות רכבת ישראל [1623] שיקום רכבת ישראל, ושיקום קווים ותשתיות על פי סדר עדיפות לאומית שיקום / בניה מחדש של גשרים שנפגעו / נהרסו [1623]
תחום ספנות ונמלים: משרד התחבורה, רשות הספנות והנמלים	שיקום התשתיות (הנמלים) הפעלת תכנית שיקום נמלים ותשתיותם [1623]
חברת פיתוח ונכסים, חברות הנמל אילת, אשדוד וחיפה	
תחום תעופה: משרד התחבורה ורשות שדות התעופה	שיקום מבנים ומתקנים שבאחריות הרשות שיקום שדות התעופה [1623] הפעלת תכנית שיקום שדות התעופה /או שימוש בשדות תעופה חלופיים שיקום תשתיות התעופה) [1623]

תקשורת

תחום התקשורת: משרד התקשורת	פיקוח והנחייה מול חברות התקשורת, חברת הדואר וחברת בנק הדואר [1623] תיאום העבודות לחידוש מערך התקשורת והדואר מתן הנחיות וקביעת עדיפויות לחידוש הקשר הסלולרי, עפ"י עדיפויות שתקבע רח"ל [1623]
תחום התקשורת: חברת הדואר	שיקום דואר [1623]

[בחזרה לטבלה א.1.1. C.](#)

א.2.2. שיקום מבנים שאינם תשתיות

שיקום מבני ציבור ממשלתיים

כל גוף	שיקום (כל גוף על מבנים בבעלותו) [1623]
משרד האוצר	חוק השכירות והשאילה (15' 0) מעניק לשוכר נכס מקרקעין פטור מחובת תשלום, כאשר נמנע ממנו להשתמש בו למטרת השכירות מחמת נסיבות הקשורות במושכר או בדרכי הגישה אליו. מתן פתרונות חלופיים למבני ממשלה שנפגעו [1623]
משרד האוצר ומינהל הדיור הממשלתי	האם אין למינהל הדיור (משרד האוצר) אחריות בשיקום? לפי 1623 ב"מניעה" הוא אחראי להבטחת עמידות ?

המתקנים והבניינים שבאחריותו בתקני הבנייה התקפים וחיזוק המבנים שבאחריותו בהתאם להחלטת הממשלה לעניין תקצוב חיזוק מבני ציבור שבבעלות הממשלה.		
	משרד הבינוי במסגרת רח"ל	סיוע הנדסי להערכת נזקים למבנים סיוע הנדסי לאיתור וסימון מבנים [1623]
	משטרה	מיפוי נזקים, איסוף ותיעוד מידע בנוגע למתקני משטרת ישראל [1623]
	משרד הבריאות	איתור הנזקים למערכת הבריאות [1623]

שיקום ערים ושכונות

המלצות לדברים שיעשו: הכנה ויישום תכניות שיקום מבני מגורים ושכונות		
זירוז מתן אישורים לבנייה מחדש על ידי יצירת תכנית דגם, סטנדרטים ומתן הכשרה למתן היתרים לאחר אסון והכשרה לתיקון עצמי ועל ידי הקמת מרכזי "One Stop (#170" שימוש בבנייה מחודשת ומאמצי שיקום לצמצם את הפגיעות לאסונות אחרים. תהליך זה כולל קביעת איזה אזורים צריכים להיבנות לפי התוכניות והתקנות הישנות ואיזה אזורים זקוקים לתכנון מחדש. (#171)		
עקרונות / קריטריונים להערכה		

משרד הבינוי	הפעלת תכנית שיקום פיזי של הדיור הציבורי (מבנים ותשתית) גיבוש תכנית לאומית לשיקום האוכלוסייה בנושא הדיור ויישומה [1623]
מינהל התכנון (משרד הפנים – היום אוצר?)	הכנת תכנית שיקום לאומית ע"י גיבוש תכניות לשיקום ערים ויישובים שנפגעו [1623]
הממשלה וועדה ארצית לתכנון ובניה של מתחמים מועדפים לדיור (ותמ"ל)	סמכות להכריז על מתחמים מועדפים לדיור סמכות לאשר תכניות למתחמים אלה; הסדרים מיוחדים לתכנון ואישור מתחמים מועדפים לדיור על ידי הותמ"ל (החוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדיור (הוראת שעה), תשע"ד-2014'ס' 3, 5]
הממשלה או ועדת שרים שהסמיכה	סמכות להכריז בצו על שטח כעל מתחם לפינוי לשם בניה או לעיבוד בניה (מתחם פינוי ובינוי), בהמלצת הוועדה להתחדשות עירונית. הממשלה רשאית להסמיך את שר הבינוי והשיכון להרחיב, לצמצם או לשנות בצו, על פי המלצת הוועדה להתחדשות עירונית, את גבולותיו של השטח שהממשלה הכריזה עליו בצו הכרזה כעל מתחם פינוי ובינוי. [חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965'ס' 33א]
רשות לבינוי ופינוי של אזורי שיקום	הרשות רשאית לצורך תפקיד השיקום והבינוי, באישור הממשלה, להכריז על אזורי שיקום או מבני שיקום. כמו כן, על הרשות להכין תחזית בינוי ופינוי כללית לאזור השיקום שתעסוק בדבר בינוי, פינוי ואכלוס האזור. כמו כן, רשאית הרשות לבקש משר האוצר להפקיע מקרקעין באזור השיקום או מקרקעין סמוכים. לאחר פרסום ההפקעה ברשומות – יש לרשות סמכות להורות על פינוי המקרקעין על ידי המחזיק בהם. [חוק בינוי ופינוי של אזורי שיקום, תשכ"ה-1965, ס' 2, ס' 16, ס' 25, ס' 34, ס' 38]
שר האוצר	סמכות שר האוצר לפי פקודת הקרקעות לרכוש קרקע לצרכי ציבור ללא הסכמת הבעלים, לצרכים ציבוריים
שר האוצר	סמכות "להטיל ארנונה על בעלים וחוכרים של מקרקעין באזור השיקום שלא הופקעו, ושל מקרקעין הסמוכים לאזור השיקום, ושלדעת הרשות עלה שווים עקב האכרזה על אזור השיקום והפעלת הבינוי והפינוי". [חוק בינוי ופינוי של אזורי שיקום, תשכ"ה-1965, ס' 45]
רוב מיוחס מבין בעלי הדירות במקבץ לפינוי ובינוי	אחריות מזיקית בשל סירוב בלתי סביר של בעל דירה לביצוע עסקת פינוי ובינוי [חוק פינוי ובינוי (פיצויים), תשס"ו-2006'ס' 2, 5]
המפקח על המקרקעין (משרד המשפטים)	ס' 60 מסדיר את חלוקת העלויות וכללי הסכמה בין בעלי הדירות לצורך הקמה מחדש של בית משותף שנהרס, וס' 72 מעניק למפקח על המקרקעין סמכות להכריע בסכסוכים בין בעלי דירות בבית משותף [חוק המקרקעין ס' 60, 72]

ב. רציפות תפקודית (שירותי תשתיות)

ב. A היערכות – רציפות תפקודית (משק וכלכלה)

[חזרה לטבלה](#)

ב.1. A היערכות לאספקת שרותי תשתיות בסיסים

<p>המלצות לדברים שייעשו: היערכות למתן מענה לפגיעה בתשתיות והבטחת אספקת שרותי תשתית בסיסים לציבור (מי דואג שיהיה בעת הצורך; כולל) אנרגיה (חשמל, גז, דלק) מים סניטציה תחבורה (הסעים, כבישים, רכבות, נמלים, שדות תעופה) תקשורת ודואר פינוי פסולת טיפול בחומרים מסוכנים ומניעת סכנות סביבתיות</p>
<p>הקמת קווי חשמל ודלק לאספקה לחירום בניית תשתית לתקשורת שמאפשרת תקשורת בין רמות הממשלה השונות וסכנויות רלוונטיות וידוא שמערכות ומבנים קריטיים יוכלו לפעול באופן מלא תוך שעות אחרי האסון. (#165) וידוא ששירותי ציבור חשובים להתאוששות הקהילתית המלאה, כגון שירותי בדיקה של הנדסיים לבניינים ותחבורה ציבורית, יוכלו לפעול תוך פרק זמן קצר לאחר רעידת אדמה. (#166) קביעת מדיניות לתפעול משק החשמל בשעת חירום, קידום חקיקה ראשית ומשנית בעניין, קביעת תקנים מחייבים להפעלת המערכת, תכנון המערכת לעתיד, תוך קביעת אחריות, לוח זמנים ותקציב בהתאם לצרכים, פיקוח על יישום המדיניות וביצוע התוכנית מול חברת החשמל ומול הגורמים הפרטיים במשק (וינשטוק ואלרן 2016, בטחון מערכת החשמל בישראל, INSS) נהלים לתפקוד בעת אירוע, תרחישים שונים, הגדרת תפקידים וכו' 1) יצירת מועצה לתשתיות חיוניות שתהיה אחראית לטיפול בתשתיות חיוניות ולהבטחת תקינותם תוך מספר ימים אחרי האסון. (#126) 2) עידוד תאום בין ספקים של תחזוקה והחזרה לתפקוד של מערכות חיוניות. (#130) 3) זיהוי יחסים בין מערכות שונות וקביעת סדר עדיפויות לחיזוקן בהתאם. (#131) 4) יישום תכניות חינוכיות למפעילי תשתיות חיוניות ולציבור על התמודדות עם סכנות. (#128)</p>
<p>עקרונות / קריטריונים להערכה</p>

<p>הערות כלליות: בספרות נמצאה המלצה ליצירת מועצה לתשתיות חיוניות שתהיה אחראית לטיפול בתשתיות חיוניות ולהבטחת תקינותם תוך מספר ימים אחרי האסון למרות ההפרטה אין קושי לחייב את החברות העוסקות בתשתיות להבטיח שיעשו את המכסימום להיערכות (אהוד): מי עוקב אחר ההיערכות, מנחה אותה ובודק אותה? האם נלמד מן הניסיון הבין-לאומי? כיצד מתבצע הפיקוח? האם נמדד אל מול יעדים? מה החיבור לגורם המתאם בזמן מענה?</p>
--

<p>כיצד מתבצע הפיקוח? האם נמדד אל מול יעדים? לבדוק המלצות. מה החיבור לגורם המתאם בזמן מענה? למרות ההפרטה – נראה שאין קושי לחייב את החברות העוסקות בתשתיות להבטיח שיעשו את המכסימום להיערכות</p>	<p>המ פיקוח על היערכות כל הרשויות הייעודיות שבאחריותו (מים, ביוב, חשמל, גז טבעי, מינהל הדלק והגז) [1623]</p>	<p>משרד התשתיות</p>
---	--	---------------------

אנרגיה		
הערות לניתוח פערים	פירוט סמכויות ואחריות רלוונטיות	גופים בעלי אחריות/ סמכויות
<p>עד כה בראש הרשות עמד מנכ"ל חברת החשמל, ורוב הסגל שלה היה מורכב מאנשי החברה. לפי ויינשטוק ואלרן² זהו מצב בעייתי כיוון שהאינטרסים של חברת חשמל שונים מהאינטרס הלאומי. כיום מדובר על רפורמה שמצבה לא ברור. הם מציעים להקים רשות עליונה לכוח (חשמל) בתוך מינהל החשמל במשרד התשתיות הלאומיות</p>		<p>הרשות העליונה לכוח לשעת חירום (לתחום חשמל) - חלק ממל"ח</p>

² ראו ויינשטוק ואלרן 2016 בטחון מערכת החשמל בישראל, INSS ע' 65-66

שר האנרגיה והתשתיות	סמכות להתקין תקנות לעניין הסדרת השימוש במקורות אנרגיה בשעת חירום [חוק מקורות אנרגיה, תש"ן-1989 ס' 3(א)(4)]	נכון למאי 2016 טרם נקבעו תקנות לעניין הסדרת השימוש במקורות אנרגיה בשעת חירום
מינהל הדלק והגז	סמכות לחייב חברות נפט להחזיק מלאי חירום בכמויות, במקומות ובתנאים כפי שיקבע מנהל מינהל הדלק במשרד האנרגיה והתשתיות. המינהל ישלם לחברת נפט את הוצאות המימון וההחזקה של מלאי חירום שהיא מחזיקה. המנהל רשאי להורות, על פתיחת המכלים בכל עת והעברת מלאי ממכל למכל, לצורך בדיקה ורענון של המלאי; על פתיחתם של מכלים מסוימים ושמירת חלק מן המלאי שלא במכלים סגורים, כאשר הדבר דרוש לניהול המלאי, או כאשר תקלה או נסיבות חריגות מצדיקות זאת, לצורך תפקוד תקין של משק הדלק; המנהל יורה לחברת דלק לאפשר למערכת הביטחון להשתמש במלאי הביטחוני, לתקופה שיורה, ובכמות שלא תעלה על 10 אחוזים מכמות המלאי הביטחוני של אותו מוצר [צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הסדרים במשק הדלק), תשמ"ח-1988 (לפי סעיפים 5 ו-15 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים) ס' 9,10; תקנות ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2001) (החזקת מלאי ומלאי ביטחוני של דלק), תשס"א-2001 ס' 2(ד), ס' 2ג]	ה"מ
מינהל הדלק	יצירת תוכניות ונהלים להבטחת פעולתם של שירותים חיוניים: הכנת תכנית מענה בתחום אספקת דלק וגז ותרגולה [1623]	ה"מ
משרד התשתיות עם חברת החשמל	יצירת תוכניות ונהלים להבטחת פעולתם של שירותים חיוניים: הכנת תכנית למענה בתחום החשמל ותרגולו. [1623]	ה"מ

[חזרה לטבלה –ב1A](#)

מים

משרד התשתיות הרשות הממשלתית למים וביוב	על מועצת הרשות הממשלתית לקבוע כללים לענין הכרזה על אירוע פגיעה במים, דרכי הטיפול באירוע כאמור, הדרכים למניעתו, הפסקתו, להחזרת המצב לקדמותו ולמניעת הישנותו, ולהסדרת אספקת מים לצרכנים שנפגעו כתוצאה מאירוע כאמור [חוק המים, תשי"ט-1959 ס' 18א]	
הרשות הייעודית למים בשעת חירום – במסגרת רח"ל	מופעלת ע"י היחידה לביטחון המים ברשות המים והביוב ובהתאם לתפקידים ולסמכויות שהוגדרו בחוק למנהל רשות המים והביוב, באשר לטיפול באירועי פגיעה במים והבטחת אספקת מים ברגיעה ובחירום. http://www.water.gov.il/Hebrew/MoreInformation/Pages/Emergency-Information.aspx תפקיד היחידה לביטחון מים: להנחות בשגרה את גופי משק המים כיצד להתמודד עם אירועי פגיעה במים ולוודא היערכותם בהתאם ובחרום לתכלול את הפעילות של כלל הגורמים המעורבים בטיפול באירועי פגיעה במים. יחידת ביטחון המים מכינה את משרדי הממשלה, הגופים הארציים, הרשויות המקומיות, תאגידי המים, מפעלי המים והחברות המספקות מים וכן את הגורמים הלוקחים חלק בטיפול באירועי פגיעה במים בתחום התארגנות, ההצטיידות, קיום נהלי הפעלה, תרגול ועמידה בכשרות התפעולית הנדרשת	
רשות מים ארצית, רשויות מים אזוריות	תפקיד: להקים מפעל מים ארצי ומפעלי מים אזוריים, לנהלם, לספק מים מהם, להחזיקם במצב תקין, להרחיבם ולעשות כל פעולה אחרת הדרושה להספקת מים מהם, הכל בכפוף להסמכת ורישוי הרשות הממשלתית למים וביוב. רשות מים אזורית יכולה להיות תאגיד, רשות מקומית או איגוד ערים. רשויות מים הן גוף מבוקר ע"י מבקר המדינה [חוק המים, תשי"ט-1959 ס' 48-51]	
רשות מים וביוב	יצירת תוכניות ונהלים להבטחת פעולתם של שירותים חיוניים הכוללת: הכנת נהלים לטיפול במשבר מים כתוצאה מרעידת אדמה. [1623]	ה"מ

[חזרה לטבלה –ב1A](#)

ביוב וסניטציה

הרשות המקומית	חובת הרשות המקומית לעשות בדרך כלל כל מעשה הדרוש לשם שמירה על תחום העיריה, בריאות הציבור והבטחון בו [פקודת העיריות, צו המועצות]	לא ברור הקשר בין סמכות הרשות המקומית לסמכות הרשות הארצית למים וביוב בנושאי הביוב והסניטציה.
משרד התשתיות הרשות הממשלתית למים וביוב		האם רשות המים אחראית גם לנושא הביוב?

[חזרה לטבלה –ב1A](#)

תחבורה והיסעים

שר התשתיות	שר התשתיות הלאומיות ממונה על ביצוע חוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל) והוא רשאי, בהסכמת שר האוצר ושר התחבורה, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו	מדוע שרים שונים לכבישים שונים?
------------	--	--------------------------------

		[חוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה-1995]	
שר התחבורה ושר האוצר		שר האוצר ושר התחבורה ממונים על ביצוע חוק כבישי אגרה (מנהרות הכרמל) זה והם רשאים להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו [חוק כבישי אגרה (מנהרות הכרמל), התשנ"ה-1995]	
משרד התחבורה והחברה הלאומית לדרכים	ה"מ	תיאום החברות המפעילות כבישי BOT להיערכות חירום הכנת תכניות ונהלים להפעלה בעת רעידת אדמה ותרגול מערך החירום של החברה והגופים שתחת פיקוחה [1623]	איזו סמכות יש לרח"ל לכפות על החברה הלאומית לדרכים להכין תכניות היערכות ולהביאן לאישורה על פי החלטת הממשלה?
משרד התחבורה ורכבת ישראל	ה"מ	הכנת תרחיש ייחוס ייעודי מפורט, על בסיס התרחיש הלאומי (התרחיש, רמות השירות ותכנית המענה יאושרו ע"י רח"ל. מדי שנה תוגש תכנית אימון והיערכות לרח"ל) הכנת תכניות ונהלים להפעלה בעת רעידת אדמה ותרגול מערך החירום של רכבת ישראל [1623]	איזו סמכות יש לרח"ל לכפות על רכבת ישראל להכין תכניות היערכות ולהביאן לאישורה על פי החלטת הממשלה?
משרד התחבורה – רשות ההיסעים	ה"מ	הכנת תכניות ונהלים להפעלה בעת רעידת אדמה ותרגול מערך החירום של הרשות בתרחישים שונים והגשתן לאישור רח"ל עדכון שוטף של זמינות אמצעי ההסעה ההמוניים [1623]	
משרד התחבורה רשות תובלה יבשתית	ה"מ	הכנת תכניות ונהלים להפעלה בעת רעידת אדמה ותרגול מערך החירום של הרשות בתרחישים שונים והגשתן לאישור רח"ל לוודא פעילותם של משרדי התובלה [1623]	
רשות תובלה יבשתית	ה"מ	יצירת תוכניות ונהלים להבטחת פעולתם של שירותים חיוניים הכוללת: לוודא פעילותם של משרדי התובלה. (רשות תובלה יבשתית) [1623]	
בעל זכיון לכביש אגרה- מנהרות הכרמל, כביש ארצי לישראל (כביש 6)		החוק קובע כי החובות והזכויות של בעל הזכיון ייקבעו במסגרת חוזה, אשר ייקבע בין השאר את נושאי האחזקה, הפעלה ושיפור הכביש, מניעת מפגעים סביבתיים ובטיחותיים וחובת ביטוח מתאים. [חוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה-1995, חוזה הזכיון כביש 6, חוק כבישי אגרה (מנהרות הכרמל), התשנ"ה-1995, חוזה זכיון מנהרות הכרמל]	
רשות הספנות והנמלים	ה"מ	הכנת תכניות ונהלים להפעלה בעת רעידת אדמה ותרגול מערך החירום של הרשות בתרחישים שונים והגשתן לאישור רח"ל [1623]	
חברת פיתוח ונכסים (המחזיקה בנכסי הנמלים)		חברת פיתוח ונכסים אחראית על פיתוח הנמלים ותחזוקתם [חוק רשות הספנות והנמלים, תשס"ד-2004]	
רשות שדות התעופה	ה"מ	הכנת תכניות ונהלים להפעלה בעת רעידת אדמה ותרגול מערך החירום של הרשות בתרחישים שונים והגשתן לאישור רח"ל [1623]	
רח"ל	ה"מ	אישור תכניות הרשויות השונות והחברות (רשות הספנות, רשות שדות התעופה, רשות ההיסעים, רשות התובלה היבשתית, הרכבת, החברה הלאומית לדרכים) [1623]	

[חזרה לטבלה –ב1A](#)

תקשורת, סייבר ודואר

משרד התקשורת	ה"מ	תיאום, הנחיה, פיקוח ותרגול חברות התקשורת [1623]	האם יש היערכות לקריסת מערכות תקשורת ותיאום?
המטה הקיברנטי הלאומי במשרד ראש הממשלה	ה"מ	לתאם בין הגורמים השונים העוסקים בתחום הקיברנטי, לקדם את יכולת ההגנה על המרחב הקיברנטי בישראל	

[חזרה לטבלה –ב1A](#)

פינוי פסולת וחומרים מסוכנים

מינהל התכנון (משרד האוצר, לשעבר פנים) + המשרד להגנת הסביבה + שר האוצר	ה"מ	היערכות תכנונית לקליטת כמות גדולה של פסולת בנין - במסגרת תמ"א 16 הכנת תכנית לפינוי פסולת בנין לאחר רעידת אדמה. הסדרת הנושא של קבורה ארעית בתמ"א 19 (הנושא הוסדר במסגרת תמ"א 19/4 א בינואר 2012) [1623]	
	ה"מ	השתתפות בקביעת ובאישור תכנית לאתרים לקבורת פגרי בעלי חיים בתיאום עם משרד החקלאות ומשרד הפנים. [1623]	
		סמכות שר האוצר לרכוש קרקע לצרכי ציבור ללא הסכמת הבעלים, לצרכים ציבוריים כמו לאתר סילוק פסולת. [פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943 ס' 3]	

	ה"מ	השתתפות בקביעת ובאישור תכנית לאתרים לקבורת פגרי בעלי חיים [1623]	משרד להגנת הסביבה בתיאום עם משרד החקלאות ומשרד הפנים
האם יש תיאום בין המשרד להג"ס לרשות הכבאות בנושא היערכות להתמודדות עם בעיית חומרים מסוכנים בעת ארוע רעידת אדמה? האם העברת הסמכויות לרשות הכבאות לא הותירה סימני שאלה בנוגע לתחומי האחריות והסמכויות? ראו דו"ח מבקר המדינה מאי 2016		כל מקום למכירת חומרים מסוכנים טעון רישוי. לא יעסוק אדם ברעלים אלא אם כן יש בידו היתר רעלים מאת הממונה. הממונה רשאי להתנות את מתן היתר הרעלים בתנאים מיוחדים שיש לקיימם לפני מתן ההיתר; כן רשאי הוא לקבוע בהיתר תנאים מיוחדים, ורשאי הוא, בכל עת, להוסיף או לגרוע מהם, הכל על מנת להגן על הסביבה או על בריאות הציבור [חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968, חוק החומרים המסוכנים ס' 2, ס' 3 (א), 3(ה)]	המשרד להגנת הסביבה, הממונה (על נושא חומרים מסוכנים)
		לפעול באירוע חומרים מסוכנים לפי חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה סמכויות עובדי הרשות: גילוי, זיהוי וניטור של חומרים מסוכנים, הערכת סיכונים; סמכויות לדרוש מידע, לערוך בדיקות או מדידות, לערוך חיפוש ולתפוס חומרים. סמכות קצין כב"ה: מתן ייעוץ מקצועי לקצין משטרה או לקצין צה"ל לבקשתם, לגבי אופן הטיפול בחומרים מסוכנים; הנחיות התנהגות לציבור ולגופי הצלה; חובת דיווח לממונה בהג"ס. [חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה ס' 28, 29, 30] להכשיר עובדים וכבאים לטיפול באירועי חומרים מסוכנים; [חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, תשע"ב-2012, ס' 4. (ב)]	הרשות הארצית לכבאות והצלה

2. A היערכות למתן שרותים חיוניים לאוכלוסיה והיערכות רשויות מקומיות

	<p>המלצות לדברים שייעשו: היערכות רשויות מקומיות וצמצום פערים בין הרשויות הבטחת אספקת שרותים חיוניים לכשיתרחש הארוע: מזון, ציוד בסיסי, תפקוד מפעלים חיוניים (מל"ח) הגנה סיוע כלכלי</p>
	<p>להכין פתרונות לשירותי ציבור אחרי אסון, כגון דיור ביניים, הזנה, שירותי רפואה ושירותים פסיכולוגיים. (#160) וידוא שבתי ספר מפתחים ומיישמים פיתוח תכניות חירום בית-ספריות, מכשרים את אנשי הצוות כראוי, ומחזקים במלאי ראוי של מים וציוד קריטי. (#152) יצירת תוכניות ונהלים להבטחת פעולתם של שירותים חיוניים הכנה להמשך תפקוד משרדי של משרדי הממשלה וגופים אחרים הכנת מרכז מידע רלוונטי א-תכנון, סקירה ועדכון של תכניות היערכות ותכניות תגובה למקרים שונים. (#149) ב-מתן הכשרה מתאימה לצוותים לא ממשלתיים שמספקים מענה בעת אסון. (#153) ג-בניית צוותי תגובה קהילתיים למצבי חירום ומתן הכשרה נאותה. (#154) ד-קביעת מנגנונים ייחודיים להבטחת שיתוף של נשים ואוכלוסיות פגיעות בקבלת החלטות ותהליכי תכנון (#135) ז-בניית מרכזי חירום במקומות שונים לשימושם של ארגונים וגופים ציבוריים רבים כדי להכווין את מתן המענה בעת אסון. (#151) ט- יצירת מרכזים ממוקמים היטב, מצוידים ומאוישים להכשרת כוחות חיפוש והצלה תוך וידוא שלכל הצוותים יש ציוד ראוי ועדכני. (#155)</p>
	<p>עקרונות / קריטריונים להערכה ויידוא שהתכנון וההיערכות ביחס לצרכי הקהילה הם מתאימים ושהמשאבים הנדרשים קיימים. (#139) ומתן התייחסות מיוחדת לנשים ולאוכלוסיות פגיעות בתכנון של טיפול באירוע ושל השיקום. (#134) אימוץ יעדי ביצוע ושיקום המבוססים על רעידת אדמה חזקות אך צפויות, ובהתייחסות גם למקרים של רעידות חזקות או חלשות יותר. (#33)</p>

הערות כלליות:
 גופים רבים מעורבים מי מתכלל? מי עוקב אחרי ההיערכות? האם יש לו את היכולת מבחינת כח אדם ומשאבים?
 מי יתאם בשעת אמת? האם יש לו סמכויות?
 האם נעשה ביחס לסטנדרטים? האם נמדד?
 האם נלמד נסיון בין לאומי לעומק?

[בחזרה לטבלה – 2. B](#)

מזון, ציוד בסיסי, מפעלים חיוניים (מל"ח) ותפקוד רשויות מקומיות	
הערות:	גופים בעלי אחריות / פירוט סמכויות ואחריות רלוונטיות
	<p>סמכות להתקין תקנות שעת חירום כדי להגן על המדינה, ביטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים. תקנות שעת חירום כוחן יפה לשנות כל חוק, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים, וכן להטיל או להגדיל מסים או תשלומי חובה אחרים. [חוק יסוד: הממשלה, ס' 39 (א)]</p>
<p>ה"מ</p> <p>1. כל גוף אמור להכין תכניות ונהלים. רח"ל אמורה להנחות ולהכשיר את הרשויות המקומיות והייעודיות, כולל בהכנת התכניות. לוועדות המל"ח נהלים מפורטים והנחיות מקצועיות לביצוע למשרדים הממשלתיים, הרשויות הייעודיות והרשויות המקומיות ("קונטרסים") לגבי מה צריכה כל רשות להכין וכיצד עליה להיערך. אולם: א. אין סטנדרטים למוכנות ב. לא ברור מה הם כלי הבקרה שבידי רח"ל לאכוף היערכות והכנת תכניות על הרשויות, ובעיקר המקומיות. כתוצאה, יש פערים גדולים בין רשויות מקומיות, ואין יכולת לאכוף היערכות על הרשות המקומית לא נראה שמישהו מטפל בצמצום הפערים בין הרשויות המקומיות מהראינות עולה שבהחלטה שהתקבלה במשרד הבטחון – חולקה האחריות בין רח"ל לפיקוד העורף ונקבע שפקע"ר יהיה אחראי על הנחיית הרשויות המקומיות והכנתן. לא ברור כיצד החלטה זו תיושם, לאור העיסוק המאסיבי של רח"ל (באמצעות ועדות המל"ח) בהכנת</p>	<p>משרד המשפטים</p> <p>ניסוח, מתן יעוץ משפטי ופרסום תקנות לשעת חירום לפי החלטות הממשלה. [1623]</p> <p>כל גוף</p> <p>1. הכנה תכניות ונהלים לעת רעידת אדמה למשרד ומוסדות באחריותו. 2. הכנה להמשך תפקוד משרדי של משרדי הממשלה וגופים אחרים: o הכנת רשימות של ציוד הנזקק, בדיקת איכותו, בדיקת זמינותו בעת החירום (כל גוף ומשרד על המוסדות באחריותו) o הכנת רשימות של אנשים, צוות מתנדבים, קבלנים וספקים הנזקקים, בדיקת מיומנותם וכישוריהם ובדיקת זמינותם בעת החירום (כל גוף ומשרד על המוסדות באחריותו) o הכנת וריכוז מידע רלוונטי. o יצירה, תחזוקה וגיבוי של בסיסי נתונים רלבנטים בכל משרד וגוף. [1623]</p>
<p>ה"מ</p>	<p>כל גוף ומשרד על המוסדות באחריותו</p> <p>הכנת רשימות של ציוד הנזקק, בדיקת איכותו, בדיקת זמינותו בעת החירום הכנת רשימות של אנשים, צוות מתנדבים, קבלנים וספקים הנזקקים, בדיקת מיומנותם וכישוריהם ובדיקת זמינותם בעת החירום [1623]</p>
<p>ה"מ</p>	<p>רח"ל</p> <p>הנחייה והכשרה של הרשויות המקומיות והנחיית הרשויות הייעודיות לפעילות במתאר של רעידת אדמה. הנחיית הרשויות בהקמה ותחזוקה של מחסני חירום. סיוע לרשויות המקומיות והרשויות הייעודיות בהכנה של תרחישי ייחוס ענפיים ותכניות מענה, על בסיס התרחיש הלאומי. תרגול מערך משק לשעת חירום. בקרה על היערכות הרשויות לפעולה במתאר רעידת אדמה [1623]</p>

<p>הרשויות.</p> <p>2. בנוסף לרח"ל (מל"ח) העוסקת בהכנת תכניות, תרגול ותיאום, גם על משרד רה"מ מוטלת הכנת תכניות ונהלים להפעלה בעת רעידת אדמה ותרגול מערך החירום של כל משרד או גוף. גם האם אין חפיפה?</p> <p>3. גם שר הפנים והאוצר אמורים להכין ולתקצב תכנית שנתית עבור הרשויות המקומיות וגם משרד הכלכלה.</p> <p>האם כל התכניות האלה מתואמות?</p> <p>מהראיונות עולה שבהחלטה שהתקבלה במשרד הבטחון – חולקה האחריות בין רח"ל לפיקוד העורף ונקבע שפקע"ר יהיה אחראי על הנחיית הרשויות המקומיות והכנתן שר"ל היא גוף המטה שיתכלל את הפעילות, ופקע"ר יבצע – גוף אופרטיבי שיקבל הנחיות ותקציבים מרח"ל</p>	ה"מ	<p>תפקידי ועדת המל"ח העליונה (ומ"ע) וסמכויותיה</p> <p>(א) לעשות להפעלת מערך מל"ח.</p> <p>(ב) לבחון בתיאום עם משרדי הממשלה, להמליץ ולהחליט, על דרכים ותוכניות להפעלת המשק החיוני של המדינה בשעת חירום, מתוך מגמה להבטיח את האספקה של מוצרים ושירותים שנקבעו כחיוניים.</p> <p>(ג) לקבוע תוכניות ארציות, מרחביות ומקומיות להפעלת גורמי הייצור, האספקה ושירותים החיוניים ביותר במשק האזרחי בשעת חירום, על בסיס נתונים, תוכניות והצעות שהוכנו ע"י משרדי הממשלה השונים בהתאם להנחיית ועדת המל"ח העליונה.</p> <p>(ד) לקבוע דרכים, היקף וקדימויות להקצאת אמצעי ייצור, משאבים ואמצעים אחרים שאושרו לגורמים השונים המפעילים את המשק החיוני לשעת חירום.</p> <p>(ה) לתאם ולהנחות את הרשויות האזרחיות ואת רשויות צה"ל בהכנות לשעת חירום וכן בשעת חירום כדי להבטיח את הפעלת מערך מל"ח.</p> <p>(ו) להנחות את משרדי הממשלה, הרשויות הייעודיות וועדות המל"ח בנושאי שמירת מלאי ואספקת מוצרים ושירותים וכן בנושאים אחרים ככל הדרוש לקיום המשק החיוני. כאשר ועדת המל"ח העליונה פונה לרשות ייעודית היא תכלול את המשרד הממשלתי לידיעה, זולת אם המשרד הממשלתי ויתר על כך.</p> <p>(ז) לבקש מכל משרד ממשלתי או מרשות ייעודית לנקוט אמצעים הדרושים להבטחת הכנתו של המשק החיוני בתחומים שהם מופקדים עליהם, לקראת תקופת הפעלת מערך מל"ח.</p> <p>(ח) לאשר או לסרב לאשר כינון רשויות ייעודיות.</p> <p>(ט) ועדת המל"ח העליונה תקבע את הרכב ועדות המל"ח הפיקודיות ואת הרכב ועדות המל"ח המחוזיות.</p> <p>(י) להציע למשרדי הממשלה הצעות לחקיקה ולחקיקת מישנה כדי להבטיח את פעולות מערך מל"ח וביצוע התפקידים המוטלים עליו, וכן לחוות דעה על הצעות לחקיקה ולחקיקת מישנה בנושאים הנוגעים להפעלת מערך מל"ח.</p> <p>(יא) להביא בפני הממשלה, שר משריה, ועדת השרים לענייני כלכלה או כל גוף אחר שתמצא לנכון הצעות, המלצות והחלטות אשר יתקבלו ע"י ועדת המל"ח העליונה וכן דיווח על יישומן ככל הדרוש להפעלת מערך מל"ח.</p> <p>[החלטת ממשלה משנת 1955 (החלטה משנת 1955 - תכנון המשק לשעת חירום - מינוי ועדה בינמשרדית עליונה לתכנון המשק לשעת חירום, החלטת ממשלה מס' 1716 מיום 6.7.1986 (החלטה 1716 מיום 6.7.1986 - תכנון המשק החיוני של המדינה לשעת חירום והפעלתו בשעת חירום) והחלטה 1080 מיום 13.02.2000 (החלטה 1080 מאפשרת הפעלת מל"ח גם במצבי חירום שאינם ממקור מלחמתי)]</p>	<p>רח"ל וועדת מל"ח עליונה (החלטה 706 – שילוב מל"ח ברח"ל + החלטה 1661 – העברת שטח הפעולה של רח"ל מהמשרד להגנת העורף למשרד הביטחון)</p>
	ה"מ	<p>להנחות ולתאם פעולות מערך מל"ח והרשויות הייעודיות על פי המדיניות הנקבעת על ידי ועדת המל"ח העליונה, לרבות הנחיות לצורך הכנת תוכניות עבודה רב שנתיות ולעקוב אחר ביצוען.</p> <p>(ב) להנחות את מערך מל"ח והרשויות הייעודיות בהכנת נוהלי פעולה, נהלים ארגוניים ודיווח ברגיעה ובתקופת הפעלת מערך מל"ח.</p> <p>(ג) כדי להבטיח הפעלת מערך מל"ח, במסגרת אחריותה של ועדת מל"ח עליונה, לבקר ולבדוק כשירות וכוננות מערך מל"ח לקראת תקופת הפעלתו. הביקורת תיעשה בתיאום עם הרשות הייעודית.</p> <p>(ד) הפעלת ועדות מל"ח פיקודיות ומקומיות על פי החלטות ועדת המל"ח העליונה.</p> <p>(ה) 1. קישור ותיאום עם המטה הכללי של צה"ל בכל הקשור לעיבוד תוכניות לחלוקת המשאבים הלאומיים וזאת מבלי לפגוע בקשר הישיר שבין צה"ל לבין משרדי הממשלה והרשויות הייעודיות הפועלים עפ"י דין או עפ"י קביעה של מטה מל"ח ארצי.</p> <p>2. כאשר משרדי הממשלה והרשויות הייעודיות פונים לצה"ל במסגרת הקשר הישיר ביניהם, הם יכללו את מטה מל"ח ארצי לידיעה.</p> <p>(ו) הכנת תוכניות לחלוקת המשאבים הלאומיים בשיתוף עם משרד האוצר ומשרדי הממשלה הנוגעים בדבר והבאתם לאישור ועדת מל"ח העליונה.</p> <p>(ז) לרכז נתונים, לעבד אותם, להכין הצעות לסדר היום והצעות החלטה לדיוני ועדת המל"ח העליונה, להפיצם לפני דיוני ומ"ע ולערוך מעקב אחר ביצוע ההחלטות.</p> <p>(ח) כאשר מטה מל"ח ארצי פונה לרשות ייעודית הוא יכלול את המשרד הממשלתי לידיעה, זולת אם המשרד הממשלתי ויתר על כך.</p> <p>[החלטת ממשלה משנת 1955 (החלטה משנת 1955 - תכנון המשק לשעת חירום - מינוי ועדה בינמשרדית עליונה לתכנון המשק לשעת חירום, החלטת ממשלה מס' 1716 מיום 6.7.1986 (החלטה 1716 מיום 6.7.1986 - תכנון המשק החיוני של המדינה לשעת חירום והפעלתו בשעת חירום) והחלטה 1080 מיום 13.02.2000 (החלטה 1080 מאפשרת הפעלת מל"ח גם במצבי חירום שאינם ממקור מלחמתי)]</p>	מטה מל"ח ארצי
	ה"מ	<p>הכנה, אכיפה ועדכון נוהל עבודת הממשלה בחירום וכלים לקבלת החלטות בחירום</p> <p>הכנת תכניות ונהלים להפעלה בעת רעידת אדמה ותרגול מערך החירום של כל משרד או גוף תיאום מערכת הדוברות וההסברה בכל שלבי האירוע (בין משרדים, שתהיה הסברה אחידה לציבור) [1623]</p>	משרד רה"מ (גם באמצעות מטה ההסברה הלאומי)
<p>האם זה מתייחס ליכולת הפרטים להוציא כספים, או יכולת הממשלתיית?</p>	ה"מ	<p>קביעת נהלים מנגנון להוצאת כספים מהירה [1623]</p>	משרד האוצר
<p>יש פערים גדולים בין רשויות מקומיות; אין סטנדרטים למוכנות, ואין יכולת לאכוף היערכות על הרשות המקומית</p>		<p>חובה לבחור ועדה להכנת המשק לשעת חירום ולהפעלתו בשעת חירום (ועדת מל"ח, ראו גם החלטת ממשלה 1716 על מערך מל"ח למטה. סמכות לעשות את כל הדרוש להכנתו של המשק לשעת חירום ולהפעלתו אותו זמן, למעט גיוסם של כוח אדם וציוד אשר חל עליהם חיקוק אחר (פק העיריות).</p> <p>לעשות את כל הדרוש להכנתו של המשק לשעת חירום ולהפעלתו בשעת חירום, לרבות ארגוןם והסדרתם של אספקת מצרכים ושירותים חיוניים (צו המועצות)</p> <p>[פק' העיריות: 149א(א), 248א(א); צו המועצות המקומיות (א): 123א(א), 140א(א), 146 (13); צו המועצות המקומיות (מוא"ז): 40 + 43א(א) + 43א(א)]</p>	רשויות מקומיות - וועדות מל"ח מקומיות
	ה"מ	<p>הכנת מאגר כ"א מקצועי לפעולה ו/או לניהול רשויות שנפגעו במידה ואינן יכולות להמשיך ולתפקד [1623]</p>	משרד הפנים
		<p>לפני שנת כספים יכין שר הפנים, בהתייעצות עם הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר, תכנית לשנת הכספים הבאה לרכישת ציוד ולהקמת מבנים לצרכי המשק לשעת חירום.</p>	שר הפנים ושר האוצר

		שר האוצר יעביר לשר הפנים, בכל שנת כספים סכום מאוצר המדינה, שהוא מחצית סך כל אומדני ההוצאות המאושרות בתכנית כאמור; שר הפנים יחליט על חלוקתו של הסכום האמור בין הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר [פקודת העיריות 248.א.ב.]
משרד הכלכלה	ה"מ	יצירת תוכניות ונהלים להבטחת פעולתם של שירותים חיוניים הכוללת בקרת אספקת מזון במרכזים לוגיסטיים [1623]
שר הביטחון ושר האוצר, באישור ועדת השרים לענייני כלכלה	ה"מ	קביעת היקף המשק החיוני והמשאבים שיעמדו לרשותו בתקופת הפעלה של מערך מל"ח [החלטת ממשלה משנת 1955 (החלטה משנת 1955 - תכנון המשק לשעת חירום - מינוי ועדה בינמשרדית עליונה לתכנון המשק לשעת חירום, החלטת ממשלה מס' 1716 מיום 6.7.1986 (החלטה 1716 מיום 6.7.1986 - תכנון המשק החיוני של המדינה לשעת חירום והפעלתו בשעת חירום) והחלטה 1080 מיום 13.02.2000 (החלטה 1080 מאפשרת הפעלת מל"ח גם במצבי חירום שאינם ממקור מלחמתי)]

[בחזרה לטבלה –ב.2.A](#)

מפעלים חיוניים		
משרד הכלכלה (כיום הרווחה)	ה"מ	יצירת תוכניות ונהלים להבטחת פעולתם של שירותים חיוניים הכוללת קביעתם ואבטחת פעילותם של מפעלים חיוניים ואנשים בריתוק משקי בעת התרחשות רעידת אדמה הרסנית [1623]
משרד הכלכלה (כיום הרווחה)		אישור בצו שמפעל הוא מפעל חיוני או מפעל למתן שירותים קיומיים ראו סמכות השר במענה - לקרוא בצו את כל העובדים במפעל חיוני או במפעל למתן שירותים קיומיים החייבים בשירות עבודה לשירות עבודה באותו מפעל, בשטחים עליהם חלה הכרזת אירוע אסון המוני או מצב מיוחד בעורף [חוק שירות העבודה בשעת חירום]

סיוע כלכלי

המוסד לבטוח לאומי (משרד הרווחה)	ה"מ	גיבוש המלצות לגבי גובה קצבת הקיום שתינתן לעקורים גיבוש המלצות לגבי גובה קצבאות נכות, שארים וכו' שיינתנו למי שנפגע ברעידת אדמה קביעת נהלים לחלוקת קצבת קיום לנפגעי רעידת אדמה והסדרתם בחוק [1623]
המוסד לביטוח לאומי		ביטוח נפגעי עבודה, נפגעי תאונות, ביטוח נכות וביטוח שאירים [חוק ביטוח לאומי (נוסח משולב) תשנ"ה-1955]

[בחזרה לטבלה –ב.2.A](#)

הגנה ושמירה

גופים בעלי אחריות/ סמכויות	פירוט סמכויות ואחריות רלוונטיות	הערות:
כל גוף הצלה ⁴ וכל משרד ממשלתי או כל גוף אחר	מוסמכים ואחראים לנקוט את כל האמצעים הנדרשים לשם היערכות לקראת אירוע אסון המוני ולמניעה או לצמצום נזקים בעת התרחשותו של אירוע כאמור בתחום שהם מופקדים עליו לפי כל דין, ובהתאם להוראות להפעלה משולבת ולהוראות המקצועיות ⁵ [פקודת המשטרה, ס' 90.ד.ב.]	
משטרה	לקבוע הוראות המסדירות את אופן הטיפול באירוע אסון המוני ובהיערכות לו בתחומי האחריות של המשטרה, כולל הוראות לענין מענה מערכתי לאירוע אסון המוני, פיקוד ושליטה בעת אירוע כאמור, וכן תיאומים בין הארגונים והגופים הפועלים במהלכו [פקודת המשטרה, ס' 90א]	למשטרה ספר מפורט: "ספר תורות ההפעלה של משטרת ישראל בארועי חירום, בשגרה ובמלחמה", המפרט הן את תפיסת ההפעלה העקרונית, והן את מסגרת ההיערכות המפורטת של המשטרה ברעידות דמה, שלבי הטיפול ותחומי האחריות של המשטרה
	סמכות ואחריות לנקיטת כל האמצעים הדרושים לקראת אירוע אסון המוני ולמניעה או צמצום נזקים בעת התרחשותו מצא שוטר כי קיים חשש ממשי לפגיעה חמורה בביטחון הנפש או הרכוש, רשאי הוא להורות לכל אדם הנמצא באזור או במקום שבו קיים החשש האמור, הוראה סבירה הדרושה באופן חיוני לשם הצלת הנפש או הרכוש או למניעת הפגיעה [פקודת המשטרה, ס' 3, 4, 4א]	ארוע אסון המוני המוגדר גם כ"חשש לארוע". לא נראה שהמשטרה עושה שימוש בסמכויותיה להיערכות לרעידת
	בארוע אסון המוני (המוגדר גם כ"חשש לארוע", למעט החריגים המוגדרים בפקודה), בסמכות שוטר באישור קצין להורות לכל אדם הנמצא בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מהאירוע, כל הוראה סבירה [פק' המשטרה ס' 90.ד.ג.] (2)	

³ ראו באתר המשרד <http://www.economy.gov.il/About/Units/EmergencyDivision/Pages/emergency-division-food.aspx>

⁴ "גוף הצלה" מוגדר בס' 90א. בפקודת המשטרה כ"גוף שעזרתו נדרשת בעת אירוע אסון המוני והוא אחד מאלה: (1) אגודת מגן דוד אדום בישראל (...); (2) הרשות הארצית לכבאות והצלה; (3) רשות מקומית (...), או איגוד ערים; (5) גוף, לרבות ארגון, מוסד, מפעל או יחידה, או חלק של גוף כאמור, העושה שירות לציבור, אשר השר הכריז עליו בהודעה ברשומות, בהסכמת השר שנקבע כאחראי על אותו גוף, אם נקבע שר כאמור, שהוא גוף הצלה. בנוסף, ע"פ ס' 90א(ג) בפקודת המשטרה, כאשר צה"ל ושירות התגוננות אזרחית מסייעים למשטרה – דינם כדין גופי הצלה.

⁵ הוראות להפעלה משולבת (שהן פקודות ונהלים) נקבעות ע"י המשטרה והצבא (כ"א בתחום אחריותו); הוראות מקצועיות נקבעות ע"י גופי ההצלה, כ"א לעצמו

מפקד מחוז או מפקד מרחב (בפרק זה – מפקד המשטרה) רשאי להורות על קיומו של תרגיל, הכנה או אימון לקראת אירוע אסון המוני (בפרק זה – תרגיל); הורה כאמור, יודיע על כך לגוף הצלה, שאמור לקחת חלק בתרגיל. (ב) גוף הצלה, שקיבל הודעה כאמור, חייב להשתתף בתרגיל במועד ובמקום שנקבעו בהודעה. [פק' המשטרה ס' 90.ז(א)]		מפקד מחוז או מפקד מרחב (בפרק זה – מפקד המשטרה) רשאי להורות על קיומו של תרגיל, הכנה או אימון לקראת אירוע אסון המוני (בפרק זה – תרגיל); הורה כאמור, יודיע על כך לגוף הצלה, שאמור לקחת חלק בתרגיל. (ב) גוף הצלה, שקיבל הודעה כאמור, חייב להשתתף בתרגיל במועד ובמקום שנקבעו בהודעה. [פק' המשטרה ס' 90.ז(א)]	מפקד מחוז או מפקד מרחב (בפרק זה – מפקד המשטרה) רשאי להורות על קיומו של תרגיל, הכנה או אימון לקראת אירוע אסון המוני (בפרק זה – תרגיל); הורה כאמור, יודיע על כך לגוף הצלה, שאמור לקחת חלק בתרגיל. (ב) גוף הצלה, שקיבל הודעה כאמור, חייב להשתתף בתרגיל במועד ובמקום שנקבעו בהודעה. [פק' המשטרה ס' 90.ז(א)]
משטרה	תרגול הכוחות עפ"י התו"ל ובקרת מוכנות [1623]	ה"מ	
משטרה	"להטיל על משטרת ישראל במסגרת אחריותה הכללית לביטחון פנים גם את האחריות המלאה לאבטחת מוסדות חינוך. אבטחת מוסדות החינוך תבצע בהתאם לשיקוליה המקצועיים והמבצעיים של המשטרה ועל פי הקריטריונים שייקבעו על ידה תוך התבססות על אבטחה נקודתית וסביבתית" (ראו: אגף המבצעים, חטיבת אבטחה, משטרת ישראל, "אופן יישום החלטות ממשלה ותחומי אחריות באבטחת מוסדות חינוך", בעמ' 2). (החלטת ממשלה 5719, מיום 25.6.1995 + 3738, מיום 3.10.2011).	ה"מ	מי מחליט על הפסקת הפעילות במוסדות החינוך? משטרה, פקע"ר או ראש הרשו"מ? על פניו, סמכות פקע"ר קיימת רק כשמדובר באירוע בטחוני (בעת מצב מיוחד בעורף או בשעת התקפה, רשאי ראש הג"א (ועוד בעלי תפקידים בכירים בצה"ל) לתת לכל אדם הוראה הנדרשת לשמירתם או להצלתם של חיי אדם או של רכוש (דוגמת שהייה במקלטים והגבלת הלימודים).
צה"ל	לסייע למשטרת ישראל בטיפול באירוע אסון המוני, ובהיערכות לקראת אירוע [פקודת המשטרה, ס' 90 יא-ג] לקבוע הוראות המסדירות את אופן הטיפול באירוע אסון המוני ובהיערכות לו בתחומי האחריות של הצבא, כולל הוראות לענין מענה מערכתי לאירוע אסון המוני, פיקוד ושליטה בעת אירוע כאמור, וכן תיאומים בין הארגונים והגופים הפועלים במהלכו [פקודת המשטרה, ס' 90א]		נראה שכולם יודעים שאם יהיה מדובר באירוע גדול – הסמכות תעבור לצבא. ואכן, הצבא ופקע"ר נערכים למצב זה. יחד עם זאת, הסמכות עדיין בידי המשטרה. יוצא שפקע"ר עוסק בהכנה, כשהביצוע (לפחות בהתחלה) יהיה בידי המשטרה

[בחזרה לטבלה –ב.2.A](#)

מוסדות חינוך וטיפול בילדים

משרד החינוך	הכנת מערכת החינוך: הכנה, הדרכה ותרגול מערכת החינוך (מורים ותלמידים) הכנת תכנית לימודים רב גילית לקיום לימודים בתשתיות מוגבלות לאורך זמן [1623]	ה"מ	לא ברור האם יש מי שמטפל בפעוטונים בפועל, ההדרכה במוסדות החינוך נעשית על ידי פקע"ר, בשיתוף עם מערכת החינוך
-------------	--	-----	---

תעודות ומסמכים

משרד הפנים – רשות האוכלוסין	גיבוש מנגנון לרישום נעדרים כחללים גיבוש מנגנון לאיתור ואיחוד משפחות שהופרדו לאחר רעידת אדמה קביעת מדיניות לגבי כניסת זרים לארץ לסיוע, בתיאום עם משטרת ישראל הכנת מנגנון וקביעת קריטריונים לאחזור מסמכי זהות שאבדו [1623]	ה"מ	נראה שאין היערכות למצב שבו מסמכים חשובים יאבדו
-----------------------------	---	-----	--

[בחזרה לטבלה –ב.2.A](#)

ב. B רציפות תפקודית (משק וכלכלה) - מענה

ב.1. B אספקת שרותי תשתיות בסיסים - הבטחת תפקוד אזור האסון

המלצות לדברים שייעשו: הבטחת אספקת שרותי תשתיות חיוניות בעת הארוע: אנרגיה מים סניטציה תחבורה תקשורת באזור האסון ובכלל המדינה טיפול בפסולת טיפול בחומרים מסוכנים וסכנות סביבתיות הספקת שירותים קריטיים (כולל מים, שפכים, חשמל, תקשורת וגז) לתשתיות חיוניות הקמת תקשורת לחירום כדי לתמוך בכלל אספקטים של המענה והקהילות הפגועות. מתן ערוצי תקשורת לסיוע הדדי למשטרה, כבאות, ושירותי חירום רפואיים וכל צוותי החירום האחרים			
---	--	--	--

⁶גוף הצלה" – גוף שעזרתו נדרשת בעת אירוע אסון המוני והוא אחד מאלה: (1) אגודת מגן דוד אדום בישראל, שהוקמה בחוק מגן דוד אדום, התשי"א-1950; (2) הרשות הארצית לכבאות והצלה; (3) רשות מקומית, כהגדרתה בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, או איגוד ערים, כהגדרתו בחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955; (4) גוף, לרבות ארגון, מוסד, מפעל או יחידה, או חלק של גוף כאמור, העושה שירות לציבור, אשר השר הכריז עליו בהודעה ברשומות, בהסכמת השר שנקבע כאחראי על אותו גוף, אם נקבע שר כאמור, שהוא גוף הצלה. בנוסף, ע"פ ס' 90א(ג) בפקודת המשטרה, כאשר צה"ל ושירות התגוננות אזרחית מסייעים למשטרה – דינם כדן גופי הצלה.

מתן עדיפות לגישה אלחוטית לצוותי חירום במצב חירום.
 תשתית שתאפשר שליחת וקבלת הודעות Emergency Digital Information System במקומות של פעילות ממשלתית.
 צמצום מפגעים (דיכוי אש, שליטה על חומ"ס)

עקרונות / קריטריונים להערכה

תיאום עם המגזר הפרטי

אנרגיה

			גופים בעלי אחריות/ סמכויות
	ה"מ	יחידת ניהול המערכת – ניהול משק החשמל בשעת חירום	הרשות העליונה לכוח לשעת חירום (לתחום חשמל) - חלק ממל"ח
	ה"מ	מתן מענה לאספקת חשמל ומקורות כח לאזורים הפגועים סיוע בדיזל גנראטורים למוסדות חיוניים (לפי סדר עדיפות שיקבע) [1623]	תחום החשמל: חברת החשמל
		בעל רשיון ספק שירות חיוני יפעל להבטחת מתן מלוא שירותיו במשך כל תקופת רשיונו תוך עשיית כל הפעולות הדרושות למתן השירותים כאמור [חוק משק החשמל תשנ"ו, 1996, ס' 17(א) (4)]	תחום החשמל: בעל רשיון ספק שירות חיוני (כולל חברת החשמל)
	ה"מ	פיקוח על תחנות דלק ומיכלי גז אספקת דלק לאזור. במקרה של פגיעה משמעותית ביכולות היצור ו/או במתקני תשתית יבחן הצורך בקיצוב דלק במקרה של מחסור חמור [1623]	משרד התשתיות מינהל הדלק והגז
		מנהל מינהל הדלק ראשי להורות, בהתייעצות עם ממלא מקום יושב ראש ועדת משק לשעת חירום (מל"ח) העליונה על פתיחת מיכלי מלאי החירום [תקנות ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2001) (החזקת מלאי ומלאי ביטחוני של דלק), תשס"א-2001, ס' 2(ד)]	מינהל הדלק והגז

[בחזרה לטבלה ב.1.1](#)

מים, סניטציה וביוב

		מנהל הרשות הממשלתית למים מוסמך להכריז על אירוע פגיעה במים ובעקבות כך לצוות על כל אדם הנוגע בדבר לעשות את כל הדרוש לטיפול, מניעה והשבת המצב לקדמותו ולשם הסדרת אספקת המים לצרכנים. סמכות זו מגובה בסמכות לחייב מי שלא פעל על פי הצו בהוצאות הכרוכות בכך; מנהל רשות המים מוסמך להכנס לכל מקום ולעשות כל פעולה דרושה להשגחה על מקור מים ושמירה על מים; במידה ושוכנע כי נגרם זיהום חמור של מים, מוסמך המנהל להשתמש בכח במידה הדרושה לעניין כדי להפסיק את זיהום הים או תוצאותיו [חוק המים, תשי"ט-1959]	תחום המים והביוב: משרד התשתיות והרשות הממשלתית למים וביוב
	ה"מ	ראו סמכויות בנוגע לקביעת כללים ולהכרזה על ארוע פגיעה במים בהיערכות: על מועצת הרשות הממשלתית לקבוע כללים לענין הכרזה על אירוע פגיעה במים, דרכי הטיפול באירוע כאמור, הדרכים למניעתו, הפסקתו, להחזרת המצב לקדמותו ולמניעת הישנותו, ולהסדרת אספקת מים לצרכנים שנפגעו כתוצאה מאירוע כאמור [חוק המים, תשי"ט-1959]	משרד התשתיות: והרשות הממשלתית למים וביוב
		שנפגעו בהקדם האפשרי אספקת מים חלופיים לאוכלוסייה ולגורמים הפועלים באזור האסון [1623]	
		מופעלת ע"י היחידה לביטחון המים ברשות המים והביוב ובהתאם לתפקידים ולסמכויות ברורים שהוגדרו בחוק למנהל רשות המים והביוב, באשר לטיפול באירועי פגיעה במים והבטחת אספקת מים ברגיעה ובחירום. http://www.water.gov.il/Hebrew/MoreInformation/Pages/Emergency-Information.aspx	הרשות הייעודית למים בשעת חירום – במסגרת רח"ל
		הפסקת הזרמת המים לרשתות מים שנפגעו [1623]	תחום המים והביוב: רשות מים ארצית ורשויות מים אזוריות
	ה"מ	ראו תפקידי רשויות המים בהיערכות: בין השאר, לספק מים ממפעלי מים, להחזיקם במצב תקין, להרחיבם ולעשות כל פעולה אחרת הדרושה להספקת מים מהם, הכל בכפוף להסמכת ורישוי הרשות הממשלתית למים וביוב. [חוק המים, תשי"ט-1959, ס' 48-51]	משרד הבריאות
		בדיקת איכות מים לשימושים שונים [1623]	

[בחזרה לטבלה ב.1.1](#)

	ה"מ	ריכוז הדרישות ומתן שירותי הסעה [1623]	משרד התחבורה רשות ההיסעים
	ה"מ	הפעלת צמ"ה לפתיחת דרכים חלופיות עפ"י הצורך בדיקת גשרים, מחלפים וכבישים וקביעת כשירותם למעבר רכב מתן פתרונות לגשרים, מחלפים וכבישים שנפגעו [1623]	משרד התחבורה והחברה הלאומית לדרכים
		החוזה עם בעלי הזכיון קובע את החובות והזכויות של בעל הזכיון, כולל בין השאר: אחזקה, הפעלה ושיפור הכביש, ומניעת מפגעים סביבתיים ובטיחותיים [חוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה-1995, חוזה הזכיון כביש 6, חוק כבישי אגרה (מנהרות הכרמל), התשנ"ה-1995, חוזה זכיון מנהרות הכרמל]	בעלי זכיון לכבישי אגרה (מנהרות הכרמל, כביש 6)
	ה"מ	בדיקת תשתיות הרכבת ואפשרות המשך הפעלתה בדיקת גשרים ותשתית מסילתית ע"מ לפתוח קווים ולאפשר המשך הפעלתם מיפוי רכבות שנשמטו ונתקעו וחילוצן [1623]	רכבת ישראל
	ה"מ	בדיקת תקינות נמלי הים והחזרתם לתפקוד [1623]	רשות הספנות והנמלים
		חברת פיתוח ונכסים אחראית על פיתוח הנמלים ותחזוקתם [חוק רשות הספנות והנמלים, תשס"ד-2004]	חברת פיתוח ונכסים (המחזיקה בנכסי הנמלים)
	ה"מ	סיוע בהיסעים [1623]	צה"ל

[בחזרה לטבלה ב.1.1](#)

תקשורת

		ריכוז תמונת מצב מכל הגופים הפועלים על פי רשיון המוענק להם ע"י שר התקשורת וגופים אשר שר התקשורת ממונה על החוק מכוחו הם פועלים וגם גופים המונחים ע"י המשרד - בתוקף תפקידו כרשות עליונה לתקשורת בחירום (בעלי רשיונות כלליים למתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים, למתן שירותי רדיו טלפון נייד (רט"ן), למתן שירותי בזק בין לאומיים, בעל רשיון לשידורי כבלים, בעל רשיון לשידורי לוויין, הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, בעלי רשיון נס"ר, ובעלי רשיון מיוחד, חברת הדואר וחברת בנק הדואר) פיקוח על מתן שירותי תקשורת המצויים באחריות המשרד ("שירותי תקשורת") ושירותי דואר ובנק הדואר בחירום פיקוח על אבטחת רציפות מתן שירותי תקשורת, לכל אוכלוסיית ישראל פיקוח על מתן מענה תקשורת למטות גופי רח"ל. [1623]	משרד התקשורת
	ה"מ	מדו"ח מבקר המדינה 55 ג' (2016) פרק המשרד להגנת הסביבה: גופי החירום השונים, ובראשם מגן דוד אדום (להלן - מד"א), פועלים באמצעות מערכות קשר שונות שלעתים אינן מתקשרות זו עם זו. הדבר גורם לבעיות בתקשורת בין גופי החירום בזמן התרחשות אירועי חירום, לרבות אירועי חומ"ס, מקשה על גופי החירום את הטיפול באירועים כאמור ואף עלול לגרום לאבדות בנפש. כמו כן, התקשורת בין גורמי החירום לצוותי החירום המפעליים לוקה בחסר. מערכות השליטה והבקרה שגופי החירום משתמשים בהן אינן מחוברות זו לזו, ועקב כך המידע שאוסף גוף מסוים בזמן אירוע אינו מגיע באופן מידי ואוטומטי לגופים האחרים.	

[בחזרה לטבלה ב.1.1](#)

פסולת וחומרים מסוכנים

	ה"מ	הנחייה ותיאום הטיפול במניעת זיהום מים, קרקע וים סיוע וייעוץ ליישום התכנית לטיפול בפסולת בנין יעוץ בנושא מקומות לריכוז אשפה ופסולת בנין ובנושא טיפול במכוני שפכים שקרסו, עפ"י התכנית שהוכנה [המשרד להגנת הסביבה (פסולת)
	ה"מ	ביצוע הפעולות הקבועות בחוק חומרים מסוכנים, ע"י ממונה על אירוע חומרים מסוכנים, בכל הנוגע לאירועי חומרים מסוכנים המתרחשים במסגרת רעידת אדמה ⁷ ייעוץ לרח"ל, לצה"ל ולמשרתת ישראל לגבי אופן הטיפול בחומ"ס כדי למנוע סכנה לבני אדם ולסביבה 1623]	המשרד להגנת הסביבה
		ראו סמכויות המשרד כמנחה לאומי בנושא חומרים מסוכנים לפני קרות הארוע - הכנה וחיזוק מתקני חומ"ס A.1.x תפקיד הממונה: מתן ייעוץ לקציני משטרה וצה"ל. הסמכויות לצורך כך:	המשרד להגנת הסביבה (חומ"ס) ממונה לנושא חומ"ס

⁷ עם חקיקת חוק רשות הכבאות וההצלה, מרבית הסמכויות בנושא חומ"ס הועברו לרשות הכבאות - ראו למעלה

	<p>לדרוש מאדם המצוי באזור האירוע או מאדם שיש לממונה יסוד להניח כי יש לו קשר לאירוע או מידע בקשר אליו, להזדהות; להיכנס לכל מקום ככל הדרוש לטיפול באירוע החומרים המסוכנים; לדרוש מסמכים, לעיין בהם ולטול אותם או העתקים מהם; ליטול דוגמה מכל חומר שיש לו יסוד סביר להניח שהוא חומר מסוכן; השר רשאי למנות ועדת בדיקה לשם בירור סיבותיו ונסיבותיו של אירוע חומרים מסוכנים, ובמטרה להפיק לקחים; ועדת הבדיקה תגיש לשר מסקנות והמלצות.</p> <p>[חוק החומרים המסוכנים תשנ"ג-1993 ס' 2.ג16(א)+(ב), 3.ג16(א)]</p>	8 + השר
<p>סמכות מפקד הג"א להפעיל את ארגוני העזר מוגבלת בעקרון ל"מצב מיוחד בעורף" ולא קיימת בעת "אירוע אסון המוני"</p>	<p>מערך כונני חומרים מסוכנים במשרד לאיכות הסביבה הוכרז כארגון שעזרתו נדרשת להתגוננות אזרחית ("ארגון עזר"). למפקד הגא מחוזי סמכות להפעיל את ארגוני העזר שבמחוז בעת מצב מיוחד בעורף, בשעת התקפה (ובשעת תמרוני הגא)</p>	
<p>הסמכות בנושא היא בידי רשות הכבאות וההצלה. עם זאת על פי דו"ח מבקר המדינה ממאי 2016 עולה שקיימת היערכות לקויה של מערך הכיבוי לזיהוי וניטור של חומרים מסוכנים בשטח</p>	<p>לעובד הרשות / קצין כבאות והצלה שקיבל הכשרה מתאימה סמכות לפעול באירוע חומרים מסוכנים לפי חוק זה; בעת אירוע חומרים מסוכנים ובעת תרגיל היערכות לקראת אירוע חומ"ס: גילוי, זיהוי וניטור של חומרים מסוכנים, הערכת סיכונים; סמכויות לדרוש מידע, לערוך בדיקות או מדידות, לערוך חיפוש ולתפוס חומרים. מתן ייעוץ מקצועי לקצין משטרה או לקצין צה"ל לבקשתם, לגבי אופן הטיפול בחומרים מסוכנים; הנחיות התנהגות לציבור ולגופי הצלה; חובת דיווח לממונה בהג"ס.</p> <p>[חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה ס' 28,29,30]</p>	רשות הכבאות וההצלה

בחזרה לטבלה ב.1. B

ב.2. B שירותים חיוניים לאוכלוסיה, שמירה על רציפות העבודה הממשלתית ותפקוד רשויות מקומיות

<p>המלצות לדברים שייעשו: שירותים חיוניים בעת הארוע ומיד לאחריו מזון, ציוד בסיסי, תפקוד מפעלים חיוניים (מל"ח) הגנה הפעלת כוחות הכבאות כראוי. סיוע כלכלי</p>	<p>עקרונות / קריטריונים להערכה</p>
--	---

<p>הערות כלליות הערות כלליות מי מתאם? האם יש תיאום? מי מבקר היערכות? מי מכשיר ומתרגל? האם נלמד מהנסיין הבין לאומי?</p>

שמירה על רציפות העבודה הממשלתית

	<p>ה"מ</p> <p>שמירה על רציפות העבודה הממשלתית הכללית [1623]</p>	<p>רה"מ באמצעות מטה מנכ"ל ורה"מ</p>
	<p>ה"מ</p> <p>תקוב אחר התפתחות מצב החירום ותנחה, ככל הנדרש, את משרדי הממשלה, הרשויות והזרועות האחרות של המדינה כיצד לטפל באירוע, בהשלכותיו ובתוצאותיו, לרבות:</p> <p>1. להנחות בכל הנוגע לגיוס אמצעים וכוח אדם לטיפול במצב. 2. להנחות, ככל הנדרש, בכל הנוגע לפעילות האזרחית והחזרה לחיים תקינים בתום מצב החירום. 3. להנחות את מערכי ההסברה והדוברות בארץ ובעולם.</p> <p>[החלטת ממשלה 4065 מיום 07.09.2008 <u>נוהל עבודת הממשלה בחירום</u>]</p>	<p>הממשלה</p>
	<p>ה"מ</p> <p>להפעיל כל אחד בתחום אחריותו, את נוהל החירום של המנגנונים שהם אחראים עליהם; הממשלה תקבל דיווח עדכני ושוטף; פירוט תפקידי הממשלה במעקב והנחית משרדי הממשלה, הרשויות והזרועות האחרות של המדינה; רשימת הנושאים שיוצגו לממשלה ועוד.</p> <p>[החלטת ממשלה 4065 מיום 07.09.2008 <u>נוהל עבודת הממשלה בחירום</u>]</p>	<p>מזכיר הממשלה, ראש המטה לביטחון, המזכיר הצבאי ראש של הממשלה, מנכ"ל משרד ראש הממשלה, ראש הסגל וראש מערך ההסברה במשרד ראש הממשלה</p>
<p>ה"מ</p> <p>החלטת הממשלה מורה לכל משרד לפתוח מרכז הפעלה משרדי לניהול ושליטה בחירום. מי מתאם בין המרכזים המשרדיים?</p>	<p>התאמת תוכניות לאירוע לפי הצרכים פתיחת מרכז הפעלה משרדי לניהול ושליטה בחירום [1623]</p>	<p>כל משרד למשרדו משרד הבטחון משרד לבטחון פנים</p>

⁸ לפני שחוקק חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה היו כל הסמכויות בנוגע לחומרים מסוכנים בידי המשרד להגנת הסביבה

רח"ל	ריכוז הצרכים מהגופים האופרטיביים ריכוז צרכים של רשויות מקומיות ורשויות הייעודיות [1623]	ה"מ
משרד הבטחון	שמירה על רציפות תפקודית של מוצרים ושירותים שמספקים לצה"ל ואחרים מיפוי נזקים והערכת מצב משרדית [1623]	ה"מ
צה"ל	פיקוד, שליטה וטיפול באוכלוסיית החיילים [1623]	ה"מ

[חזרה לטבלה ב.2. B](#)

מזון, ציוד בסיסי, תפקוד מפעלים חיוניים (מל"ח) ותפקוד רשויות מקומיות

נראה שיש פערים גדולים בין הרשויות המקומיות העשירות והחזקות לבין העניות והחלשות

נראה שאין קשר בין הגוף המכריז על ארוע אסון המוני למי שמחליט להפעיל מל"ח. הכרזה על ארוע אסון המוני היא בידי השר לבט"פ. (לפי פקודת המשטרה) על הפעלת מל"ח מחליטה הממשלה, על פי הצעת שר הביטחון. מדוע השר לבט"פ אינו בין המחליטים על מל"ח?

וועדת מל"ח העליונה (ומ"ע) היא האופרטור של מדינת ישראל בשעת חירום בכל הקשור לסדרי עדיפות מנוסח החלטת הממשלה עולה שומ"ע מוסמכת להוסיף לרשו"מ משימות מעבר לאלה הקבועות בחוק⁹

צה"ל, משרד הקליטה, משרד התחבורה, רשות ההיסעים, רשות התובלה היבשתית, פס"ח, משרד הפנים – כולם אמורים לתת "סיוע כללי" לרשויות המקומיות. מה זה אומר?

קיים פטור מחובת מכרזים כאשר התקשרות נדרשת בדחיפות למניעת נזק של ממש או בעיסקה אשר עריכת מכרז לגביה עלולה לפגוע פגיעה מהותית בבטחון המדינה, בכלכלתה או בבטחון הציבור [ס' 3.3(2), 3.3(3) בתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993

רשות מקומית	לעשות את כל הדרוש להכנתו של המשק לשעת חירום ולהפעלתו אותו זמן, למעט גיוסם של כוח אדם וציוד אשר חל עליהם חיקוק אחר; להסדיר בשעת-חירום את מכירתם ומחירם של מצרכי מזון, ולפקח עליהם (פק' העיריות). לעשות את כל הדרוש להכנתו של המשק לשעת חירום ולהפעלתו בשעת חירום, לרבות ארגונם והסדרתם של אספקת מצרכים ושירותים חיוניים (צו המועצות) [פקודת העיריות ס' 248 א.א. (א), (17)249] ומקבילותיהם בצו המועצות המקומיות (מועצות אזריות), צו המועצות המקומיות (א)]	ה"מ
רשויות מקומיות - וועדות מל"ח מקומיות	חובה לבחור ועדה להכנת המשק לשעת חירום ולהפעלתו בשעת חירום (ועדת מל"ח) ¹⁰ . סמכות לעשות את כל הדרוש להכנתו של המשק לשעת חירום ולהפעלתו אותו זמן, למעט גיוסם של כוח אדם וציוד אשר חל עליהם חיקוק אחר (פק' העיריות). לעשות את כל הדרוש להכנתו של המשק לשעת חירום ולהפעלתו בשעת חירום, לרבות ארגונם והסדרתם של אספקת מצרכים ושירותים חיוניים (צו המועצות) [פק' העיריות: 149א(א), 248א(א)] צו המועצות המקומיות (א): 123א(א), 140א(א), 146(13) צו המועצות המקומיות (מוא"ז): ס' 40ב + 40ג + (43'ו' + 61'ו' + 63א(12))	ה"מ
רשות מקומית	הרשות המקומית אחראית בתחום שיפוטה, באמצעות ועדת המל"ח המקומית, לבצע את המשימות הדרושות להבטחת האספקה והשירותים החיוניים לאוכלוסייה, לטיפול באוכלוסייה ולמתן שירותי סעד ופינוי על פי הוראת החוק, בהתאם לתוכניות שקבעה הרשות המקומית, ולתוכניות משרדי הממשלה והרשויות הייעודיות שאושרו ע"י ועדת המל"ח העליונה. [החלטת ממשלה משנת 1955 ¹¹ , החלטת ממשלה מס' 1716 מיום 6.7.1986 ¹² והחלטה 1080 מיום 13.02.2000 ¹³]	ה"מ
הממשלה, על פי הצעת שר הביטחון	[החלטה מתי מתחילה ומתי מסתיימת תקופת ההפעלה של מל"ח [החלטת ממשלה משנת 1955 ¹⁵ , החלטת ממשלה מס' 1716 מיום 6.7.1986 ¹⁶ והחלטה 1080 מיום 13.02.2000 ¹⁷]	ה"מ
וועדת מל"ח עליונה (היום ברח"ל ¹⁸)	לתאם ולהנחות את הרשויות האזרחיות ואת רשויות צה"ל בשעת חירום כדי להבטיח את הפעלת מערך מל"ח. ועדת המל"ח העליונה תקבע בכפוף לחוק את תפקידי הוועדות המקומיות, והיא רשאית לאצול להן מסמכויותיה ולהוסיף להן בתקופת הפעלת מערך מל"ח משימות על המשימות הקבועות בחוק.	ה"מ

⁹ סמכות רח"ל וועדת מל"ח עליונה כלפי הרשויות המקומיות נגזרת מפקודת העיריות: פקודת העיריות מחייבת את הרשות המקומית "לעשות את כל הדרוש להכנתו של המשק לשעת חירום ולהפעלתו אותו זמן, בכפוף להוראות השר הממונה על הפעולות בתחום הנוגע בדבר ובהתאם

לתכנית שאישרה הממשלה או מי שהסמיכה לכך". השר הממונה הוא שר הביטחון, הממשלה אישרה את החלטה 1716 (תכנון מלח והפעלתו) והסמיכה את רח"ל

ראו גם החלטת ממשלה 1716 על מערך מל"ח למעלה.

¹¹ החלטה משנת 1955 - [תכנון המשק לשעת חירום - מינוי ועדה בינמשרדית עליונה לתכנון המשק לשעת חירום](#)

¹² [החלטה 1716 מיום 6.7.1986 - תכנון המשק החיוני של המדינה לשעת חירום והפעלתו בשעת חירום](#)

¹³ החלטה 1080 מאפשרת הפעלת מל"ח גם במצבי חירום שאינם ממקור מלחמתי

¹⁴ סמכות רח"ל וועדת מל"ח עליונה כלפי הרשויות המקומיות נגזרת מפקודת העיריות: פקודת העיריות מחייבת את הרשות המקומית "לעשות את כל הדרוש להכנתו של המשק לשעת חירום ולהפעלתו אותו זמן, בכפוף להוראות השר הממונה על הפעולות בתחום הנוגע בדבר ובהתאם

לתכנית שאישרה הממשלה או מי שהסמיכה לכך". השר הממונה הוא שר הביטחון, הממשלה אישרה את החלטה 1716 (תכנון מלח והפעלתו) והסמיכה את רח"ל

¹⁵ החלטה משנת 1955 - [תכנון המשק לשעת חירום - מינוי ועדה בינמשרדית עליונה לתכנון המשק לשעת חירום](#)

¹⁶ [החלטה 1716 מיום 6.7.1986 - תכנון המשק החיוני של המדינה לשעת חירום והפעלתו בשעת חירום](#)

¹⁷ החלטה 1080 מאפשרת הפעלת מל"ח גם במצבי חירום שאינם ממקור מלחמתי

¹⁸ החלטה 706 – שילוב מל"ח ברח"ל

<p>צה"ל, משרד הקליטה, משרד התחבורה, רשות ההיסעים, רשות התובלה היבשתית, פס"ח, משרד הפנים – כולם אמורים לתת "סיוע כללי" לרשויות המקומיות. מה זה אומר?</p>		<p>[החלטת ממשלה משנת 1955¹⁹, החלטת ממשלה מס' 1716 מיום 6.7.1986²⁰ והחלטה 1080 מיום 13.02.2000²¹]</p> <p>(א) ועדות המל"ח הפיקודיות והמחוזיות מופקדות על התיאום ועל ההכוונה הבינמשרדית בתחומי המשק החיוני בשיתוף הנציגים של משרדי הממשלה והרשויות הייעודיות לשעת חירום במרחב הפיקוד והמחוז בתחומים הבאים:</p> <p>1. התכוננות לקראת תקופת הפעלת מערך "מל"ח".</p> <p>2. קביעת קדימויות להקצאת משאבים לשעת חירום בתיאום עם משרדי הממשלה הנוגעים לעניין וכן תיאום פעולות עם צה"ל וזאת מבלי לגרוע מההסדרים לשעת חירום הקיימים בין משרדי הממשלה והרשויות הייעודיות, לבין צה"ל בתיאום עם ועדת מל"ח עליונה.</p> <p>(ב) ועדות המל"ח הפיקודיות והמחוזיות כפופות לוועדת המל"ח העליונה.</p> <p>(ג) הרשות המקומית אחראית בתחום שיפוט, באמצעות ועדת המל"ח המקומית, לבצע את המשימות הדרושות להבטחת האספקה והשירותים החיוניים לאוכלוסייה, לטיפול באוכלוסייה ולמתן שירותי סעד ופינוי על פי הוראת החוק, בהתאם לתוכניות שקבעה הרשות המקומית, ולתוכניות משרדי הממשלה והרשויות הייעודיות שאושרו ע"י ועדת המל"ח העליונה²².</p> <p>[כל מערך מל"ח ותפקודו נקבע בהחלטת ממשלה משנת 1955²³, החלטת ממשלה מס' 1716 מיום 6.7.1986²⁴ והחלטה 1080 מיום 13.02.2000²⁵]</p>	<p>ועדות המל"ח במרחב</p>
<p>נראה שיש פערים גדולים בין הרשויות המקומיות העשירות והחזקות לבין העניות והחלשות האם חובת מכרזים חלה בשעת חירום?</p>		<p>הכוננת סיוע לרשויות [1623]</p>	<p>רח"ל</p>
<p>נראה שאין קשר בין הגוף המכריז על ארוע אסון המוני למי שמחליט להפעיל מל"ח. הכרזה על ארוע אסון המוני היא בידי השר לבט"פ. (לפי פקודת המשטרה) על הפעלת מל"ח מחליטה הממשלה, על פי הצעת שר הביטחון. מדוע השר לבט"פ אינו בין המחליטים על מל"ח?</p>	ה"מ	<p>מתן סיוע כללי לרשויות המקומיות [1623]</p>	<p>צה"ל, משרד הקליטה, משרד התחבורה, רשות ההיסעים, רשות התובלה היבשתית, פס"ח, משרד הפנים</p>
<p>סיוע למחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות שנפגעו בהנחיה מקצועית, בתגבור של צה"ל/צח"ש ותוספת משאבים (מותנה בתוספת תקציב)</p>	ה"מ	<p>[1623]</p>	<p>משרד הרווחה</p>
<p>סיוע תקציבי לרשויות המקומיות שנפגעו. (משרד הפנים) תיאום סיוע הדדי בין רשויות מקומיות שלא נפגעו לבין אלו הזקוקות לסיוע</p>	ה"מ	<p>[1623]</p>	<p>משרד הפנים</p>
<p>בהתקיים אירוע אסון המוני או סבירות גבוהה שיתרחש, לשר הפנים סמכות להתיר לעירייה לפעול מחוץ לתחומה כדי לסייע לרשות מקומית אחרת [פקודת העיריות ס' 233א]</p>			<p>שר הפנים</p>
<p>סמכות לקרוא בצו את כל העובדים במפעל חיוני או במפעל למתן שירותים קיומיים החייבים בשירות עבודה לשירות עבודה באותו מפעל, בשטחים עליהם חלה הכרזת אירוע אסון המוני או מצב מיוחד בעורף [חוק שירות עבודה בשעת –חרום, התשכ"ז-1967 ס' 16-18]</p>			<p>משרד הכלכלה</p>
<p>בקרת אספקת מזון מהמרכזים הלוגיסטיים של רשתות השיווק לאס"לים או למרכזי מזון שיוקמו ע"י הרשויות המקומיות מתן מידע עדכני על רשתות השיווק ומפעלי מזון הפועלים במרחב פיקוח על המחירים</p>	ה"מ	<p>[1623]</p>	<p>משרד הכלכלה</p>
<p>הובלת המזון הדרוש לתושבים באזור האסון</p>	ה"מ	<p>[1623]</p>	<p>משרד התחבורה, רשות התובלה היבשתית</p>
<p>תיאום אספקת מים וחשמל למשקים חקלאיים שיקום תשתיות מים לחקלאות. פתרון לחליבת פרות במקומות בהם נהרסו מתקני החליבה או שנפגעו בעלי הפרות. קביעת ניווד סגל רופאים וטרינריים לטיפול בבעלי חיים הבטחת אספקת תוצרת חקלאית טרייה</p>	ה"מ	<p>[1623]</p>	<p>משרד החקלאות</p>
<p>בעת קיומה של הכרזה על מצב חירום לפי חוק יסוד: הממשלה²⁶ אם יש לשר יסוד סביר להניח שהשימוש בסמכות דרוש לקיום פעולה חיונית, למניעת הפקעת-שערים וספירות או למניעת הונאת הציבור - בסמכותו להכריז על מצרכים ושירותים בני פיקוח והסדרה, בין היתר, מכירתם ורכישתם בצו. כמו כן, סמכות פיקוח כללי על מצרכים ושירותים: סמכות להסדיר בצו תחומי פיקוח שונים (הגבלה, היתר, מחיר, ייצור, מכירה וכיו"ב). סמכות להפעיל מפעל העוסק בפעולה חיונית. הממשלה רשאית להעניק לכל אחד מחבריה את הסמכות לבצע חוק זה ולהתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצוע; הודעה על הענקת סמכויות כאמור תפורסם</p>			<p>שר ממשלה, ככל שהממשלה העבירה לו סמכות לבצע את הוראות החוק</p>

¹⁹ החלטה משנת 1955 - תכנון המשק לשעת חירום - מינוי ועדה בינמשרדית עליונה לתכנון המשק לשעת חירום

²⁰ החלטה 1716 מיום 6.7.1986 - תכנון המשק החיוני של המדינה לשעת חירום והפעלתו בשעת חירום

²¹ החלטה 1080 מאפשרת הפעלת מל"ח גם במצבי חירום שאינם ממקור מלחמתי

²² נראה שזה המקור החוקי לסמכות רח"ל על הרשויות המקומיות, כאשר התכנית שאושרה היא 1623.

²³ החלטה משנת 1955 - תכנון המשק לשעת חירום - מינוי ועדה בינמשרדית עליונה לתכנון המשק לשעת חירום

²⁴ החלטה 1716 מיום 6.7.1986 - תכנון המשק החיוני של המדינה לשעת חירום והפעלתו בשעת חירום

²⁵ החלטה 1080 מאפשרת הפעלת מל"ח גם במצבי חירום שאינם ממקור מלחמתי

²⁶ ס' 2 לחוק קובע: חוק זה לא יחול אלא בתקופה שקיים במדינה מצב של חירום בתוקף אכרזה לפי סעיף 9(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948

		ברשומות [חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957 'ס' 8-1 + 'ס' 47 (סמכות הממשלה)]	
משרד התחבורה-רשות הספנות והנמלים		קביעת סרגל עדיפויות בטיפול במטענים נכנסים ויוצאים [1623]	
שר התחבורה		סמכות לתת הוראות שונות לבעלים או קברניטים של כלי שיט ישראלים, כגון: להסיע את כלי השיט לנמל או מקום כלשהו, להטעין על כלי השיט או לפרוק מעליו סחורות כלשהן, לבצע בכלי השיט הובלות כלשהן, לקבוע את תנאי ההובלה של מטענים או נוסעים בכלי שיט, לרבות מחירי הובלה מקסימליים, לקבוע את סוגי המטענים או הנוסעים שמותר להובילם בכלי שיט, לאזור על הפלגתו של כלי השיט, לאסור להעביד בכלי השיט אדם כלשהו, לנקוט כל אמצעי בטיחות ועוד... [חוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (פיקוח על כלי שיט) (נוסח משולב), תשל"ג-1973]	
מנהל רשות הספנות והנמלים, חברות הנמל אילת, אשדוד וחיפה		חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 יחול על שירותי נמל הניתנים בנמלים. מנהל הרשות (הממונה על ידי שר התחבורה) מוסמך להטיל עיצום כספי על חברות הנמל אם הפרו תנאי מתנאי הסמכתם או הפרו הוראה בדבר מתן שירות נמל או בדבר קיום תשתית, מערכת או מיתקן בנמל, ויש בהפרה כדי (...) להפריע להפעלת התקינה של הנמל; [חוק רשות הספנות והנמלים ('ס' 27 + 42א)]	

[חזרה לטבלה ב.2.ב](#)

סיוע כלכלי, כסף			
ביטוח לאומי (משרד הרווחה)		הבטחת ביצוע תשלומי קצבאות [1623] ביטוח נפגעי עבודה, נפגעי תאונות, ביטוח נכות וביטוח שאירים [חוק ביטוח לאומי (נוסח משולב) תשנ"ה-1955]	
משרד האוצר	ה"מ	האם המשרד ערוך לכך?	סיוע כלכלי לנפגעים [1623]
משרד האוצר בשיתוף עם בנק ישראל	ה"מ		הנחיית הבנקים להפעלת סניפי בנקים ארעיים ו/או חלופיים לאלה שנפגעו באזור האסון [1623]

[חזרה לטבלה ב.2.ב](#)

הגנה ושמירה			
משטרה			המשטרה תעסוק (בין השאר) בקיום הסדר הציבורי וביטחון הנפש והרכוש לכל שוטר יהיו כל הסמכויות הכרוכות במשרת שוטר לפי כל דין והוא יטול על עצמו כל תפקיד ואחריות הכרוכים בה; סמכות למתן כל הוראה סבירה, וכן הוראות פעולה לגורמים הרלוונטיים ולאנשים (כולל החרמת רכוש), סגירת מקומות והסדרת תנועה של אנשים. כניסה לחצרים; הרשאה להשתמש בכח סביר כדי לכפות ציות להוראות ולבצע סמכות כניסה. באירוע אסון המוני, (..) רשאי שוטר, נוסף על סמכויותיו לפי כל דין ולצורך הטיפול באירוע, לעשות שימוש בסמכויות המפורטות להלן, באישור קצין משטרה ובתוך פרק הזמן שקבע באישורו (1) להורות לגוף הצלה, לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו ולהפעיל את הציוד שברשותו לצורך מילוי תפקידו; (2) להורות לכל אדם הנמצא בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מהאירוע, כל הוראה סבירה; (3) להורות למי שבבעלותו, בחזקתו, בשליטתו או בפיקוחו ציוד או חומר, להעמיד את הציוד או החומר לרשות משטרת ישראל או לרשות גופי ההצלה; (4) לסגור שטח או מקום ולמנוע מכל אדם להיכנס אליו או לצאת ממנו, וכן לדרוש מכל אדם בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מהאירוע להישאר במקום שבו הוא נמצא, לצאת ממנו או להיכנס למקום שקבע. [פקודת המשטרה סעיפים 3, 4, 90(ג)+90(ד)+90(ו)]
			היה נראה שיש התקהלות בלתי-חוקית, התפרעות או הפרעת השלום, או שיש יסוד סביר לחשוש לכך, וכי המשטרה המופקדת כרגיל על שמירת השלום אינה מספקת כדי שמירת השלום, הגנת התושבים ובטחון הרכוש במקום, רשאי כל שוטר שדרגתו אינה נמוכה מדרגת מפקח לפנות אל הממונה על המחוז, או אל השופט הקרוב ביותר, בבקשה שימנה תושבים מן הסביבה במספר הדרוש שישתרו כשוטרים מיוחדים במשך הזמן ובתחומים שיראה לנחוץ; הממונה או השופט יענה לבקשה, זולת אם ראה סיבה שלא לעשות כן. שוטר מיוחד שנתמנה כאמור רואים אותו לכל דבר כנמנה עם משטרת ישראל, יהיו לו אותן סמכויות, חסיונות וחסיוניות אשר לשוטר מן המניין, והוא יהיה נתון לאותה משמעת וסר לפקודתן של אותן רשויות [פקודת המשטרה 'ס' 37-38]
חילות הממשלה או חיל המשטרה			כל חבר לחילות הממשלה או לחיל המשטרה רשאי לדרוש הסרת מחסומים מדרכים [תקנות ההגנה (שעת חירום) תקנה 123]
צה"ל			לסייע למשטרת ישראל בטיפול באירוע אסון המוני, ובהיערכות לקראת אירוע כלל הסמכויות הנתונות למשטרה, כאשר קיבל צה"ל הוראה למלא את תפקידה בפ"ש באירוע אסון המוני; [פקודת המשטרה, 'ס' 90 יא-ג]
המשטרה ופיקוד העורף			הנוהל מבחין בין אחריות כללית - אחריות לפיקוד ושליטה (האחריות לפקד על גופי ההצלה השונים ע"י תיאום וקביעת סדרי עדיפויות במתן מענה ואחריות לתרגול גופי ההצלה לקראת הארועים) לבין אחריות משימתית - אחריות לזירה מוגדרת, לרבות אחריות מקצועית/תחומית כפי שיוסכם בין הגופים. על פי הנוהל, האחריות הכללית מוטלת על צה"ל / פקע"ר על פי האמור בפקודת המשטרה (בארוע אסון המוני - האחריות היא של המשטרה, למעט במצבים בהם על פי הפקודה היא של

	צה"ל). באשר לאחריות המשימתית - צה"ל ופקע"ר רשאים להסכים ביניהם כי האחריות לפיקוד ושליטה של גוף אחד תמומש כולה או חלקה באמצעות הגוף האחר שיקבלה כפי שיוסכם בין הגופים. הנוהל מגדיר את העקרונות על פיהם יוחלט על מימוש האחריות המשימתית על הגוף האחר. ["נוהל להסדרת יחסי הגומלין בין משטרת ישראל לפיקוד העורף בהיבטי פיקוד ושליטה במצבי חירום ובשגרה" אשר נחתם במאי, 2011, בין המשטרה לפיקוד העורף]	
מפקד צבאי, או אדם הפועל בהרשאתו	מפקד צבאי, או אדם הפועל בהרשאתו הכללית או המיוחדת של מפקד צבאי, רשאים בצו או מתוך מתן הוראות או באופן אחר – סמכות לקבוע תנועת של בני אדם ותעבורה, פתיחת וסגירת מקומות וכבישים; מפקד צבאי רשאי לדרוש בצו מכל אדם, בתחומי כל שטח שניקב בצו, כי יישאר בפנים הבית, רשאי להכריז בצו על כל שטח או מקום, כי הם שטח סגור; רשאי לקבוע בצו, אם הוא מוצא לנחוץ או למועיל לעשותו לטובת שלומו של הציבור, הגנתה של ישראל, או קיומו של הסדר הציבורי, כי ייסגר או יוסט כל כביש, או ייאסר או יצומצם השימוש בכל זכות-מעבר או השימוש בכל נתיב-מים, להטיל איסור השגת גבול ושוטטות במקומות המשמשים לאחד מצרכיו של שירות הממשלה או להגנה או לביצוע של שירות חיוני. לדרוש מבעלי עסקים לפתוח או לסגור את עסקיהם כל אדם המפר כל צו, הוראה או דרישה, שהותקנו או ניתנו מכוח תקפה של תקנות אלה, יואשם בעבירה על התקנות האלה [תקנות ההגנה (שעת חירום) תקנות 122-126]	

[חזרה לטבלה ב.2.B](#)

ב. C רציפות תפקודית (משק וכלכלה) - שיקום

ב.1. C אספקת שרותי תשתיות החזרת המשק לפעולה

המלצות לדברים שייעשו: החזרה לפעולה של מערכות בתחומי: אנרגיה, דלק מים, ביוב וסניטציה, תחבורה, דואר ותקשורת באזור האסון ובכלל המדינה) טיפול בפסולת, בחומרים מסוכנים ובסכנות סביבתיות	פיתוח הנחיות מותאמות אזור בנוגע לסילוק פסולת מהריסות אחרי רעידת אדמה. (#169)
עקרונות / קריטריונים להערכה	

אנרגיה

מינהל הדלק	ה"מ	אספקת דלק למוסדות ולתחנות דלק [1623]
חברת החשמל	ה"מ	סיוע בדיזל גנראטורים למתקנים חיוניים (עפ"י סדר עדיפות שייקבע ע"י רח"ל) למוסדות/מתקני קליטה ותחנות ריכוז חללים. [1623]

[בחזרה לטבלה ב.1.C](#)

מים וביוב

משרד התשתיות יבוא בדברים עם הרשות הממשלתית למים וביוב	הפעלת תכנית שיקום אספקת המים ומערכות הביוב בישראל; תיקון תשתיות ומערכות אספקת מים וביוב שנפגעו; חידוש אספקת המים. [1623]
---	--

[בחזרה לטבלה ב.1.C](#)

תחבורה

משרד התחבורה	פיקוח על פתיחת ערוצי התחבורה של ישראל. [1623]
שר התחבורה, רשות הספנות והנמלים	השר מוסמך למנות מפקחים, לשם פיקוח על פעולות חברת נמל ותאגיד מורשה במתן שירותי נמל ובקיום תשתיות, מערכות ומיתקנים, לפי החוק [חוק רשות הספנות והנמלים, ס' 42(א)]
משרד התחבורה- רשות הספנות והנמלים	המשך הפעלת נמלי הים ומסופי הגבול בנמלי הים ומסופי הגבול בנמלים השתלבות בקליטת מטענים שיגיעו באניות [1623]

	משרד התחבורה- רשות התובלה היבשתית	מתן שירותי תובלה ע"פ הנחיות רח"ל המשך הפעלת מערך התובלה על מנת להבטיח מתן שירותים לאזרחים וצמצום הפגיעה במשק [1623]
	משרד התחבורה – רשות ההיסעים	המשך הפעלת התחבורה הציבורית על מנת להבטיח מתן שירותים לאזרחים וצמצום הפגיעה במשק, ככל שניתן [1623]
	משרד התחבורה- רשות שדות התעופה	המשך הפעלת נמלי האוויר ומסופי הגבול היבשתיים [1623]
	משרד התחבורה ורכבת ישראל	מוכנות להסעת נוסעים ושינוע מטענים מ ואל כל היעדים אותם משרתת רכבת ישראל ברגיעה המשך פעילות הרכבת בהסעת נוסעים ושינוע מטענים [1623]
	צה"ל	סיוע בהובלות והסעות בהתאם להערכת מצב

[בחזרה לטבלה ב.1.1.C](#)

תקשורת וסייבר

	משרד התקשורת	תאום ופיקוח על השימושים בספקטרום האלקטרומגנטי, פיקוח על שיקום השיברונות ומתן הנחיות לעדיפויות עפ"י הצורך [1623]
--	--------------	---

[בחזרה לטבלה ב.1.1.C](#)

פסולת וחומרים מסוכנים

	תחום הפסולת: משרד החקלאות עם המשרד להגנת הסביבה	פינוי פגרי בעלי חיים וקבורתם, בתיאום עם המשרד להגנת הסביבה [1623]
	תחום הפסולת והחומרים המסוכנים: משרד להגנת הסביבה	השר רשאי למנות ועדת בדיקה לשם בירור סיבותיו ונסיבותיו של אירוע חומרים מסוכנים, ובמטרה להפיק לקחים; ועדת הבדיקה תגיש לשר מסקנות והמלצות [חוק החומרים המסוכנים תשנ"ג-1993 ס' 16ג.3.(א)].
		סיוע והנחייה לניקוי ופינוי זיהומים מהקרקע, מהמים ומהים וזיהום האוויר הנובע מהם [1623] הנחייה ותיאום הטיפול במניעת זיהום מים, קרקע וים סיוע וייעוץ ליישום התכנית לטיפול בפסולת בנין (משרד להגנת הסביבה) יעוץ בנושא מקומות לריכוז אשפה ופסולת בנין ובנושא טיפול במכונני שפכים שקרסו, עפ"י התכנית שהוכנה ביצוע הפעולות הקבועות בחוק חומרים מסוכנים, ע"י ממונה על אירוע חומרים מסוכנים, בכל הנוגע לאירועי חומרים מסוכנים המתרחשים במסגרת רעידת אדמה 27 ייעוץ לרח"ל, לצה"ל ולמשרתת ישראל לגבי אופן הטיפול בחומ"ס כדי למנוע סכנה לבני אדם ולסביבה [1623]

[בחזרה לטבלה ב.1.1.C](#)

ב.2. שירותים חיוניים לאוכלוסיה וסיוע לרשויות מקומיות בשיקום

	המלצות לדברים שיעשו: שיקום: מפעלים חיוניים ואספקת מזון, מזון, מפעלים חיוניים, רשויות מקומיות חינוך, בתי ספר, מעונות, רווחה תקשורת, סייבר ודואר סיוע כלכלי לאוכלוסיה ושאלת הפיצוי בנקים רישום אוכלוסין, תעודות ומסמכים רשמיים שיקום תיירות שיקום סביבה
	עקרונות / קריטריונים להערכה מזעור זמן עד לפתיחת בתי ספר ומעונות.

מזון, מפעלים חיוניים

	משרד הכלכלה	איסוף מידע על נזקים למתקנים ולמפעלים חיוניים [1623]
	משרד הכלכלה	מתן מידע עדכני על רשתות השיווק ומפעלי מזון הפועלים במרחב
	ה"מ	מה קורה כשמסתיימת תקופת מל"ח? האם החובות על המפעלים החיוניים ממשיכות

		הנחיית המפעלים החיוניים להפעיל מרכזים לוגיסטיים לאספקת מזון וציוד [1623]	(היום הרווחה)
לחול?	ה"מ	סיוע בדיזל גנראטורים למתקנים חיוניים (עפ"י סדר עדיפות שייקבע ע"י רח"ל) למוסדות/מתקני קליטה ותחנות ריכוז חללים. (חברת החשמל) [1623]	חברת החשמל

[בחזרה לטבלה ב.2. c.](#)

רשויות מקומיות

חינוך, בתי ספר, מעונות

	ה"מ	הפעלת מערך חינוך ברחבי המדינה הפעלת מערך היועצים הפסיכולוגיים [1623]	משרד החינוך
--	-----	--	-------------

[בחזרה לטבלה ב.2. c.](#)

רווחה

			משרד הרווחה ?
--	--	--	---------------

[בחזרה לטבלה ב.2. c.](#)

תקשורת, סייבר ודואר

		תאום ופיקוח על מתן שירותי תקשורת ושירותי דואר ובנק הדואר בחירום תיאום העבודות לחידוש מערך התקשורת והדואר תיאום ופיקוח על התקנת טלפונים ציבוריים אלחוטיים במתקני קליטה ובאזור האסון פיקוח על אבטחת אספקת שירותי תקשורת ושירותי דואר ובנק הדואר בייחוד לאוכלוסיית האזור הפגוע מתן הנחיות וקביעת עדיפויות לחידוש הקשר הסלולרי, עפ"י עדיפויות שתקבע רח"ל [1623]	משרד התקשורת
		מתן שירותי דואר ובנק הדואר באזור האסון בסניפים או באמצעות "דואריות" מתן שירותים מיוחדים (קצבאות, מענקים, על פי החלטת ממשלה) [1623]	חברת הדואר

[בחזרה לטבלה ב.2. c.](#)

רישום אוכלוסין, תעודות ומסמכים רשמיים

		רישום חללים ונעדרים [1623]	רשות אוכלוסין
		הנפקת מסמכי זיהוי לאזרחים שאבדו את מסמכי הזהות שלהם [1623]	רשות אוכלוסין

[בחזרה לטבלה ב.2. c.](#)

סיוע כלכלי, ביטוח לאומי, שאלת הפיצוי

על פניו יש הרבה שצריכים לסייע, אבל האם יש מי שמתאם את הסיוע ודואג שכולם יסייעו?		הנחיה כללית ב-1623 לתת סיוע לנפגעים לגופים הבאים: צה"ל, משרד החינוך, משרד הפנים, פס"ח, משרד הקליטה, משרד הרווחה, רשות ההיסעים, משרד הכלכלה	
ראו גם משאבים לשיקום בשונה מארועים על רקע מלחמה או פעולות איבה, קרן הפיצויים לא תפצה על נזקים מרעידות אדמה. הקרן מפצה רק על נזקים מפעולות איבה, מלחמה ונזקים לחקלאות משטפונות ובצורת		סיוע כלכלי לנפגעים [1623]	משרד האוצר
		המשך תשלום קצבאות וגמלאות לנפגעים, הכרה במתנדבים, זכויות עובדים כנפגעי עבודה (ביטוח לאומי) תשלום קצבאות לנפגעי רעידת אדמה לפי ההמלצות שנתקבלו בטווח הקצר ובטווח הארוך (ביטוח לאומי). [1623]	ביטוח לאומי

בנקים**שיקום תירות****שיקום סביבה****ג. תחומי אוכלוסיה****ג. A היערכות - תחומי אוכלוסיה (אדם וקהילה)****ג.1. A היערכות לטיפול באוכלוסייה**

	<p>המלצות לדברים שייעשו: מנגנונים לפני הארוע להיערכות לטיפול באוכלוסיה: חילוץ והצלה רפואה אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים נעדרים, חללים (פס"ח) פינוי אוכלוסיה, טיפול בחסרי קורת גג בע"ח נטושים</p>
	<p>למצוא פתרונות לשירותי ציבור אחרי אסון, כגון דיור ביניים, הזנה, שירותי רפואה ושירותים פסיכולוגיים. הכנת אתרים "צמודי דופן" ליישובים קיימים, לבניית שכונות מגורים זמניות לאכלוס חסרי קורת גג באוהלים או במבנים יבילים א-תכנון, סקירה ועדכון של תכניות היערכות ותכניות תגובה למקרים שונים. ב-מתן הכשרה מתאימה לצוותים לא ממשלתיים שמספקים מענה בעת אסון. ג-בניית צוותי תגובה קהילתיים למצבי חירום ומתן הכשרה נאותה. ד-קביעת מנגנונים ייחודיים להבטחת שיתוף של נשים ואוכלוסיות פגיעות בקבלת החלטות ותהליכי תכנון ה-וידוא שהתכנון וההיערכות ביחס לצרכי הקהילה הם מתאימים ושהמשאבים הנדרשים קיימים. ו-מתן התייחסות מיוחדת לנשים ולאוכלוסיות פגיעות בתכנון של טיפול באירוע ושל השיקום. ז-בניית מרכזי חירום במקומות שונים לשימושם של ארגונים וגופים ציבוריים רבים כדי להכווין את מתן המענה בעת אסון. ח-וידוא שבתי ספר מפתחים ומיישמים פיתוח תכניות חירום בית-ספריות, מכשרים את אנשי הצוות כראוי, ומחזקים במלאי ראוי של מים וציוד קריטי. ט- יצירת מרכזים ממוקמים היטב, מצוידים ומאוישים להכשרת כוחות חיפוש והצלה תוך וידוא שלכל הצוותים יש ציוד ראוי ועדכני. יצירת פתרונות ומנגנון לזיהוי וטיפול בחללים</p>
	<p>עקרונות / קריטריונים להערכה</p>

חילוץ והצלה

	<p>רשות הכבאות וההצלה</p> <p>בנוסף לסמכויות כ"גוף הצלה" לפי פק' המשטרה למעלה, הרשות (רשות הכבאות וההצלה), לשם מילוי תפקידיה, בין השאר – (א) תכשיר ותאמן כבאים, מתנדבים ומשרתים בשירות אזרחי-ביטחוני; (ב) תכשיר עובדים וכבאים לטיפול באירועי חומרים מסוכנים; (ג) תקים, תכשיר ותפעיל יחידות של כבאים (ד) תקים ותחזיק מיתקנים וציוד; (ה) תפתח ידע ותקבע אמות מידה מקצועיות; (ו) תערוך תרגילים משותפים עם גופי הצלה אחרים; (ז) תעודד מחקר ופיתוח בתחומי פעילותה; (ח) תשתף פעולה עם רשויות כבאות והצלה מחוץ למדינה, לרבות לשם סיוע הדדי במתן שירותי כבאות והצלה, כפי שיורה השר; (ט) תבצע פעולות נוספות ככל הדרוש למילוי תפקידיה [חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, תשע"ב-2012, ס' 4.4(ב)]</p>	
	<p>הכנה לבטיחות אש ע"י נציבות כבאות והצלה, הכוללת: הכנת תכניות ונהלים להפעלת מטה הנציבות (רשות הכבאות) בעת רעידת אדמה ותרגול.</p>	<p>נציבות כבאות והצלה (היום רשות)</p>

		הכנה, ועדכון תקופתי של הוראות בתחום בטיחות אש, המיועדים להבטיח הישרדות ופעילות מערכות בטיחות אש ברעידת אדמה. הכנת נהלים משותפים למערך הכבאות ולפיקוד העורף להיערכות לרעידות אדמה [1623]
משטרה	לקבוע הוראות המסדירות את אופן הטיפול באירוע אסון המוני ובהיערכות לו בתחומי האחריות של המשטרה, כולל הוראות לענין מענה מערכתית לאירוע אסון המוני, פיקוד ושליטה בעת אירוע כאמור, וכן תיאומים בין הארגונים והגופים הפועלים במהלכו [פקודת המשטרה, ס' 90א]	ארוע אסון המוני מוגדר גם כ"חשש לארוע". לא נראה שהמשטרה עושה שימוש בסמכויותיה להיערכות לרעידת אדמה כלפי הגופים האחרים למרות שהסמכות היא בידי המשטרה, נראה שמרבית התרגולים נעשים ע"י רח"ל ופקע"ר. ראו גם הערה לנושא תרגול (ד.2)
	סמכות ואחריות לנקיטת כל האמצעים הדרושים לקראת אירוע אסון המוני ולמניעה או צמצום נזקים בעת התרחשותו מצא שוטר כי קיים חשש ממשי לפגיעה חמורה בביטחון הנפש או הרכוש, רשאי הוא להורות לכל אדם הנמצא באזור או במקום שבו קיים החשש האמור, הוראה סבירה הדרושה באופן חיוני לשם הצלת הנפש או הרכוש או למניעת הפגיעה [פקודת המשטרה, ס' 3, 4, 4א]	
	בארוע אסון המוני (המוגדר גם כ"חשש לארוע", למעט החריגים המוגדרים בפקודה), בסמכות שוטר באישור קצין להורות לכל אדם הנמצא בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מהאירוע, כל הוראה סבירה [פק' המשטרה ס' 90ד.ג(2)]	
	מפקד מחוז או מפקד מרחב (בפרק זה – מפקד המשטרה) רשאי להורות על קיומו של תרגיל, הכנה או אימון לקראת אירוע אסון המוני (בפרק זה – תרגיל); הורה כאמור, יודיע על כך לגוף ההצלה, שאמור לקחת חלק בתרגיל. (ב) גוף הצלה 28, שקיבל הודעה כאמור, חייב להשתתף בתרגיל במועד ובמקום שנקבעו בהודעה. [פק' המשטרה ס' 90ז.א]	
מד"א	להיערך לקראת אירוע אסון המוני ולמלא את התפקידים של אגודה ארצית (תפקידים שנועדו על פי אמנות ז'ניבה לאגודות ארציות של הצלב האדום או לשאר אגודות עזרה של מתנדבים, המוכרות ומוסמכות כחוק על ידי ממשלותיהן), ולהיות לצורך זה שירות עזר לשירות רפואי של צה"ל בזמן מלחמה וכן ארגון עזר להג"א בשעת התקפה ובעת מצב מיוחד בעורף, ולהתכונן לכך בזמן שלום לקיים לטובת כלל התושבים שירותי עזרה ראשונה כמו כן, למד"א חובה כללית: למלא כל תפקיד נוסף שייקבע בתקנות האגודה וכן סמכות לגבות תשלומים ואגרות. [חוק מגן דוד אדום, תש"ו-1950 ס' 3, 7א.]	
שר הבריאות	מד"א הוא גם גוף הצלה, על פי פקודת המשטרה [פקודת המשטרה, ס' 90א]	
	ממונה על ביצוע חוק מד"א [חוק מד"א ס' 10]	
צה"ל	לסייע למשטרת ישראל בטיפול באירוע אסון המוני, ובהיערכות לקראת אירוע [פקודת המשטרה, ס' 90 יא-ג]	
שירות התגוננות אזרחית (פיקוד העורף)	לפעול – באישור שר הבטחון, אם בדרך כלל ואם לענין מסויים, ובתיאום עם הרשויות הנוגעות בדבר – להצלת נפש ורכוש שאינה כרוכה בהתגוננות אזרחית [חוק התגוננות אזרחית תשי"א-1951, ס' 2 (יא) (חוק הג"א)]	
כל גוף הצלה ²⁹ וכל משרד ממשלתי או כל גוף אחר, כולל רשויות מקומיות ורשות הכבאות וההצלה	מוסמכים ואחראים לנקוט את כל האמצעים הנדרשים לשם היערכות לקראת אירוע אסון המוני ולמניעה או לצמצום נזקים בעת התרחשותו של אירוע כאמור בתחום שהם מופקדים עליו לפי כל דין, ובהתאם להוראות להפעלה משולבת ולהוראות המקצועיות [פקודת המשטרה, ס' 90ד.ב]	
רח"ל	ועדת מל"ח מחוזית (רח"ל) מכשירה צוותי פעולה מקומיים (ישוביים/שכונתיים) – צוותי סע"ר (סיוע עצמי ראשוני)	

[בחזרה לטבלה ג.1 A](#)

רפואה		
משרד הבריאות ³⁰	הכנת מערכת הבריאות לקליטה וטיפול בנפגעי רעידות אדמה [1623]	לנושא הטיפול הרפואי בקהילה- בדו"ח מבקר המדינה 2007 ושוב ב-2014 נכתב שיש אי בהירות בנושא הסמכויות בין פקע"ר למשרד הבריאות (רשות עליונה לאישפוז - מל"ח) בהנחיית מרפאות קופ"ח שהן ארגוני עזר לפי חוק הג"א. מי יכול לחייב אותן? למי סמכות להורות להם לפתוח את המרפאות? ראו גם פרוטוקול הוועדה לענייני ביקורת המדינה 2 ביולי 2014 בנוסף, נמצאה לאקונה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 שאינו מתייחס במפורש למתן שירות רפואי בקהילה בעתות חירום. בהיעדר התייחסות מפורשת בחוק לשעת חירום, יש קושי לקבוע על מי חלה האחריות למתן שירות רפואי בעתות חירום, ובאיזה היקף. בועדת מל"ח מחוזית למדנו שנחתם הסכם עם קופ"ח, דרך משרד הבריאות,

²⁸ גוף הצלה" – גוף שעזרתו נדרשת בעת אירוע אסון המוני והוא אחד מאלה: (1) אגודת מגן דוד אדום בישראל, שהוקמה בחוק מגן דוד אדום, התש"ו-1950; (2) הרשות הארצית לכבאות והצלה; (3) רשות מקומית, כהגדרתה בחוק ההתגוננות האזרחית, התש"א-1951, או איגוד ערים, כהגדרתו בחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955; (4) גוף, לרבות ארגון, מוסד, מפעל או יחידה, או חלק של גוף כאמור, העושה שירות לציבור, אשר השר הכריז עליו בהודעה ברשומות, בהסכמת השר שנקבע כאחראי על אותו גוף, אם נקבע שר כאמור, שהוא גוף הצלה. בנוסף, ע"פ ס' 90א(ג) בפקודת המשטרה, כאשר צה"ל ושירות התגוננות אזרחית מסייעים למשטרה – דינם כדין גופי הצלה.

²⁹ גוף הצלה" מוגדר בס' 90א. בפקודת המשטרה כ"גוף שעזרתו נדרשת בעת אירוע אסון המוני והוא אחד מאלה: (1) אגודת מגן דוד אדום בישראל (...); (2) הרשות הארצית לכבאות והצלה; (3) רשות מקומית (...), או איגוד ערים; (5) גוף, לרבות ארגון, מוסד, מפעל או יחידה, או חלק של גוף כאמור, העושה שירות לציבור, אשר השר הכריז עליו בהודעה ברשומות, בהסכמת השר שנקבע כאחראי על אותו גוף, אם נקבע שר כאמור, שהוא גוף הצלה. בנוסף, ע"פ ס' 90א(ג) בפקודת המשטרה, כאשר צה"ל ושירות התגוננות אזרחית מסייעים למשטרה – דינם כדין גופי הצלה.

³⁰ הרשות העליונה לאישפוז במסגרת מל"ח (מנכ"ל משרד הבריאות עם קצין רפואה ראשי ומנכ"ל קופת חולים כללית)

להכנת מרפאות אחודות – מרפאות ממוגנות שיתנו שירות לכל קופות החולים. אתרו קרוב ל-100 מרפאות ממוגנות בצפון ותהליך האיטור ממשיך		
---	--	--

[בחזרה לטבלה ג.1 א](#)

אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים

לא נמצאה התייחסות ספציפית בחוקים והחלטות ממשלה, אך מהראיונות עולה שמשרד הרווחה ערוך, יחד עם הרשויות המקומיות, לטיפול באוכלוסיות היעד של המשרד	ראו חובות וסמכויות משרד הרווחה בנושא קליטת אוכלוסיות מיוחדות במענה - קליטת אוכלוסיות מיוחדות בתחומי רווחה ממקומות שנפגעו במקומות חלופיים [1623]	משרד הרווחה
למשרד הרווחה אפשרות לאכוף הערכות בנושאים הקשורים אליו ברשויות המקומיות, כיוון שאנשי הרווחה ברשויות המקומיות הם עובדי המשרד	לעשות בדרך כלל כל מעשה הדרוש לשם שמירה על תחום הרשות המקומית, בריאות הציבור והבטחון בו; לעשות את כל הדרוש להפעלתו של המשק בשעת חירום (למעט גיוס כח אדם וציוד שחל עליהם חיקוק אחר); לעשות בדרך כלל כל מעשה הדרוש לשם שמירה על תחום העיריה, בריאות הציבור והבטחון בו; להסדיר עניינים של שמירה, אבטחה וסדר ציבורי בתחום העיריה [ס' 249 בפקודת העיריות ומקבילתיו בצו המועצות המקומיות והאזוריות]	רשויות מקומיות
קיים פער בנושא עובדים זרים שאינם נחשבים עובדים חינויים לא ברור מי מטפל בהיערכות והדרכת הפעוטונים (שאינם בסמכות משרד החינוך, אלא משרד הרווחה ולכן אינם מקבלים הדרכות מפקוד העורף)		

[בחזרה לטבלה ג.1 א](#)

נעדרים, חללים (פס"ח)

בדין שנערך בועדת החוץ והבטחון של הכנסת, 2.11.2016 נאמר כי פער במכונות שהעלו אנשי רח"ל הוא היכולת להתמודד עם זיהוי חללים בכמויות אשר בתרחיש; המשנה למנכ"ל המשרד לביטחון פנים, אליעזר רוזנבאום, אמר כי עד לשבוע שעבר היה תקציב רק לתחנת ריכוז חללים אחת בכל הארץ, ובשבוע שעבר אושר תקציב לתחנה נוספת. מנהל רשות פינוי, סעד וחללים (פס"ח) במשרד הפנים, אלי מועלם, הדגיש כי כל תחנה מזהה כ-150 חללים ביממה, ומבחינת מיקום וציוד יש יכולת ל-14 תחנות ברחבי הארץ, אך הבעיה היא כח האדם המקצועי אשר באחריות המשרד לביטחון פנים לא נמצא מקור הסמכות למשרד לבטחון פנים בנושא	ה"מ	רשות עליונה לפינוי, סעד וטיפול בחללים בשעת חירום, אשר מתפקדה לטפל בפינוי וסעד למפונים, נפגעי הפגזה והפצצה, ובחללים בשעת חירום. הרשות העליונה תקים לה שלוחות מחוזיות, בראשות הממונים על המחוזות וכן שלוחות בכל רשות מקומית [החלטת ממשלה מס' 515 הקמת רשות לפינוי, סעד וטיפול בחללים (פס"ח) מיום כ"א באב תש"ן (14.8.60)]	פס"ח (משרד הפנים)
	ה"מ	טיפול בנושא החללים, ע"י בניית מערכת קליטה תיאום בין הגופים המטפלים בחללים גיבוש נהלים להפעלת תר"ח (תחנה לריכוז חללים) מרחבי גיבוש נהלים לזיהוי חללים על סמך היכרות אישית ותיקון החקיקה בהתאם תכניות הכשרה, ביקורות, כוננות ותרגולים. הנחיית הרשויות המקומיות לפתיחת מרכזי פינוי/שהייה/קליטה ותחנות ריכוז חללים סיוע בהפעלת נוהל 19 בהזמנת מכולות קירור. סיוע לרשויות המקומיות במתן ציוד לעקורים באזור האסון סיוע בהכנת תוכניות ברשויות המקומיות לקליטת עקורים וטיפול בנושא החללים, ע"י בניית מערכת קליטה, תיאום בין הגופים המטפלים בחללים, תכניות הכשרה, ביקורות, כוננות ותרגולים [1623]	המשרד לבטחון פנים
	ה"מ	גיבוש מנגנון לרישום נעדרים כחללים גיבוש מנגנון לאיתור ואיחוד משפחות שהופרדו לאחר רעידת אדמה [1623]	משרד הפנים – רשות האוכלוסין

		הסדרת הנושא של קבורה ארעית בתמ"א 19 (הנושא הוסדר במסגרת תמ"א 19/4 א בינואר 2012. ראו תמ"א 19/4 א בשורה הבאה) [1623]	מינהל התכנון (משרד האוצר – לשעבר פנים)
		נקבעה שעת חירום כאמור על ידי הממשלה או מי שהוסמך על ידה, תפעל רשות החירום להכשרת האתר או האתרים שנקבעו בתשריט (לפי הצורך) (לבתי עלמין לקבורה ארעית), בהתאם לתשריט ההפעלה בשעת חירום (נספח א' להוראות תמ"א 19/4 א). בכל בית עלמין מאושר על פי תכנית מקומית שגודל השטח הרציף שלא נוצל בו הוא מעל 50 דונמים, ניתן יהיה להשתמש בשעת חירום ביתרת (השטח לצורך קבורה ארעית). לא יאוחר משלוש שנים מתחילת השימוש באתר לקבורה, תפעל רשות החירום לפינוי השטח מכל חפץ או מכשול ותחזיר את פני השטח לקדמותו באופן שיאפשר שימוש בו על פי הייעוד הקבוע בתכניות המאושרות עובר להפעלה. [חוק התכנון והבניה + תמ"א 19/4 א (תכנית מתאר ארצית לבתי עלמין, קבורה ארעית)]	רשות חירום (משרד הפנים – רשות שנתמנתה על ידי הממשלה או על ידי מי שנקבע על ידה לפעול בשעת חירום בנושא פינוי, סעד וטיפול בחללים בשעת חירום)

מוסד תכנון	מוסד תכנון יהיה רשאי בתכנית מתאר מקומית לאחר שהתקבל אישור הוועדה המחוזית להציע שינוי או תוספת אתרים לאלה שפורטו בתשרי לקבורה ארעית ובלבד שהתקבל אישור המועצה הארצית. [חוק התכנון והבניה + תמ"א 4/19א (תכנית מתאר ארצית לבתי עלמין, קבורה ארעית)]
------------	--

[בחזרה לטבלה ג.1 א](#)

פינוי אוכלוסיה, טיפול בחסרי קורת גג

(משרד הפנים) - פס"ח	הכנת תכנית מענה לטיפול בעקורים והנחיית הרשויות המקומיות לבדוק המבנים המיועדים לקליטת אוכלוסייה סיוע בהכנת תוכניות ברשויות המקומיות לקליטת עקורים וטיפול בנושא החללים, ע"י בניית מערכת קליטה, תיאום בין הגופים המטפלים בחללים, תכניות הכשרה, ביקורות, כוננות ותרגולים ³¹ [1623]	ה"מ	לא לגמרי ברור מה חלוקת האחריות על נושא הפינוי בין רח"ל פקע"ר, פס"ח והרשויות המקומיות? ובעיקר – מי מנחה ומי יקבע את מי ומתי מפנים ולאן
משרדי הרווחה, הבריאות, הפנים והחינוך, והרשויות המקומיות	ההחלטה מטילה על משרדי הרווחה, הבריאות, הפנים והחינוך והרשויות המקומיות להכנת העורף לשעת חירום מיום 18.06.2012 אשר צורפה לפרוטוקול החלטת ממשלה ביום 06.07.2012 (החלטה 4877 (הגנ"9),	ה"מ	האם יש הערכות על פי החלטה "מלון אורחים"?
הממשלה	"מלון אורחים" – פינוי וקליטת אוכלוסייה במצבי חירום מחייבים תכנית פעולה לאומית לחלוקת אחריות לביצוע פינוי המוני מאורגן של אוכלוסיה וקליטתה בשל כל מצב המחייב זאת. ההחלטה מעניקה לממשלה סמכות להחליט על פינוי, ובמידה ולא היתה אפשרות מעשית לכנס את הממשלה – יכולה ההחלטה להתקבל על ידי ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, או ראש הממשלה בהתייעצות עם שר הביטחון, השר להגנת העורף, השר לביטחון פנים, שר האוצר ושר הפנים. במקרה קיצוני יכולה ההחלטה להתקבל על ידי מפקד בכיר בשטח (קצין צה"ל בדרגת אל"מ ומעלה או קצין משטרה בדרגת ניצב ומעלה	ה"מ	
רשות מוסמכת (לממשלה סמכות למנות רשות מוסמכת לפי סעיף 2 לחוק) ³²	סמכות לצוות על תפיסת מקרקעים בצו (+מענק פיצוי, ככל שרלוונטי לפי פקודת הפיצויים (הגנה)) וכן סמכות לתפוס בתים - לתת צווי דיור (לצוות על מחזיק בבית למסור את הבית לרשות האדם הנקוב בצו, לשם מגורים או לשם שימוש אחר). הסמכות מותנית בקיומה של הכרזת שעת חירום לפי ס' 38 בחוק יסוד: הממשלה (הכרזה הקיימת בישראל מיום הקמתה) (חוק להסדר תפיסת מקרקעים בשעת חירום, התש"י-1949 ס' 4+5, 7]	ה"מ	
משרד הבינוי והשיכון	סיוע באכלוס נפגעי רעידת אדמה במתקנים זמניים כגון אוהלים וקרוואנים או דיור חלופי אחר הכנת תכנית סכמטית וקריטריונים לאתרים לשיכון אנשים שאיבדו את ביתם ברעידת האדמה, דיור לפרק זמן קצר גיבוש הנחיות להגמשה של מגבלות תכנון והליכי רישוי שיאפשרו הפעלת האתרים בפרק זמן קצר (בתאום עם משרד הפנים) [1623]	ה"מ	האם גובשו הנחיות להגמשת מגבלות התכנון והרישוי

[בחזרה לטבלה ג.1 א](#)

בע"ח

משרד החקלאות	הכנה לטיפול בבעלי חיים ע"י משרד החקלאות הכוללת: קביעת נהלים לשחרור בעלי חיים (כלבים) המגיעים עם משלחות חילוץ. הכנה ועדכון מדריך לבנייה וחיזוק מתקני אכלוס של בעלי חיים. הכנת ציוד נייד לכילוי בעלי חיים. הכנה ועדכון של תכנית לפינוי פגרים של בעלי חיים. קביעת אתרים לקבורת בעלי חיים בתיאום עם המשרד להגנת הסביבה ומשרד הפנים [1623]		
--------------	---	--	--

[בחזרה לטבלה ג.1 א](#)

ג.2. A היערכות אוכלוסיה הסברה, הדרכה ומעורבות הקהילה

המלצות לדברים שיעשו:	נגישות למידע, סמכות לגופים מקומיים או קהילתיים לנהל סיכונים אסונות
א- יצירת מסגרות משפטיות למדיניות ליידוע, דרבון ועירוב קהילות חברה אזרחית, ומגזר פרטי בהיערכות לרעידות אדמה ברמת הקהילה.	
ב- עידוד יחידים וארגונים קהילתיים לקבל הדרכה והכשרה ולקבל על עצמם תפקידים במצב חירום.	
ג- הפצת כל המידע הדרוש לשחקנים הרלוונטיים, כולל הפצת סטנדרטים ברורים לציבור אודות מחסה במקום.	
ד- עידוד אזרחים וארגונים פרטים לשאת באחריות ולתת מענה, בדגש על הערך והיעילות של יוזמה ועזרה עצמית	
ה- הגברת המודעות הציבורית על בטיחות ברעידות אדמה דרך תכנית כללית מבוססת קהילה. התכנית צריכה לכלול חינוך על אפשרויות והחלטות לאחר אירוע אסון כגון יצירת מרחב בטוח.	
ו- הפעלת תוכניות וסדנאות מותאמות ל: צוות הפעלה וניהול מתקנים, אנשי מקצוע האחראים לעיצוב ובניית הסביבה הבנויה, אנשי מדיה, נציגי ופקידי הציבור בכל הרמות, ובעלי בתים.	

³¹ ראו [נוהל מס' 2 משרד הפנים](#) יחידת פס"ח ארצית "מבנה, תפקידים ושגרת פעילות".

³² המינוי מפורסם ברשומות. לדוגמה, ב- 2014 מינתה הממשלה את מנכ"ל משרד הביטחון לרשות מוסמכת, נוסף על רשויות מוסמכות שמונו על ידה בעבר. ראו [פ"פ 5035 ע' 578](#).

ז-פיתוח והפצת מידע וחומרים ברורים וידידותיים לשימוש על השפעות רעידות של אדמה והיערכות ליחידים, משפחות, בעלי עסקים, וארגונים קהילתיים כדי שיוכלו לקבל החלטות מושכלות על הפחתת סיכונים.
 ח-עידוד פעולות עצמאיות המגנות נגד רעידות אדמה בקרב משפחות ועסקים.
 ט-קידום תרבות של ציות לתקני בניה בחינוך לצמצום סיכוני אסונות.
 י-הגברת ההבנה של אובדן האישי, שיבושים חברתיים, והשפעות כלכליות שיוכלים להיגרם מרעידת אדמה בקרב יחידים, בעלי עסקים ומקבלי החלטות בחברות.
 יא-קידום תוכניות חינוכיות לבטיחות ברעידות אדמה לילדי ומורי בתי ספר, הכוללות קביעת מנגנונים ספציפיים ותקצוב.
 יב-שותפויות בין רשויות מקומיות לארגונים מקצועיים כדי להגביר את המודעות הציבורית.
 מתן נגישות למידע, חומרים, ומתן סמכות לרשויות המקומיות ועוד גופים מקומיים או קהילתיים כדי לנהל סיכוני אסונות.
 קידום נגישות המידע על הפחתת סיכוני אסונות לקהילות דרך מסגרות תקנות משפטיות.
 קביעת חוקים ומדיניות הרוטמים ומשתפים ארגונים מקומיים, קהילות ואוכלוסיות פגיעות במאמצי היערכות, ליצירת גישה כלל-חברתית לסוגיה ולקידום חוסן קהילתי.

עקרונות / קריטריונים להערכה

<p>ה"מ קיים אתר</p>	<p>משרד הבינוי - מרכז למיפוי ישראל</p> <p>בניית והפעלת אתר אינטרנט לעניין היערכות מדינת ישראל לרעידות אדמה [1623]</p>	
<p>ה"מ נראה שמי שבעיקר עוסק בהסברה הוא פקע"ר. האם מטה ההסברה הלאומי עוסק בתיאום ההסברה? הרבה שואלים למה בישראל אין מספר חרום אחד כמו 911 בארה"ב?</p>	<p>ה"מ לתאם את כלל גורמי ההסברה במדינת ישראל; להנחות ולתאם את תחום ההסברה על-מנת שהמסר של כלל הגורמים העוסקים בנושא יהא אחיד, ברור, עקבי ושדוברי הממשלה השונים ידברו בלשון אחידה. המטה ייזום הסברה ותכניות הסברה, ויערך לאירועים מראש [החלטה 1936 מיום 8.7.2007 הקמת מערך ההסברה הלאומי] ראו גם תפקידי המטה במענה: יצירת מערכת הסברה אחידה, אמינה ואפקטיבית בנוגע להחלטות ופעולות הממשלה בנוגע למצב החירום ובנוגע להחלטות ופעולות בנושא השיקום לטווח הקצר כלפי אוכלוסיית מדינת ישראל וכלפי חוץ [1623]</p>	<p>מטה ההסברה הלאומי במשרד רה"מ</p>
	<p>משרד החוץ יהיה אחראי להקמתו ולהפעלתו של מרכז תקשורת לאומי בעת התרחשות אירוע פנימי בעל השלכות משמעותיות (כגון רעידות אדמה, התפרצות נגיף וכיו"ב). לשם כך, יכין משרד החוץ תכנית להקמת והפעלת המרכז.</p>	<p>משרד החוץ</p>
<p>ר"ל ראו במענה, רח"ל אמורה לתאם את נושא ההסברה</p> <p>אין מודעות לחשיבות נושא היערכות לרעידות אדמה, והוא אינו ממוקם בעדיפות גבוהה בסדר היום הציבורי. כתוצאה (אולי) הנושא גם אינו נמצא גם על סדר היום של רבים מראשי הרשויות המקומיות</p> <p>2א. חסר קשר ישיר בין רבים ממשרדי הממשלה לציבור. עיקר הקשר הקיים הוא דרך הרשויות המקומיות (למעט משרדי הרווחה והחינוך, שלהם יש את עובדי המשרד בתוך הרשות המקומית).</p> <p>אך לרשויות המקומיות אין תפקיד מוגדר בהדרכה והסברה על היערכות לרעידות אדמה (ואסונות בכלל), על אף אחריותן הכללית לשמירה על תחום הרשות והבטחון בה.</p> <p>2ב. אין לכל משרד מנגנון הסברה לציבור בתחום שלו, מותאם לקהלים שונים וקהילות שונות</p> <p>2ג. למשרדי הממשלה אין קשר עם קהילות וירטואליות ורשתות חברתיות (לרח"ל אף אין אתר אינטרנט)</p> <p>2ד. בחלק מהרשויות המקומיות קיימים מנגנונים מפותחים של קשר עם הציבור 24/7 באמצעות המוקדים העירוניים ודרכים אחרות, אך רשויות המדינה האחרות אינן תומכות בקיומם של המוקדים והם אינם קיימים באותה רמה בכל הרשויות.</p> <p>2ה. אין בישראל מספר חירום אחד (כמו 911 בארה"ב).</p> <p>2ו. פערים בנושא הקשר לחברה האזרחית</p> <p>רח"ל עוסקת ב"חוסן" וקשר עם ארגוני החברה האזרחית והמגזר העסקי (ברמה הארצית) והנושא בפיתוח והתקדמות, אך נראה שעדיין קיים פער לא מטופל בנושא ברמה המקומית והפרטית:</p> <p>חסר מידע על אנשי מקצוע רלוונטיים (רופאים, אחיות, פסיכולוגים, בעלי רכבי שטח וכלים כבדים...), שיוכלו להיות בעלי תפקיד בשעת חירום, וכן מנגנון להעביר להם מידע לגבי הצרכים בשעת הצורך.</p> <p>חסר מיפוי ארגוני חברה אזרחית מקומיים, בחינת היכולת של כל ארגון למלא פונקציות נחוצות וחלוקת משימות בין מתנדבים על פי תעדוף.</p> <p>יש לציין כי נעשות פעילויות שונות בנושא, אך נראה שהן אינן מספיקות: - נושא ההסברה הוטל על פיקוד העורף בהחלטת ממשלה 1623, לאור הנסיון שלו בהסברה בנושאי היערכות לטילים ומלחמה. פקע"ר עושה עבודה רבה וטובה בנושא הדרכות והכשרות תושבים, כולל הכנת הודעות לתקשורת (בהקשר לארועים שמתרחשים), קמפיינים והדרכות בבתי הספר בתיאום עם משרד החינוך.</p>		

		- משרד הרווחה מתקצב הקמת צח"י/ צח"ש (צוותי חירום יישוביים – ברשויות אזוריות ומקומיות / שכונתיים בעיריות) - וועדת מל"ח מחוזית (רח"ל) מכשירה צוותי פעולה מקומיים (יישוביים/שכונתיים) - צוותי סע"ר (סיוע עצמי ראשוני), אף שלא נמצאה חובה ברורה המוטלת עליה לעשות זאת.
צה"ל –פקע"ר	ה"מ	הדרכת אוכלוסייה להתמודדות עם תוצאותיה של רעידת אדמה הרסנית (באמצעות פקע"ר ובתיאום עם ועדת ההיגוי לרעידות אדמה, משרד החינוך ומשרדי ממשלה רלוונטיים נוספים) הכנת תכניות, פקודות והנחיות להפעלה בעת רעידת אדמה ותרגול מצבי החירום בשלבי המענה והשיקום האנושי הראשוני. שילוב הדרכות בנושא התמודדות עם תוצאותיה של רעידת אדמה הרסנית, במסגרת הדרכות המועברות על ידי פיקוד העורף בנושאי התגוננות אזרחית. תיאום עם משרד הרווחה לסיוע בהכשרת האוכלוסייה [1623]
משרד הרווחה	ה"מ	סיוע בהכשרת האוכלוסייה להתמודדות עם רעידת אדמה (בתאום עם פקע"ר) הכשרת כ"א במחלקות לשירותים החברתיים ברשויות המקומיות להיערכות לחוסן קהילתי ובהקמת צוותי צח"י/צח"ש בתיאום עם רח"ל. הכשרת האוכלוסייה, ישירות או באמצעות רח"ל, להתמודדות עם מצבי משבר של חוסן קהילתי [1623]
משרד החינוך	ה"מ	הכנת תכנית לימודים רב גילית לקיום לימודים בתשתיות מוגבלות לאורך זמן [1623]
רשויות מקומיות	?	לעשות בדרך כלל כל מעשה הדרוש לשם שמירה על תחום הרשות המקומית, בריאות הציבור והבטחון בו; לעשות את כל הדרוש להפעלתו של המשק בשעת חירום (למעט גיוס כח אדם וצויד שחל עליהם חיקוק אחר); להסדיר את מכירתם ומחירם של מצרכי מזון ולפקח עליהם; להסדיר עניינים של שמירה, אבטחה וסדר ציבורי בתחום העיריה. [ס' 249 בפקודת העיריות ומקבילותיו בצו המועצות המקומיות והאזוריות] סמכות למועצה להעסקת מתנדבים בשעת חירום בכל התפקידים הכרוכים בהכנתו של המשק לשעת חירום ולהפעלתו בשעה כאמור (מעמדם – עובדי מועצה ארעיים). [צו המועצות המקומיות (א) ס' 140 א.א); צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) ס' 61 א.א)]
מד"א	ה"מ	סיוע בהדרכת האוכלוסייה בתחום מתן עזרה ראשונה [1623]
ועדת שרים ³³	ה"מ	הכנת מערכי הדרכה לציבור והכנת מערך הודעות לציבור למצבי חירום [1623]

[בחזרה לטבלה ג.2](#)

ג. מענה - תחומי אוכלוסייה

ג.1. טיפול באוכלוסייה באזור האסון בעת התרחשותו ומיד לאחריו

<p>המלצות לדברים שייעשו:</p> <p>טיפול באוכלוסייה באזור האסון בעת התרחשותו ומיד לאחריו:</p> <p>חילוץ והצלה</p> <p>רפואה</p> <p>אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים</p> <p>נעדרים, חללים, (כולל זיהוי, טיפול, וקבורה של גופות)</p> <p>פינוי אוכלוסייה, טיפול בחסרי קורת גג</p>	<p>קיום פעולות חיפוש והצלה.</p> <p>יצירה סביבה בטוחה באזור האסון, כולל פריסת שירותי אבטחה באזור כדי למעט פגיעות נוספות לבני אדם, רכוש, והסביבה.</p> <p>עריכת הערכות בטיחות (security assessments)</p> <p>להפחית מפגעים משניים שעלולים לפגוע באוכלוסייה (כולל חומ"ס, מבנים פגומים, ואיומים לבריאות הציבור)</p> <p>שילוב מרפאות ושירותי סיעוד במערכות למתן מענה רפואי בעת אסון (#148)</p> <p>מתן שירותי רפואה כולל: טיפול בבית חולים, טיפול נמרץ, טיפול כרוני (כולל צרכים מיוחדים ובריאות הנפש), פינוי מטופלים, ושמירת הבריאות הכללית של הציבור.</p> <p>שמירת על רפואת הציבור הכללית כגון שמירת על איכות המים, אוכל, וסנטציה</p> <p>לתת מענה לצרכים המיוחדים של אוכלוסיות פגיעות. (#161)</p> <p>עשיית טריאז לנפגעים ולספק שירותי רפואה בהתאם.</p> <p>יצירת תוכנית פינוי ומתן תמיכה לוגיסטית למפונים.</p>
--	--

חילוף והצלה

הנחיה כללית ב 1623 לתת סיוע לנפגעים לגופים הבאים: משרד הפנים, פס"ח, משרד הקליטה, משרד הרווחה, משרד התחבורה, רשות ההיסעים, רשות תובלה היבשתית, רכבת ישראל, משרד הכלכלה		
<p>מטרה ושטרים</p> <p>תפקיד המשטרה הוא בקיום הסדר הציבורי וביטחון הנפש והרכוש. לכל שוטר כל סמכות הכרוכה במשרת שוטר לפי כל דין והוא יטול על עצמו כל תפקיד ואחריות הכרוכים בה [פקודת המשטרה סעיפים 3, 4]</p> <p>בעת ארוע אסון המוני</p> <p>(1) להורות לגוף הצלה, לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו ולהפעיל את הציוד שברשותו לצורך מילוי תפקידו;</p> <p>(2) להורות לכל אדם הנמצא בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מהאירוע, כל הוראה סבירה;</p> <p>(3) להורות למי שבבעלותו, בחזקתו, בשליטתו או בפיקוחו ציוד או חומר, להעמיד את הציוד או החומר לרשות משטרת ישראל או לרשות גופי ההצלה;</p> <p>(4) לסגור שטח או מקום ולמנוע מכל אדם להיכנס אליו או לצאת ממנו, וכן לדרוש מכל אדם בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מהאירוע להישאר במקום שבו הוא נמצא, לצאת ממנו או להיכנס למקום שקבע.</p> <p>[פקודת המשטרה ס' 90.ד.ג]</p>	<p>צה"ל</p> <p>סמכות וחובה לסייע למשטרת ישראל בטיפול באירוע אסון המוני, ובהיערכות לקראת אירוע [פקודת המשטרה, ס' 90 יא-ג]</p>	<p>צה"ל, רמטכ"ל וחיילים</p> <p>אם החליט שר הביטחון לבקשת השר לבט"פ, או החליט ראש הממשלה להורות לצה"ל למלא את תפקיד משטרת ישראל בפיקוד ובשליטה באירוע, יהיו הסמכויות הנתונות למפקח הכללי בנושא אסון המוני – לרמטכ"ל, הסמכויות הנתונות לקצין משטרה – לקצין צה"ל, והסמכויות הנתונות לשוטר – לחייל [פקודת המשטרה ס' 90 יב.ו(3)]</p>
	<p>שירות התגוננות אזרחית (פיקוד העורף)</p> <p>באישור שר הביטחון, לפעול, אם בדרך כלל ואם לענין מסוים, ובתיאום עם הרשויות הנוגעות בדבר – להצלת נפש ורכוש שאינה כרוכה בהתגוננות אזרחית³⁴ [חוק התגוננות אזרחית, תשי"א-1951 ס' 2 (יא)]</p>	
<p>סמכות פקע"ר להפעיל את ארגוני העזר (כל קופות החולים על מרפאותיהן, ארגוני נשים (ויצו, מועצת הפועלות, אמהות עובדות ועוד), זק"א ומערך כונני חומרים מסוכנים במשרד לאיכות הסביבה) לכאורה לא חלה בעת אסון המוני, אלא רק בעת מצב מיוחד בעורף או שעת התקפה.</p>	<p>להדריך ולכוון את ארגוני העזר למילוי תפקידם בתחום ההתגוננות האזרחית ולהפעיל אותם ואת הציוד שברשותם בעת מצב מיוחד בעורף, בשעת התקפה או בשעת תמרוני הגא [חוק התגוננות אזרחית, תשי"א-1951 ס' 2 (ו)]</p>	<p>שירות התגוננות אזרחית (פיקוד העורף)</p>
<p>ע"פ החלטת הממשלה, פקע"ר מחליט על תעדוף אתרי החילוץ לכוחותיו, אבל הסמכות ע"פ חוק להורות לגופי ההצלה לפעול (וצה"ל ביניהם) היא בידי המשטרה</p>	<p>ה"מ</p> <p>תעדוף אתרי חילוץ לטיפול ע"י כוחות החילוץ של פקע"ר חילוץ והצלה פינוי תושבים הקמה של מחנה עקורים הקצאת משאבים נדרשים יצירת תמונת מצב הקמת מערכי קשר הפעלת שיירת סעד מתן סיוע לוגיסטי [1623]</p>	<p>צה"ל</p>
	<p>ה"מ</p> <p>הנחיית שירותי הכבאות למתן מענה בהתאם לארוע ולצרכים, כפי שעולה מתמונת המצב [1623]</p>	<p>נציבות כבאות והצלה (היום רשות)</p>
	<p>לרשות הכבאות וההצלה סמכות לבצע פעולות ככל הדרוש למילוי תפקידיה. בין תפקידי הרשות:</p> <p>(1) לפעול לכיבוי דליקות, למניעת התפשטותן ולהצלת חיי אדם ורכוש מדליקות;</p> <p>(3) לפעול לחילוץ ולהצלת לכודים;</p> <p>(4) לפעול באירוע חומרים מסוכנים לפי חוק זה;</p> <p>(5) למלא תפקיד המוטל עליה כארגון עזר או כגוף הצלה בהתאם להוראות כל דין;</p> <p>(6) לבצע פעולות נוספות לשם הצלת הנפש והרכוש, שלביצוען נדרש ציוד הנמצא בידי הרשות.</p>	<p>רשות הכבאות וההצלה</p>

³⁴ למטרת אירגון וניהול ההתגוננות האזרחית במדינה יש להג"א סמכויות נוספות (ס' 2 ב חוק התגוננות אזרחית): להכין ולבצע תכניות התגוננות אזרחית, למדינה כולה או לכל שטח משטחיה; לאמן את חברי הגא לתפקידי התגוננות אזרחית, לציידם, לארגנם ביחידות, לקבוע את סדרי הפיקוד והמשמעת ביחידות אלה ודרכי פעולתן; לקבוע מדים או סימני היכר מיוחדים לחברי הגא; להתקשר בחוזים, להחזיק במקרקעים ולרכוש מטלטים; לעשות עבודות בקרקע, להתקין מבנים ומיתקנים ולקיימם; להדריך ולכוון את ארגוני העזר למילוי תפקידם בתחום ההתגוננות האזרחית ולהפעיל אותם ואת הציוד שברשותם בעת מצב מיוחד בעורף, בשעת התקפה או בשעת תמרוני הגא; לתאם את פעולותיהם של משרדי הממשלה, של הרשויות המקומיות ושל מפעלים פרטיים בעניני ההתגוננות האזרחית; לקבוע את אופן מתן ההתרעה לאוכלוסייה האזרחית, ובכלל זה לקבוע אותות אזעקה וארגעה ולהפעילם; להדריך את האוכלוסייה בעניני התגוננות אזרחית ולציידה באמצעי התגוננות; לעזור לאוכלוסייה שנפגעה ולעשות כל פעולה אחרת הדרושה לשם מילוי תפקידו, בהתאם לדיני ההתגוננות האזרחית; "התגוננות אזרחית" – האמצעים הנקוטים לשם התגוננות מפני כל התקפה או סכנת התקפה על האוכלוסייה האזרחית או לשם צמצום תוצאותיה של התקפה כזאת; "התקפה" - כל אחד מאלה: (1) הפצצה אווירית, הפגזה ארטילרית או רקטית וכל סוג אחר של ירי ארוך טווח מצד אויב; (2) ניסיון פגיעה מצד צבא של מדינת אויב;

		[חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, תשע"ב-2012 ס' 4]	
גופי הצלה ³⁵ (כולל רשויות מקומיות ורשות הכבאות וההצלה)	באירוע אסון המוני, רשאי שוטר או מי שממלא תפקיד בגוף הצלה, להיכנס לכל מקום, ככל שהדבר נדרש לצורך מילוי תפקידו, ולהשתמש בכוח סביר לצורך ביצוע סמכות הכניסה כאמור [פקודת המשטרה ס' 90.ד.ו]	אין חפיפה בין גופי הצלה וארגוני עזר	
ארגוני עזר ³⁶			
מתנדבים		בחלק מהרשויות המקומיות נמצאים צוותי פעולה מקומיים (ישוביים/שכונתיים) – צוותי סע"ר (סיוע עצמי ראשוני) שהוכשרו ע"י ועדת מל"ח מחוזית (רח"ל)	

[בחזרה לטבלה ג.1. B](#)

רפואה

משרד הבריאות	סיוע (רפואי) לנפגעים פריסת מערך בריאות הציבור ומערך השיקום הרפואי הוצאת תעודות פטירה לחללים [1623]	ה"מ	נושא הטיפול הרפואי בקהילה- בדו"ח מבקר המדינה 2007 ושוב ב-2014 נכתב שיש אי בהירות בנושא הסמכויות בין פקע"ר למשרד הבריאות (רשות עליונה לאישפוז - מל"ח) בהנחיית מרפאות קופ"ח שהן ארגוני עזר לפי חוק הג"א. מי יכול לחייב אותן? למי סמכות להורות להם לפתוח את המרפאות? בנוסף, נמצאה לאקונה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 שאינו מתייחס במפורש למתן שירות רפואי בקהילה בעתות חירום. בהיעדר התייחסות מפורשת בחוק לשעת חירום, יש קושי לקבוע על מי חלה האחריות למתן שירות רפואי בעתות חירום, ובאיזה היקף. עם זאת, בוועדת מל"ח מחוזית למדנו שנחתם הסכם עם קופ"ח, דרך משרד הבריאות, להכנת מרפאות אחדות – מרפאות ממוגנות שיתנו שירות לכל קופות החולים. אותרו קרוב ל-100 מרפאות ממוגנות בצפון ותהליך האיתור ממשיך תרופות מרשם - לפי פקודת הרוקחים לא ניתן לספק תרופות ללא מרשם.
משרד הבריאות	קביעת סדר עדיפות לטיפול רפואי ריכוז נתוני הנפגעים והתחלואה בקהילה פריסת מערך בריאות הציבור פריסת מערך השיקום הרפואי השלבות במערך הרפואה של צה"ל [1623]	ה"מ	
משרד הבריאות באמצעות רח"ל ומשרד החוץ	פניה לסיוע רפואי מחו"ל, במידת הצורך קליטת משלחות סיוע רפואי מחו"ל הפעלת מרכזי טיפול רפואי זמניים [1623]	ה"מ	
מד"א	סיוע במתן טיפול רפואי ראשוני באס"לים, בהתאם להנחיות משרד הבריאות מתן שירותי בנק הדם [1623]	ה"מ	
מד"א	למלא את התפקידים של אגודה ארצית (תפקידים שנועדו על פי אמנות ז'ניבה לאגודות ארציות של הצלב האדום או לשאר אגודות עזרה של מתנדבים, המוכרות ומוסמכות כחוק על ידי ממשלותיהן); לקיים לטובת כלל התושבים שירותי עזרה ראשונה [פקודת המשטרה ס' 90.א. וכן 90.ד.ב); חוק מגן דוד אדום, תש"י-1950 ס' 3]		
ארגוני עזר			

[בחזרה לטבלה ג.1. B](#)

אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים ואוכלוסיות מיוחדות

משרד הרווחה	קליטת אוכלוסיות מיוחדות בתחומי רווחה ממקומות שנפגעו במקומות חלופיים [1623]	ה"מ	
משרד הקליטה	טיפול באוכלוסיית העולים במרכזי הקליטה; תיאום מידע/ הנחיות לעולים בשפות שונות [1623]	ה"מ	
משרד התיירות	ריכוז מידע אודות תיירים בישראל; טיפול בתיירים חללים (לאחר זיהויים); טיפול בתיירים מפונים מאזור האסון; דיווח למשרד החוץ על מצב התיירים [1623]	ה"מ	

³⁵ גוף הצלה" מוגדר בס' 90א. בפקודת המשטרה כ"גוף שעזרתו נדרשת בעת אירוע אסון המוני והוא אחד מאלה: (1) אגודת מגן דוד אדום בישראל (...); (2) הרשות הארצית לכבאות והצלה; (3) רשות מקומית (...), או איגוד ערים; (5) גוף, לרבות ארגון, מוסד, מפעל או יחידה, או חלק של גוף כאמור, העושה שירות לציבור, אשר השר הכריז עליו בהודעה ברשומות, בהסכמת השר שנקבע כאחראי על אותו גוף, אם נקבע שר כאמור, שהוא גוף הצלה. בנוסף, ע"פ ס' 90א(ג) בפקודת המשטרה, כאשר צה"ל ושירות התגוננות אזרחית מסייעים למשטרה – דינם כדין גופי הצלה. (לא נמצא פרסום ברשומות לפיו "איחוד הצלה" הוא גוף הצלה או ארגון עזר)

³⁶ ארגוני עזר שהוכרוזו מכח חוק ההתגוננות האזרחית: מד"א, כל קופות החולים על מרפאותיהן, ארגוני נשים (ויצו, מועצת הפועלות, אמהות עובדות ועוד), זק"א ומערך כונני חומרים מסוכנים במשרד לאיכות הסביבה.

משטרה – שב"ס	ניוד ופינוי אסירים על פי הצורך [1623]	ה"מ	
			קיים פער בנושא טיפול באוכלוסיה שהופכת לנזקקת בעקבות הארוע. לדוגמה – אנשים המטופלים על ידי עובדים זרים שיעזבו את המטופלים שלהם, אנשים שיאבדו את משפחותיהם, או יזדקקו לסיוע נפשי עובדים זרים ועובדי סיעוד (מטפלים בקשישים ונכים) – לא נחשבים עובדים חיוניים

[בחזרה לטבלה ג.1.1](#)

נעדרים, חללים

משטרה	איתור נעדרים זיהוי חללים באמצעים מדעיים (משטרה) [1623]	ה"מ	
רופא לשכת הבריאות המחוזית או רופא שהוסמך לכך	מתן רישיון קבורה וכן קביעת התנאים להענקת הרישיון ³⁷ [פקודת בריאות העם, ס' 8]		
פס"ח (משרד הפנים)	רשות עליונה לפינוי, סעד וטיפול בחללים בשעת חירום, אשר מתפקידה לטפל בפינוי וסעד למפונים, נפגעי הפגזה והפצה, ובחללים בשעת חירום. הרשות העליונה תקים לה שלוחות מחוזיות, בראשות הממונים על המחוזות וכן שלוחות בכל רשות מקומית (החלטת ממשלה מס' 515 הקמת רשות לפינוי, סעד וטיפול בחללים (פס"ח) מיום כ"א באב תש"ן (14.8.60))	ה"מ	בדין שנערך בועדת החוץ והבטחון של הכנסת , 2.11.2016 נאמר כי פער במוכנות שהעלו אנשי רח"ל הוא היכולת להתמודד עם זיהוי חללים בכמויות אשר בתרחיש; המשנה למנכ"ל המשרד לביטחון פנים, אליעזר רזנבאום, אמר כי עד לשבוע שעבר היה תקציב רק לתחנת ריכוז חללים אחת בכל הארץ, ובשבוע שעבר אושר תקציב לתחנה נוספת. מנהל רשות פינוי, סעד וחללים (פס"ח) במשרד הפנים, אלי מועלם, הדגיש כי כל תחנה מזהה כ-150 חללים ביממה, ומבחינת מיקום וציוד יש יכולת ל-14 תחנות ברחבי הארץ, אך הבעיה היא כח האדם המקצועי אשר באחריות המשרד לביטחון פנים
הרשות המקומית		?	לפי נוהלי רשות פס"ח עליונה - משרד הפנים (ע' 5), האחריות לטיפול בחללים היא על הרשות המקומית (אם כי לא נמצאו הסימוכין לכך). האם לרשויות המקומיות היכולת לטפל בחללים רבים?
זק"א	ארגון עזר [חוק התגוננות אזרחית + אכרזה ברשומות כארגון עזר (י"פ 5160 מיום 17.2.2003 ע' 1534)] חבר ארגון עזר חייב לציית לכל הוראה שניתנה לו בתחום ההתגוננות האזרחית מהגורמים המוסמכים לפי חוק זה, לצורך מילוי תפקידו	?	סמכויות וחובות ארגוני העזר נגזרת מחוק התגוננות אזרחית, ותקפות בעת "מצב מיוחד בעורף". לא נמצא שסמכויות וחובות אלה חלות גם בעת "ארוע אסון המוני". על פי חוק הג"א, ארגון עזר נועד להצלת חיי אדם. ספק אם זק"א עונה להגדרה...

[בחזרה לטבלה ג.1.1](#)

פינוי אוכלוסיה, טיפול בחסרי קורת גג

משרד הפנים – רשות האוכלוסין	פתיחת מרכז הפעלה בחירום ומרכזי מינהל האוכלוסין גם בישובים שנפגעו הפעלת מנגנון לאיחוד משפחות שהופרדו הפניית אזרחים ללשכות מינהל האוכלוסין שלא נפגעו או לשכות זמניות [1623]	ה"מ	
משרד הפנים (פס"ח) ³⁸	הפעלת תכנית לטיפול בעקורים ריכוז נתונים על העקורים הנחיית הרשויות המקומיות לפתיחת מרכזי פינוי/ שהייה/קליטה הנחיית הרשויות המקומיות לפתיחת תחנות ריכוז חללים. הפעלת הועדות המחוזיות והארציות לאישור זיהוי חללים [1623]	ה"מ	
הממשלה משרדי הרווחה, הבריאות,	"מלון אורחים" – פינוי וקליטת אוכלוסיה במצבי חירום מחייבים תכנית פעולה לאומית לחלוקת אחריות לביצוע פינוי המוני מאורגן של אוכלוסיה וקליטתה בשל כל מצב המחייב זאת. ההחלטה מעניקה לממשלה סמכות להחליט על פינוי, ובמידה ולא היתה אפשרות מעשית לכנס את הממשלה – יכולה ההחלטה להתקבל על ידי ועדת השרים לענייני ביטחון	ה"מ	על פי החלטת ממשלה "מלון אורחים" הסמכות להחליט על פינוי היא בידי הממשלה או וועדת שרים, כאשר בהחלטת הפינוי ייקבע מי אחראי על הפינוי. אבל גם למפקד בשטח יש סמכות. לראש הרשות המקומית אין חלק בהחלטה

³⁷ על פי מצגת פס"ח הנמצאת באתר משרד הפנים, קיים בפקודת בריאות העם הסדר בנוגע לקבורה ללא רישיון קבורה, אך הסדר זה לא נמצא במסגרת מחקר זה
³⁸ ראו החלטת ממשלה מס' 515 הקמת רשות לפינוי, סעד וטיפול בחללים (פס"ח) מיום כ"א באב תש"ן (14.8.60)

הפנים והחינוך, והרשויות המקומיות	לאומי, או ראש הממשלה בהתייעצות עם שר הביטחון, השר להגנת העורף, השר לביטחון פנים, שר האוצר ושר הפנים. במקרה קיצוני יכולה ההחלטה להתקבל על ידי מפקד בכיר בשטח (קצין צה"ל בדרגת אל"מ ומעלה או קצין משטרה בדרגת ניצב ומעלה כמו כן הוחלט להטיל על משרדי הרווחה, הבריאות, הפנים החינוך והרשויות המקומיות להיערך לפינוי כמפורט בהחלטה. ("מלון אורחים" - החלטה 4877 (הגנ/9), החלטת ועדת שרים להכנת העורף לשעת חירום מיום 18.06.2012 אשר צורפה לפרוטוקול החלטת ממשלה ביום 06.07.2012)	על פינוי
משרד הבינוי והשיכון	סיוע באכלוס נפגעי רעידת אדמה במתקנים זמניים כגון אוהלים וקרואנים או דיור חלופי אחר [1623]	ה"מ
משרד התחבורה עם החברה הלאומית לדרכים	הנחת משטחים להקמת ערי אוהלים סיוע בהקצאת צמ"ה לצורך פעולות חילוץ, פריצת דרכים חסומות ופינוי הריסות [1623]	ה"מ
משרד התחבורה עם רכבת ישראל	הסעת נוסעים/מפונים מאזור האסון פינוי אוכלוסייה מאזורי אסון עפ"י הוראת הגורמים המנחים [1623]	ה"מ
משרד החינוך	הפעלת מערך היועצים הפסיכולוגיים באזורי האירועים הקצאת מוסדות חינוך וסגלים לקליטת עקורים [1623]	ה"מ

[בחזרה לטבלה ג.1. B.](#)

בע"ח		
משרד החקלאות	פתרון לחליבת פרות במקומות בהם נהרסו מתקני החליבה או שנפגעו בעלי הפרות. קביעת ניוז סגל רופאים וטרינריים לטיפול בבעלי חיים [1623]	ה"מ
רשויות מקומיות	לעשות בדרך כלל כל מעשה הדרוש לשם שמירה על תחום הרשות המקומית, בריאות הציבור והבטחון בו; להסדיר עניינים של שמירה, אבטחה וסדר ציבורי בתחום העיריה. [ס' 249 בפקודת העיריות ומקבילותיו בצו המועצות המקומיות והאזוריות]	האם הרשויות המקומיות ערוכות לטפל בחיות מחמד שננטשו?

[בחזרה לטבלה ג.1. B.](#)

B.2. הסברה ומידע לציבור

המלצות לדברים שיש לעשות:
מתן הסברה ומידע לציבור בכל נושא רלוונטי
קביעת ערוצי שידור לציבור במצב חירום, כולל פיתוח מידע לציבור למצבי חירום שמוכן לשידור. (145#).
להתאים את המידע שמועבר לציבור להקשר התרבותי וחברתי
עקרונות / קריטריונים להערכה

מטה ההסברה הלאומי	יצירת מערכת הסברה אחידה, אמינה ואפקטיבית בנוגע להחלטות ופעולות הממשלה בנוגע למצב החירום ובנוגע להחלטות ופעולות בנושא השיקום לטווח הקצר כלפי אוכלוסיית מדינת ישראל וכלפי חוץ [1623]	ה"מ
רח"ל	לתאם את פעילות ההסברה והמידע לצורך הנחייה והדרכת הציבור במצב החירום בעורף [החלטה ב/43]	ה"מ
צה"ל (פקע"ר)	מתן הנחיות לציבור והפעלת מרכזי מידע (צה"ל לאחר שהאחריות הועברה לצה"ל או כסיוע למשטרת ישראל) [1623]	ה"מ
משרד ראש הממשלה, מטה ההסברה הלאומי	"בעת חירום, כפי שתוגדר ע"י הממשלה, יהיה מטה ההסברה הלאומי מופקד על הנחיית ותיאום כלל גורמי ההסברה במדינת ישראל" (סעיף 1). בתקופה זו, יפעל פורום הסברה לאומי מורחב והוא יכול, בנוסף להרכבו הרגיל, גם ראשי גופי ההסברה במשרדי ממשלה וגופים נוספים, ביניהם משרד החינוך, משרד התמ"ת, משרד התשתיות הלאומיות. "תפקידיו ותחומי אחריותו של פורום ההסברה המורחב יהיו כשל מטה ההסברה הלאומי ופורום ההסברה הלאומי בעת שגרה. בנוסף, פורום ההסברה הלאומי בעת חירום יהיה אחראי עליון על כלל המידע המועבר לציבור ולשם כך יפעל בתיאום מלא עם הגוף הלאומי שיפעל בעת חירום בנושא העורף" (סעיף 4(ב)(1)). כמו כן, בעת חירום יבחן הצורך בקיום תדריכים יומיים/עתיים לתקשורת פנים ותקשורת חוץ שיתקיימו על בסיס עקרונות שנקבעו בהחלטה. בנוסף, "בעת חירום במישור הלאומי-אזרחי ישולב כלל המידע הרלוונטי של המשרדים הממשלתיים בה יוכל הציבור למצוא את כלל המידע הרלוונטי לעת חירום" (סעיף 10(ד)).	ה"מ

		כמו כן, מתייחסת ההחלטה להסברה לאוכלוסיות ערביות בעתות חירום ושגרה. [החלטה 1936 מיום 8.7.2007]	
ה"מ		משרד החוץ, מרכז תקשורת לאומי התפרצות נגיף וכיו"ב). לשם כך, יכין משרד החוץ תכנית להקמת והפעלת המרכז. [החלטה 1936 מיום 8.7.2007]	משרד החוץ, מרכז תקשורת לאומי
		שידור הודעת חירום: במקרי חירום או מטעמים של ביטחון המדינה תשדר רשות השידור הודעות מטעם הממשלה, משטרת ישראל, שירותי הכבאות וההצלה, המטה הכללי של צה"ל או ראש הגא, כפי שהורה השר [חוק רשות השידור, התשכ"ה-1965 ס' 46 (א46+)]	הממשלה, המשטרה, שירותי כב"ה, המטה הכללי של צה"ל או ראש הגא, כפי שהורה השר המוסמך ³⁹
		חובה לשדר הודעות מטעם הממשלה, משטרת ישראל, שירותי הכבאות וההצלה, המטה הכללי של צה"ל או ראש הגא, כפי שהורה השר המוסמך [חוק רשות השידור, התשכ"ה-1965 ס' 46 (א46+)]	רשות השידור
		שידורים במקרי חירום: במקרי חירום או מטעמים של ביטחון המדינה רשאית הרשות להורות למורשה לשידורים לשדר הודעות מטעם הממשלה, המשטרה, המטה הכללי של צה"ל וראש הג"א [חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, התש"ן-1990 ס' 50]	הממשלה, המשטרה, המטה הכללי של צה"ל וראש הג"א
		חובה לשדר הודעות מטעם הממשלה, המשטרה, המטה הכללי של צה"ל וראש הג"א [חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, התש"ן-1990 ס' 50]	מורשה לשידורים (בעל רישיון או בעל זיכיון לשידורים)
		שידורים במקרי חירום: במקרי חירום או מטעמים של ביטחון המדינה רשאי השר להורות לבעל רישיון לשידורי כבלים ובעל רישיון לשידורי לוויין לשדר הודעות מטעם הממשלה, המשטרה, המטה הכללי של צה"ל וראש הג"א. [חוק התקשורת (בזק ושידורים) תשמ"ב-1982 ס' 6כב, 6נז]	מקור ההודעה: הממשלה, המשטרה, המטה הכללי של צה"ל וראש הג"א
		חובה לשדר הודעות מטעם הממשלה, המשטרה, המטה הכללי של צה"ל וראש הג"א. [חוק התקשורת (בזק ושידורים) תשמ"ב-1982 ס' 6כב, 6נז]	בעל רישיון לשידורי כבלים ושידורי לוויין;
ה"מ		תאום הסברה לציבור בנושאי תקשורת ודואר [1623]	משרד התקשורת
ה"מ		השתלבות בהסברה ומתן מידע לציבור [1623]	משרד התשתיות

[בחזרה לטבלה ג.2.](#)

ג. C תחומי אוכלוסיה – שיקום

ג.1. C סיוע לנפגעים ושיקום האוכלוסיה

	המלצות לדברים שייעשו: שיקום רפואי של האוכלוסיה שיקום אוכלוסין ראשוני וסיוע לנפגעים (כולל רווחה וייעוץ פסיכולוגי, אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים) קליטת חסרי קורת גג וטיפול בהם טיפול בתיירים וסיוע בהחזרתם למדינותיהם
	מתן אפשרויות לדיור ביניים. עדיפות צריכה להינתן לאפשרויות של מקלט באזור מקום המגורים אחרי רעידת אדמה, אבל גם צריכה להתוות אפשרויות גיבוי, כדון מחסות חרום לתושבים. בסיסים צבאיים, גנים ציבוריים ומתרני נופש ויחידות מגורים מן המוכן (קראוונים ולמשל) גם ניתן ליעד כמחסות. (#167) לתת מענה לצרכים המיוחדים של אוכלוסיות פגיעות. (#161) למצוא פתרונות לשירותי ציבור אחרי אסון, כגון דיור ביניים, הזנה, שירותי רפואה ושירותים פסיכולוגיים. (#160)
	עקרונות / קריטריונים להערכה

רפואה

	שיקום רפואי של האוכלוסיה
	משרד הבריאות
	סיוע רפואי לנפגעי רעידת אדמה טיפול רפואי בקהילה, במתקני הקליטה ובאס"לים (אתרי סיוע לאוכלוסייה) סיוע בשחרור תרופות, ציוד רפואי ומזון מיובאים בנמלי הים והאוויר איתור הנזקים למערכת הבריאות הפעלת תכנית שיקום שמירה על בריאות הציבור [1623]

³⁹ "השר" - חבר הממשלה, שהממשלה הסמיכה אותו לבצע חוק זה לעניין זה. הוסמך השר גלעד ארדן מיום 30.05.2013

צה"ל	סיוע במתן מענה רפואי סיוע לוגיסטי במתן מענה רפואי [1623]
------	--

[בחזרה לטבלה ג.1. C](#)

רווחה וייעוץ פסיכולוגי, אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים

שיקום אוכלוסין ראשוני וסיוע לנפגעים (כולל רווחה וייעוץ פסיכולוגי, אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים)

משרד הבריאות	הנחיה כללית ב1623 לתת סיוע לנפגעים לגופים הבאים: צה"ל, משרד החינוך, משרד הפנים, פס"ח, משרד הקליטה, משרד הרווחה, רשות ההיסעים, משרד הכלכלה
משרד הרווחה	הפעלת מערך השיקום הרפואי טיפול בנפגעי נפש גורם מנחה ומפקח על מסגרות לאוכלוסיות מיוחדות טיפול בילדים ללא הורים טיפול באנשים שהפכו לבעלי מוגבלויות בעקבות רעידת האדמה [1623]
משרד החינוך	הפעלת מערך היעצים הפסיכולוגיים [1623]

[בחזרה לטבלה ג.1. C](#)

קליטת חסרי קורת גג וטיפול בהם

מתן אפשרויות לדיור ביניים. עדיפות צריכה להינתן לאפשרויות של מקלט באזור מקום המגורים אחרי רעידת אדמה, אבל גם צריכה להתוות אפשרויות גיבוי, כדון מחסות חרום לתושבים. בסיסים צבאיים, גנים ציבוריים ומתקני נופש ויחידות מגורים מן המוכן (קראוונים ולמשל) גם ניתן ליעד כמחסות.

משרד האוצר	סיוע לרשויות ולפרטים בקליטת עקורים, כולל מתן "קצבת קיום" [1623]
משרד התיירות	איתור בתי מלון / הארחה לצורך קליטת אוכלוסייה מפונה [1623]
משרד הבינוי	סיוע בדיור זמני באתרי קליטה לנפגעי רעידת אדמה [1623]
מינהל התכנון, משרד הפנים (אוצר?)	סיוע בהקצאת שטחים להקמת מרכזי קליטה ארעיים לעקורים [1623]
רשות מוסמכת	ראו סמכויות "רשות מוסמכת" לצוות על תפיסת מקרקעים בצו לפי חוק להסדר מקרקעים בשעת חירום
שר האוצר	ראו סמכויות שר האוצר לרכוש קרקע לצרכי ציבור לפי פקודת המקרקעין (רכישה לצרכי ציבור)
צה"ל	הקמה ותפעול מחנות עקורים [1623]
משרד החינוך	מתן מענה לחינוך ילדים במתקני קליטה [1623]
משרד הפנים – פס"ח	סיוע והכנת הרשויות המקומיות לקליטת עקורים וטיפול בחללים וקבורתם סיוע בציוד לינה לעקורים שנמצאים "על המדרכה" [1623]
משרד התחבורה - רשות ההיסעים	הסעת מפונים מאזור האסון למתקני קליטה [1623]
משרד התחבורה וחברה הלאומית לדרכים	הכשרת תשתיות קרקעיות לקליטת אוכלוסייה וציוד. [1623]
משרד התקשורת	סיוע בדיזל/מתקני קליטה ותחנות ריכוז חללים [1623]
	תיאום ופיקוח על התקנת טלפונים ציבוריים אלחוטיים במתקני קליטה [1623]
	מתן שירותי דואר לעקורים במתקני הקליטה [1623]
הממשלה משרדי הרווחה, הבריאות, הפנים והחינוך, והרשויות המקומיות	ראו "מלון אורחים", תקנות שעת חירום (קליטת אוכלוסייה מפונה) וכן חוק להסדר תפיסת מקרקעים בשעת חירום – בפינוי אוכלוסייה - היערכות

	<p>רשות מוסמכת⁴⁰ (למשלה סמכות למנות רשות מסומכת לפי סעיף 2 לחוק) (למשלה סמכות לצוות על תפיסת מקרקעים בצו (+מענק פיצוי, ככל שרלוונטי לפי פקודת הפיצויים (הגנה)) וכן סמכות לתפוס בתים - לתת צווי דיור (לצוות על מחזיק בבית למסור את הבית לרשות האדם הנקוב בצו, לשם מגורים או לשם שימוש אחר). הסמכות מותנית בקיומה של הכרזת שעת חירום לפי ס' 38 בחוק יסוד: הממשלה (הכרזה הקיימת בישראל מיום הקמתה) [חוק להסדר תפיסת מקרקעים בשעת חירום, התש"י-1949 ס' 4+5, 7]</p>	
--	---	--

[בחזרה לטבלה ג.1.1](#)

טיפול בתיירים וסיוע בהחזרתם למדינותיהם

	<p>משרד התיירות</p> <p>טיפול בתיירים מפונים מאזורים שנפגעו ברעידת האדמה. המשך טיפול בתיירים מפונים, פצועים, חללים ונעדרים, בתיאום עם משטרת ישראל [1623]</p>	
	<p>משרד החוץ</p> <p>טיפול בתיירים, בתיאום עם משרד התיירות [1623]</p>	

[בחזרה לטבלה ג.1.1](#)

ג.2. הסברה, הדרכה ומעורבות הקהילה בשיקום

<p>המלצות לדברים שישעשו:</p>		
<p>עקרונות / קריטריונים להערכה</p>		

[בחזרה לטבלה ג.2.1](#)

ד. היבטים נוספים

ד.1. A התראה מוקדמת (איפחות)

<p>המלצות לדברים שישעשו:</p> <p>קביעת מערכות התרעה מוקדמת</p> <p>א- וידוא שמערכות ההתרעה המוקדמת תקינות, פועלות בזמן ומובנות לאלו המצויים בסיכון, בהינתן המאפיינים הייחודיים של אוכלוסייה זו.</p> <p>ב-מתן הוראות ברורות על מה לעשות במקרה של התרעה</p> <p>ג-הבטחת ערוצי תקשורת פנויים למערכות התרעה מוקדמת</p> <p>ד-תאום בין מערכות התרעה מוקדמת מקומיות ולאומיות</p> <p>ה-תאום בין מערכות התרעה מוקדמת ובין מוסדות טכניים, כגון מרכזים לניטור סיימי ו-שילוב מערכות התרעה עם מאמצי הערכת סיכון.</p> <p>ז-שיתוף קהילות במערכת התרעה ובתכנונם כדי לספק מידע מלמטה-למעלה</p> <p>ח-תחזוקת, סקירת ובדיקת מערכות התרעה לעיתים קרובות</p> <p>ט-מתן הודעות בדקות הראשונות של רעידת האדמה למשתמשים חיוניים, כגון מנהלי תשתיות חיוניות. ההודעות יכללו תחזית להשפעת הרעד על התשתיות או מתקנים הרלוונטיים.</p> <p>י-שילוב טכנולוגיה ומחקר העדכניים ביותר במערכות.</p> <p>יא-מתן תפקידים ואחריות בעלי תוקף חוקי לעדכון ותחזוקת מערכות וציוד התרעה ברמה המקומית ולאומית.</p> <p>ג- ניתוח סיכונים, הכנת מפות תסקירים ותרחישים ומעקב אחרי התנועות סיסמיות</p> <p>ד-הערכת הפגיעות הסייסמית של בניינים קיימים, בשימוש במידע וטכנולוגיה עדכניים, ויצירת רשימת מלאי של בניינים עם בעלי פגיעות סייסמית גבוהה. רשימת המלאי צריכה לכלול התייחסות לסוג המבנה, מרכיבים לא מבניים ומצב החיזוק.</p> <p>ח-פיתוח תרחישי סיכון ברזולוציה מקומית מדויקת כדי להעריך סיכון</p> <p>ט-פיתוח מפת סיכונים סייסיים לאזורים מפותחים ומתפתחים בסיכון גבוה.</p> <p>י-בניית "ShakeMaps" של חוזק הרעד ברעידת האדמה באזורים שונים.</p> <p>יא-פיתוח מפות סיכון שמשלבות את הסיכון הסייסמי עם מצב המבנים מעקב אחר תנועות קרקע - ראו נושאי איפחות</p>	<p>עקרונות / קריטריונים להערכה</p> <p>ה-ניתוח שיטתי של סיכונים ותוצאות אפשריות תוך שימוש בכלי ביצוע כגון מטריצות תלות, עצי מקרים, עצי כשלים ותכנון אפקטיבי של מדיניות להפחתת סיכונים.</p> <p>ו-הפחתת אי-וודאות בהערכת הסיכונים עד למקסימום האפשרי.</p> <p>ז-הוספת סיכונים מאסונות שניוניים שיכולים להיגרם מרעידות אדמה והוספתם להערכת הסיכון.</p>
--	---

⁴⁰ המינוי מפורסם ברשומות. לדוגמה, ב-2014 מינתה הממשלה את מנכ"ל משרד הבטחון לרשות מוסמכת, נוסף על רשויות מוסמכות שמונו על ידה בעבר. ראו "פ' 5035 ע' 578.

<p>ה"מ לשאול את יעל האם משרד התשתיות מכסה את כל האחריות? מדוע לא מפורטים בהחלטה הגופים העוסקים בניטור ומדידה?</p>	<p>יצירת בסיס מדעי וטכנולוגי לשימוש וטיפול במשאבי הטבע. איסוף וניתוח מידע בנושא רעידות אדמה ע"י מכוני המחקר שבאחריות המשרד: ניטור רציף של הפעילות הסיסמית בישראל וסביבה, ביצוע הערכות של סיכונים סיסמיים וגיאולוגיים בטווחי זמן קצרים וארוכים. מיפוי אזורי הגברה, הגדרת ומיפוי אזורי סיכון, הגדרת פרמטרים סיסמולוגיים עבור תקני הבנייה ועידכונם, קידום נושא אתרעה מוקדמת, קיום כוננות מתמדת למתן מידע על התרחשות רעידות אדמה והתרעות על תופעות חריגות שקשורות לפעילות סיסמית, השתלבות בתכנית ההסברה. קידום המו"פ בנושא תופעת רעידות האדמה באזורנו. הנחייה מקצועית לגופי המענה ולמוסדות השלטון בתחום לשיפור ההיערכות למניעת הקטל ולמיזעור נזקים מרעידות אדמה חזקות. [1623]</p>	<p>משרד התשתיות</p>																							
<p>מ-2010 התקבלו לפחות 3 החלטות ממשלה בנושא המטילות אחריות ברורה, ואין עדיין מערכות עובדות, למעט במוסדות החינוך חסרה התראה בשאר המשק, ובפרט במפעלים החיוניים</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="685 405 1026 615"> <p>ה"מ</p> </td> <td data-bbox="1026 405 2510 615"> <p>לתכנן, להקים ולתפעל את מערכת "תרועה", בתוך 18 חודשים מיום 1.1.2013 [החלטה 5371(רעד/22)41, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p> </td> <td data-bbox="2510 405 2858 615"> <p>מנהל מינהל המחקר במדעי האדמה והים במשרד האנרגיה והמים</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="685 615 1026 793"> <p>ה"מ</p> </td> <td data-bbox="1026 615 2510 793"> <p>העורף להיערך לקליטת אות ההתרעה ממערכת "תרועה" והפצת ההתרעה לציבור, כחלק ממערכת ההתרעות הלאומית, בתוך 18 חודשים מיום 1.1.2013. לאפיין, בתוך 6 חודשים, את ה"כורזיות" במטרה שיספקו חיווי קולי "רעידת אדמה". להגדיר, בתוך 6 חודשים מיום קבלת החלטה זו, תנאים ונהלים שיאפשרו לכל אזרח ולכל מוסד פרטי או ממשלתי, לקבל אות התרעה מהמערכת האלחוטית, ללא תשלום ובלבד שלא נגרמה תוספת הוצאה ממשלתית בגין מימוש אפשרות זו [החלטה 5371(רעד/22)42, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p> </td> <td data-bbox="2510 615 2858 793"> <p>מפקד פיקוד העורף</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="685 793 1026 863"> <p>ה"מ</p> </td> <td data-bbox="1026 793 2510 863"> <p>בחינת התאמת מערכת תרועה להפצת ההתרעות גם באמצעים אחרים כגון מחשבים, תקשורת רדיו וטלוויזיה וטלפניה סלולארית [החלטה 5371(רעד/22)43, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p> </td> <td data-bbox="2510 793 2858 863"> <p>משרד הביטחון ופיקוד העורף</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="685 863 1026 932"> <p>ה"מ</p> </td> <td data-bbox="1026 863 2510 932"> <p>לרכוש ולהתקין, בתיאום עם פיקוד העורף, במוסדות החינוך שבאחריותו, עד 5,000 כורזיות בתוך 18 חודשים מיום 1.1.2013. [החלטה 5371(רעד/22)44, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p> </td> <td data-bbox="2510 863 2858 932"> <p>משרד החינוך</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="685 932 1026 1035"> <p>ה"מ</p> </td> <td data-bbox="1026 932 2510 1035"> <p>לבחון התקנת כורזיות במוסדות נוספים (לדוגמא, מוסדות רווחה, משרדי ממשלה הומי קהל ועוד). על בסיס התרעה שמקורה במערכת תרועה. המלצה בעניין זה תוצג בפני ועדת ההיגוי הבינמשרדית להיערכות לרעידות אדמה בתוך 12 חודשים מיום קבלת החלטה זו [החלטה 5371(רעד/22)45, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p> </td> <td data-bbox="2510 932 2858 1035"> <p>רשות החירום הלאומית (רח"ל)</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="685 1035 1026 1138"> <p>ה"מ</p> </td> <td data-bbox="1026 1035 2510 1138"> <p>להקים צוות היגוי שיתאם בין רשות החירום הלאומית, מינהל האדמה והים, פיקוד העורף, משרד החינוך ומשרד האוצר, את הפעילויות הנדרשות להקמת מערכות ההתראה, לפקח על ביצוע ההחלטה ולדווח לוועדת השרים [החלטה 5371(רעד/22)46, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p> </td> <td data-bbox="2510 1035 2858 1138"> <p>יו"ר ועדת ההיגוי הבינמשרדית להיערכות לרעידות אדמה</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="685 1138 1026 1316"> <p>ה"מ</p> </td> <td data-bbox="1026 1138 2510 1316"> <p>הוחלט לאמץ את המלצת ועדת ההיגוי הבינמשרדית לרעידות אדמה ולהקים מערכת משולבת כלל ארצית למתן התרעה קצרת מועד מפני רעידות אדמה. [החלטה 2305 (רעד/4)47, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 07.10.10]</p> </td> <td data-bbox="2510 1138 2858 1316"> <p>מנהל האגף לסיסמולוגיה במינהל המחקר במדעי האדמה והמים במשרד התשתיות הלאומיות, יו"ר ועדת ההיגוי, רח"ל</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="685 1316 1026 1377"> <p>ה"מ</p> </td> <td data-bbox="1026 1316 2510 1377"> <p>בניית מערכות התרעה בזמן אמת ובניית מתקנים בכיתות לימוד שיגנו על התלמידים בעת רעידת אדמה [1623]</p> </td> <td data-bbox="2510 1316 2858 1377"> <p>משרד החינוך</p> </td> </tr> </table>	<p>ה"מ</p>	<p>לתכנן, להקים ולתפעל את מערכת "תרועה", בתוך 18 חודשים מיום 1.1.2013 [החלטה 5371(רעד/22)41, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p>	<p>מנהל מינהל המחקר במדעי האדמה והים במשרד האנרגיה והמים</p>	<p>ה"מ</p>	<p>העורף להיערך לקליטת אות ההתרעה ממערכת "תרועה" והפצת ההתרעה לציבור, כחלק ממערכת ההתרעות הלאומית, בתוך 18 חודשים מיום 1.1.2013. לאפיין, בתוך 6 חודשים, את ה"כורזיות" במטרה שיספקו חיווי קולי "רעידת אדמה". להגדיר, בתוך 6 חודשים מיום קבלת החלטה זו, תנאים ונהלים שיאפשרו לכל אזרח ולכל מוסד פרטי או ממשלתי, לקבל אות התרעה מהמערכת האלחוטית, ללא תשלום ובלבד שלא נגרמה תוספת הוצאה ממשלתית בגין מימוש אפשרות זו [החלטה 5371(רעד/22)42, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p>	<p>מפקד פיקוד העורף</p>	<p>ה"מ</p>	<p>בחינת התאמת מערכת תרועה להפצת ההתרעות גם באמצעים אחרים כגון מחשבים, תקשורת רדיו וטלוויזיה וטלפניה סלולארית [החלטה 5371(רעד/22)43, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p>	<p>משרד הביטחון ופיקוד העורף</p>	<p>ה"מ</p>	<p>לרכוש ולהתקין, בתיאום עם פיקוד העורף, במוסדות החינוך שבאחריותו, עד 5,000 כורזיות בתוך 18 חודשים מיום 1.1.2013. [החלטה 5371(רעד/22)44, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p>	<p>משרד החינוך</p>	<p>ה"מ</p>	<p>לבחון התקנת כורזיות במוסדות נוספים (לדוגמא, מוסדות רווחה, משרדי ממשלה הומי קהל ועוד). על בסיס התרעה שמקורה במערכת תרועה. המלצה בעניין זה תוצג בפני ועדת ההיגוי הבינמשרדית להיערכות לרעידות אדמה בתוך 12 חודשים מיום קבלת החלטה זו [החלטה 5371(רעד/22)45, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p>	<p>רשות החירום הלאומית (רח"ל)</p>	<p>ה"מ</p>	<p>להקים צוות היגוי שיתאם בין רשות החירום הלאומית, מינהל האדמה והים, פיקוד העורף, משרד החינוך ומשרד האוצר, את הפעילויות הנדרשות להקמת מערכות ההתראה, לפקח על ביצוע ההחלטה ולדווח לוועדת השרים [החלטה 5371(רעד/22)46, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p>	<p>יו"ר ועדת ההיגוי הבינמשרדית להיערכות לרעידות אדמה</p>	<p>ה"מ</p>	<p>הוחלט לאמץ את המלצת ועדת ההיגוי הבינמשרדית לרעידות אדמה ולהקים מערכת משולבת כלל ארצית למתן התרעה קצרת מועד מפני רעידות אדמה. [החלטה 2305 (רעד/4)47, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 07.10.10]</p>	<p>מנהל האגף לסיסמולוגיה במינהל המחקר במדעי האדמה והמים במשרד התשתיות הלאומיות, יו"ר ועדת ההיגוי, רח"ל</p>	<p>ה"מ</p>	<p>בניית מערכות התרעה בזמן אמת ובניית מתקנים בכיתות לימוד שיגנו על התלמידים בעת רעידת אדמה [1623]</p>	<p>משרד החינוך</p>
<p>ה"מ</p>	<p>לתכנן, להקים ולתפעל את מערכת "תרועה", בתוך 18 חודשים מיום 1.1.2013 [החלטה 5371(רעד/22)41, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p>	<p>מנהל מינהל המחקר במדעי האדמה והים במשרד האנרגיה והמים</p>																							
<p>ה"מ</p>	<p>העורף להיערך לקליטת אות ההתרעה ממערכת "תרועה" והפצת ההתרעה לציבור, כחלק ממערכת ההתרעות הלאומית, בתוך 18 חודשים מיום 1.1.2013. לאפיין, בתוך 6 חודשים, את ה"כורזיות" במטרה שיספקו חיווי קולי "רעידת אדמה". להגדיר, בתוך 6 חודשים מיום קבלת החלטה זו, תנאים ונהלים שיאפשרו לכל אזרח ולכל מוסד פרטי או ממשלתי, לקבל אות התרעה מהמערכת האלחוטית, ללא תשלום ובלבד שלא נגרמה תוספת הוצאה ממשלתית בגין מימוש אפשרות זו [החלטה 5371(רעד/22)42, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p>	<p>מפקד פיקוד העורף</p>																							
<p>ה"מ</p>	<p>בחינת התאמת מערכת תרועה להפצת ההתרעות גם באמצעים אחרים כגון מחשבים, תקשורת רדיו וטלוויזיה וטלפניה סלולארית [החלטה 5371(רעד/22)43, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p>	<p>משרד הביטחון ופיקוד העורף</p>																							
<p>ה"מ</p>	<p>לרכוש ולהתקין, בתיאום עם פיקוד העורף, במוסדות החינוך שבאחריותו, עד 5,000 כורזיות בתוך 18 חודשים מיום 1.1.2013. [החלטה 5371(רעד/22)44, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p>	<p>משרד החינוך</p>																							
<p>ה"מ</p>	<p>לבחון התקנת כורזיות במוסדות נוספים (לדוגמא, מוסדות רווחה, משרדי ממשלה הומי קהל ועוד). על בסיס התרעה שמקורה במערכת תרועה. המלצה בעניין זה תוצג בפני ועדת ההיגוי הבינמשרדית להיערכות לרעידות אדמה בתוך 12 חודשים מיום קבלת החלטה זו [החלטה 5371(רעד/22)45, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p>	<p>רשות החירום הלאומית (רח"ל)</p>																							
<p>ה"מ</p>	<p>להקים צוות היגוי שיתאם בין רשות החירום הלאומית, מינהל האדמה והים, פיקוד העורף, משרד החינוך ומשרד האוצר, את הפעילויות הנדרשות להקמת מערכות ההתראה, לפקח על ביצוע ההחלטה ולדווח לוועדת השרים [החלטה 5371(רעד/22)46, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 20.02.2013]</p>	<p>יו"ר ועדת ההיגוי הבינמשרדית להיערכות לרעידות אדמה</p>																							
<p>ה"מ</p>	<p>הוחלט לאמץ את המלצת ועדת ההיגוי הבינמשרדית לרעידות אדמה ולהקים מערכת משולבת כלל ארצית למתן התרעה קצרת מועד מפני רעידות אדמה. [החלטה 2305 (רעד/4)47, קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 07.10.10]</p>	<p>מנהל האגף לסיסמולוגיה במינהל המחקר במדעי האדמה והמים במשרד התשתיות הלאומיות, יו"ר ועדת ההיגוי, רח"ל</p>																							
<p>ה"מ</p>	<p>בניית מערכות התרעה בזמן אמת ובניית מתקנים בכיתות לימוד שיגנו על התלמידים בעת רעידת אדמה [1623]</p>	<p>משרד החינוך</p>																							

[חזרה לטבלה ד.1. A](#)

ד.1. B התרעה - מענה

מעקב אחר תנועות קרקע והערכה ראשונית לאחר אירוע

המלצות לדברים שיעשו:

מעקב אחר תנועות קרקע והערכה ראשונית לאחר אירוע

מעקב אחרי תנועות קרקע עם מכשירים למדידת תנועות קרקע חזקות ואתאום בינם לשחקנים הרלוונטים. (#45)

תאום בין מכשירי תנועות קרקע חזקה למערכות התרעה, כולל עיבוד מהיר והפצה של המידע למטרת הפצה בזמן אמת, והערכת הנדסיות והערכות נזק. לדוגמא, בארה"ב קיימת מערכת סייסמית לאומית שיכולה לתת התרעות על רעידות אדמה תוך תיאור המיקום וסדר הגודל תוך דקות מהאירוע. (#46)

שימוש במערכות מחשוב ותקשורת מתקדמות במערכות ניטור רעידות אדמה. (#47)

⁴¹ הקמת מערכת התרעה קצרת מועד ארצית לרעידות אדמה וצונאמי (מערכת "תרועה" ומערכת "מים אדירים") – תיקון החלטת ממשלה

⁴² הקמת מערכת התרעה קצרת מועד ארצית לרעידות אדמה וצונאמי (מערכת "תרועה" ומערכת "מים אדירים") – תיקון החלטת ממשלה

⁴³ הקמת מערכת התרעה קצרת מועד ארצית לרעידות אדמה וצונאמי (מערכת "תרועה" ומערכת "מים אדירים") – תיקון החלטת ממשלה

⁴⁴ הקמת מערכת התרעה קצרת מועד ארצית לרעידות אדמה וצונאמי (מערכת "תרועה" ומערכת "מים אדירים") – תיקון החלטת ממשלה

⁴⁵ הקמת מערכת התרעה קצרת מועד ארצית לרעידות אדמה וצונאמי (מערכת "תרועה" ומערכת "מים אדירים") – תיקון החלטת ממשלה

⁴⁶ הקמת מערכת התרעה קצרת מועד ארצית לרעידות אדמה וצונאמי (מערכת "תרועה" ומערכת "מים אדירים") – תיקון החלטת ממשלה

⁴⁷ הקמת מערכת התרעה קצרת מועד ארצית לרעידות אדמה וצונאמי (מערכת "תרועה" ומערכת "מים אדירים")

מתן תפקידים משפטיים ברורים, אחריות וסמכות להערכת סכנות ומתן התראות בזמן בכל הרמות הממשלתיות. אחריות רלוונטיות צריכה גם להינתן למוסדות טכניים. (#48)
 איסוף נתונים על רעידות אדמה שמתרחשות בהווה ועל השפעתן, כולל תנועות אדמה, התעוותות קרקע, ביצועי מתקנים ותוצאות, וכל מידע נוסף הנצרך כדי ליצור תסריטי תכנון מדויקים. (#55)
 פיתוח ועדכון סימולציות ממוחשבות לחיזוי נזקים צפויים מרעידות אדמה ומתן כלים וטכנולוגיות לשימוש לצוותי תגובה לחירום כדי לאמוד באופן מדויק ומהיר נזקים ראשוניים. (#156).

קיום פעילות אווירית לתגובת חירום והערכת נזק, במידה שצריך לערוך תסקירי מפגעים ובריאות

עקרונות / קריטריונים להערכה

משרד התשתיות	הפעלה רציפה של מרכז רישום סימולוגי למתן מידע על הפעילות הסיסמית וגיבוש הערכת מצב. סיוע בבניית תמונת מצב ועדכונה תקופתית. השתלבות בהסברה ומתן מידע לציבור. איסוף שוטף של מידע סימולוגי וגיאולוגי הקשורים עם התרחשות רעידת אדמה חזקה [1623]
--------------	---

[בחזרה לטבלה – B 1.1](#)

ד.2. A תרגול (היערכות)

המלצות לדברים שייעשו:	תרגול כוחות ההצלה והחירום תרגול ספקי תשתיות (אנרגיה, מים, תחבורה, תקשורת) תרגול ספקי שירותים (מזון, מוסדות חינוך, מוסדות רפואה) תרגול האוכלוסיה
א-הפעלת תרגילי רעידות אדמה במוסדות ציבוריים ופרטים בנוסף לתרגילי תסריטים אזוריים. (#70)	
עקרונות / קריטריונים להערכה	

כל גוף	עריכת תרגילי חירום ותרגול מערך החירום של כל משרד ובגוף בכל הגופים באחריות [1623]	ה"מ
משטרה	מפקד מחוז או מפקד מרחב (בפרק זה – מפקד המשטרה) רשאי להורות על קיומו של תרגיל, הכנה או אימון לקראת אירוע אסון המוני; הורה כאמור, יודיע על כך לגוף ההצלה, שאמור לקחת חלק בתרגיל. גוף הצלה, שקיבל הודעה כאמור, חייב להשתתף בתרגיל במועד ובמקום שנקבעו בהודעה [פקודת המשטרה, ס' 290].	
גופי ההצלה ⁴⁸	חייבים להשתתף בתרגיל במועד ובמקום שנקבעו בהודעת מפקד המשטרה [פקודת המשטרה, ס' 290].	
רשות הכבאות וההצלה	תערוך תרגילים משותפים עם גופי הצלה אחרים; תכשיר ותאמן כבאים, מתנדבים ומשרתים בשירותי אזורי-ביטחון [חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, תשע"ב-2012, ס' 4.4(ב)(8)].	
פיקוד העורף (רשות הג"א)	שילוב הדרכות בנושא התמודדות עם תוצאותיה של רעידת אדמה הרסנית, במסגרת הדרכות המועברות על ידי פיקוד העורף בנושאי התגוננות אזרחית. [1623]	ה"מ
רח"ל	עריכת תרגילים לאומיים תרגול מערך משק לשעת חירום [1623]	ה"מ
משרד הבריאות	ביצוע תרגול במשותף עם המשטרה ובכפיפות אליה (משרד הבריאות) [1623]	ה"מ
משרד החינוך	הכנה, הדרכה ותרגול מערכת החינוך (מורים ותלמידים)	ה"מ

⁴⁸ גוף הצלה" – גוף שעזרתו נדרשת בעת אירוע אסון המוני והוא אחד מאלה: (1) אגודת מגן דוד אדום בישראל, שהוקמה בחוק מגן דוד אדום, התשי"א-1950; (2) הרשות הארצית לכבאות והצלה; (3) רשות מקומית, כהגדרתה בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, או איגוד ערים, כהגדרתו בחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955; (4) גוף, לרבות ארגון, מוסד, מפעל או יחידה, או חלק של גוף כאמור, העושה שירות לציבור, אשר השר (לבט"פ) הכריז עליו בהודעה ברשומות, בהסכמת השר שנקבע כאחראי על אותו גוף, אם נקבע שר כאמור, שהוא גוף הצלה. בנוסף, ע"פ ס' 90א(ג) בפקודת המשטרה, כאשר צה"ל ושירות התגוננות אזרחית מסייעים למשטרה – דינם כדין גופי הצלה.

		[1623]
משרד הרווחה	ה"מ	סיוע בהכשרת האוכלוסייה להתמודדות עם רעידת אדמה (בתאום עם פקע"ר). הכשרת כ"א במחלקות לשירותים החברתיים ברשויות המקומיות להיערכות לחוסן קהילתי ובהקמת צוותי צח"י/צח"ש בתיאום עם רח"ל. הכשרת האוכלוסייה, ישירות או באמצעות רח"ל, להתמודדות עם מצבי משבר של חוסן קהילתי.
משטרה שב"ס	ה"מ	תרגול כוחות בקרת מוכנות [1623]

[בחזרה לטבלה – 2.ד.A](#)

ד.3.A כח אדם להיערכות

הכשרת אנשי מקצוע אשר אחראיים על הסביבה הבנויה

המלצות לדברים שייעשו: הכשרת אנשי מקצוע אשר אחראיים על הסביבה הבנויה		
דרישה שחינוך לבטיחות סייסמית יוכלל בתוכניות לחידוש רישיון לאנשי מקצוע האחראים על בנייה ותכנון של הסביבה הבנויה. (#71)		
עקרונות / קריטריונים להערכה		

הרשות הלאומית להסמכת מעבדות	ה"מ	על פי ההחלטה, מכוני הבקרה אשר יפעלו "לביצוע מכלול פעולות הבקרה בתחום הבקרה ההנדסית של הבניה הן טרם הוצאת ההיתר והן בשלבי ביצועו וכן יפעלו כמוסמך מטעם כלל גורמי הממשלה והגופים הממשלתיים אשר אישורם נדרש במהלך הליכי הרישוי" יוסמכו על ידי הרשות הלאומית להסמכת מעבדות [החלטת ממשלה מס' 963 מיום 26.11.2009]
הרשות הלאומית להסמכת מעבדות		בין תפקידיה וסמכויותיה של הרשות: לקבוע דרישות לגבי השכלה והכשרה מקצועית של עובדים ומנהלים במעבדות המבקשות לקבל הסמכה ולגבי ביצוע בדיקות וציוד בדיקות; לתת למעבדות שיבקשו, הסמכה בתחומים ובסוגי בדיקות שקבעה ולקבוע דרישות למתן ההסמכה ותנאים לקיומה; לשמש נציגתה הבלעדית של המדינה, בכל דבר וענין הקשור בתפקידיה, ובכלל זה להכיר, באופן הדדי, ברשויות הסמכה של מדינות אחרות או של ארגונים בינלאומיים; לבטל הסמכה של מעבדה, אם (...) אינה עומדת בדרישות שנקבעו למתן ההסמכה; ליזום כל פעולה הכרוכה או הקשורה בהסמכה של מעבדות המבצעות בדיקות, לרבות פעולות הדרכה, פרסום והסברה [חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, תשנ"ז-1997 ס' 5]
משרד הבינוי, רשם הקבלנים לעבודות הנדסה בנאיות		רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות והענקת רישיון [חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969 תקנות רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות (היקף כספי ומהות מקצועית), תשמ"ד-1984]
משרד הבינוי במסגרת רח"ל	ה"מ	הכשרת מהנדסים בנושאים של עמידות מבנים ברעידות אדמה והערכת נזקים לבנינים במסגרת רח"ל [1623]
משרד הכלכלה		רישום מהנדסים ואדריכלים קביעת מרשם ההנדסאים והטכנאים המוסמכים [חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח – 1958; חוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, התשע"ג-2012]
	ה"מ	רישום ורישוי מהנדסים ואדריכלים רישום הנדסאים ופיקוח על הכשרת הנדסאים [1623]

הכשרת עובדים להתמודדות עם רעידת אדמה בסקטורים השונים

המלצות לדברים שייעשו: הכשרת עובדים להתמודדות עם רעידת אדמה בסקטורים השונים		
--	--	--

שר הפנים, בהתייעצות עם השר לבט"פ		להורות בצו לרשות המקומית לכוון משמר בתחומה ולטפל בגיוסם ורישומם של חברי המשמר [פקודת המשטרה, ס' 49n]
כל גוף	ה"מ	הכשרת עובדי הארגון להתמודד עם רעידות אדמה הכשרת כל העובדים באחריותו של כל משרד וחברה, וכו' הכנת רשימות של אנשים, צוות מתנדבים, קבלנים וספקים הנזקקים, בדיקת מיומנותם וכישוריהם ובדיקת זמינותם בעת החירום

		[1623]	
יש שיפור בנושא מינוי אחראי על חירום בכל משרדי הממשלה שאלה בנוגע ליכולת לחייב גופים לא ממשלתיים (מופרטים כגון הדואר) להכשיר עובדים לחירום			
			על רשות מקומית חובה לבחור ועדה להכנת המשק לשעת חירום ולהפעלתו בשעת חירום (ועדת מל"ח) ⁴⁹ המועצה (המקומית) רשאית להעסיק מתנדבים בשעת חירום, בכל התפקידים הכרוכים בהכנת המשק לשעת חירום ולהפעלתו בשעת חירום [פקודת העיריות ס' 149 א, 149 ב, צו המועצות המקומיות (א), תשי"א-1950) ס' 123 א, 143 ב וצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), תשי"ח-1958 ס' 40 ב, 40 ג, א61].
			כל המתגייס לשרות המשטרה ישרת עשרים וארבעה החדשים הראשונים שירות נסיון ויידרש לעבור קורס אימונים [פקודת המשטרה ס' 12]
			(א) מוקם בזה ליד משטרת ישראל המשמר האזרחי (להלן – המשמר). (ב) בכל פעולה שהמשטרה מוסמכת לעשות למען שמירת ביטחון הנפש והרכוש מפני פגיעת איבה, רשאית היא להסתייע במשמר. (ג) בנוסף לאמור בסעיף קטן (ב), תהא המשטרה רשאית להסתייע במשמר גם בפעולותיה לשמירת הביטחון, הנפש והרכוש שנקבעו בתקנות באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת. [פק' המשטרה ס' 49 ב]
			הרשות תכשיר ותאמן כבאים, מתנדבים ומשרתים בשירות אזרחי-ביטחוני; תקים, תכשיר ותפעיל יחידות של כבאים [חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, תשע"ב-2012, ס' 4.4 (ב)]
	ה"מ		הכשרת חיילים [1623]
האם למשרד התקשורת יש סמכות לחייב את חברת הדואר להכשיר עובדים לחירום?	ה"מ		הכשרת עובדי דואר ישראל [1623]
	ה"מ		הכשרת עובדי המשרד העוסקים בחומ"ס להתמודדות עם היבטים של השפעת רעידת אדמה על נושאים של חומ"ס [1623]

[בחזרה לטבלה – ד.3.A](#)

ד.3.B כח אדם למענה

המלצות לדברים שייעשו: כח אדם למענה אספקת בטיחות ותמיכה לצוותי המענה. אספקת משאבים ושירותים לצוותי המענה
עקרונות / קריטריונים להערכה

נראה שיש פער בהסדרת נושא המתנדבים הלא-מאורגנים. האם יהיו חשופים לתביעות נזיקין אם ייגרם נזק מעזרתם?		(א) מוקם בזה ליד משטרת ישראל המשמר האזרחי (להלן – המשמר). (ב) בכל פעולה שהמשטרה מוסמכת לעשות למען שמירת ביטחון הנפש והרכוש מפני פגיעת איבה, רשאית היא להסתייע במשמר. (ג) בנוסף לאמור בסעיף קטן (ב), תהא המשטרה רשאית להסתייע במשמר גם בפעולותיה לשמירת הביטחון, הנפש והרכוש שנקבעו בתקנות באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת. [פק' המשטרה ס' 49 ב] התקנות מפרטות את סמכויות חברי המשמר האזרחי - בחלק מהנושאים כסמכויות שוטר, ובנושאים אחרים מותנות בנוכחות שוטר או בתנאים אחרים. [תקנות המשטרה (המשמר האזרחי) התשנ"ז-1996]	משטרה, משמר אזרחי
עובדים זרים ועובדי סיעוד (מטפלים בקשישים ונכים) - לא נחשבים עובדים חיוניים; האם עובדים במתקני טיפול בפסולת ושפכים כן?		סמכות לקרוא בצו את כל העובדים במפעל חיוני או במפעל למתן שירותים קיומיים ⁵⁰ החייבים בשירות עבודה לשירות עבודה באותו מפעל, בשטחים עליהם חלה הכרזת אירוע אסון המוני או מצב מיוחד בעורף רשות למתן היתר עבודת לילה לבני נוער [חוק שירות עבודה בשעת-חרום, התשכ"ז-1967; חוק עבודת נוער, התשי"ג-1953]	שר הכלכלה
עובדים זרים ועובדי סיעוד (מטפלים בקשישים ונכים) - לא נחשבים עובדים חיוניים; האם עובדים במתקני טיפול בפסולת ושפכים כן?		רשות לקרוא לאנשים לשירות עבודה בשטחים עליהם חלה הכרזת אירוע אסון המוני או מצב מיוחד בעורף או במפעלים למתן שירותים קיומיים. [חוק שירות עבודה בשעת-חרום, התשכ"ז-1967 ס' 16 א+16 ב + ס' 51]	שר התמ"ת (כלכלה) (בהתייעצות עם ראש הממשלה, השר לבט"פ או שר הביטחון)
מי ישלם לעובדים שלא הצליחו להגיע לעבודה על ימי העבודה האבודים?	ה"מ	ניתנה החלטה על שעת חירום, רשאי שר התעשייה המסחר והתעסוקה להתיר העסקת צעיר גם אחרי השעה 23:00, במקום שבו עובדים במשמרות או כאשר עבודת הצעיר נחוצה בשל החלטה כאמור, ובלבד שהובטחו לדעת השר תנאים לשמירת בריאותו ורווחתו של הצעיר [חוק עבודת נוער, התשי"ג-1953 ס' 25]	שר התמ"ת (כלכלה)
		תגבור בכ"א מקצועי מגויס	משרד הכלכלה

⁴⁹ראו גם החלטת ממשלה 1716 על מערך מל"ח בשורה 27 - תפקוד גופים ממשלתיים

⁵⁰ הרשות המקומית היא "מפעל למתן שירות קיומי". ראו [מצגת משרד הכלכלה](#)

<p>חוק הגנה על עובדים בשעת חירום מגן על עובדים שנעדרו מעבודתם במקרים של התקפה או מצב מיוחד בעורף, אבל לא חל במקרים של אירועי אסון המוניים (כלומר לא חל על אסונות טבע). הוגשה הצ"ח לתיקון המצב שלוש פעמים מאז פברואר 2014. ראו הצעת חוק פרטית של ח"כ דב חנין "הצעת חוק הגנה על עובדים בעת אירוע אסון המוני" שהוגשה בשנים 2014, 2015, 2016. נסיבות "כח עליון" לא מגנות על העובדים.</p>	<p>[1623]</p>	
	<p>סמכות לרשות המקומית להעסיק מתנדבים בשעת חירום בכל התפקידים הכרוכים בהכנתו של המשק לשעת חירום ולהפעלתו בשעה כאמור (מעמד – עובדי מועצה ארעיים). [צו המועצות המקומיות (א) ס' 140 א.א. (א) צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) ס' 61 א.א. (א)]</p>	<p>מועצות מקומיות ואזוריות</p>
<p>ה"מ</p>	<p>גיוס אנשי מילואים בהתאם לצרכים ולבקשות [1623]</p>	<p>צה"ל</p>
	<p>הצבא נתון למרות הממשלה [חוק יסוד: הצבא ס' 2א]</p>	<p>הממשלה</p>
	<p>השר האחראי על הצבא מטעם הממשלה הוא שר הביטחון [ס' 2א, 2ב (ב) לחוק יסוד: הצבא]</p>	<p>שר הביטחון</p>
	<p>הוצאת צו המאפשר גיוס חיילי מילואים. בין מטרות שירות מילואים: שירות בתפקידים ובמקצועות למטרה שקבע השר (שר הביטחון) בצו, באישור הוועדה (ועדת החוץ והביטחון של הכנסת), לאחר ששוכנע כי אין חלופה סבירה אחרת לשם השגת מטרה זו אלא אם כן ייקרא חייל מילואים לשירות מילואים; צו לפי פסקה זו יינתן לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים, וניתן להאריכו לתקופות נוספות שלא יעלו על שלוש שנים בכל פעם. [חוק שירות המילואים, תשס"ח-2008 ס' 6(4)]</p>	<p>שר הביטחון וועדת החוץ והביטחון של הכנסת</p>
<p>שאלה בנוגע לסמכויות בנוגע לגיוס והפעלה של כוחות עזר, שאינם צבא או משטרה: המשמר האזרחי (כח של המשטרה – תחת השר לבט"פ, או כח של הרשויות המקומיות תחת שר הפנים/הממונה על המחוז?); מאבטחים במוסדות החינוך (אחריות שר החינוך?); מאבטחים פרטיים? גופי הצלה (פק' המשטרה) וארגוני עזר (חוק הג"א) - האם נכון שיהיו תחת חוקים אחרים ובסמכות שרים אחרים? ארגוני עזר⁵¹ בעקרון שואבים את סמכויותיהם וחובותיהם מחוק הג"א רק לצורך התגוננות אזרחית ולא לאסונות טבע (במצב מיוחד בעורף, רק עובדים בשטחים שלגביהם ניתנו הוראות פקע"ר מקבלים שיפוי (?))</p>		

[בחזרה לטבלה ד.3. B.](#)

ד.3. C כח אדם לשיקום

<p>המלצות לדברים שייעשו: גיוס כ"א מסייע</p>
<p>עקרונות / קריטריונים להערכה</p>

לא נמצאו גופים חובות וסמכויות (בשונה מריבוי חובות וסמכויות לגיוס כ"א למענה)

[בחזרה לטבלה ד.3. C.](#)

ד.4. A משאבים ומקורות מימון להיערכות

<p>המלצות לדברים שייעשו: מימון היערכות ביטוח נגד נזקי רעידות אדמה</p>
<p>עקרונות / קריטריונים להערכה</p>

⁵¹ ארגוני עזר שהוכרזו מכח חוק ההתגוננות האזרחית: מד"א, כל קופות החולים על מרפאותיהן, ארגוני נשים (ויצו, מועצת הפועלות, אמהות עובדות ועוד), זק"א ומערך כונני חומרים מסוכנים במשרד לאיכות הסביבה

פיתוח של היבט הפיננסי בתוכניות לבטיחות מרעידות אדמה

המלצות לדברים שייעשו		
פיתוח של היבט הפיננסי בתוכניות לבטיחות מרעידות אדמה כולל מציאת מקורות מימון וקביעת תקציבים הולמים ליוזמות שונות. (#12) יצירת מסגרות משפטיות ומדיניות לעודד ולייצר פיצוי ציבורי ומנגנונים להתחלקות בסיכון כמו ביטוח וביטוח משנה נגד רעידות אדמה. (#81)		
הערות	פירוט סמכויות ואחריות רלוונטיות	גופים בעלי אחריות/ סמכויות
התקצוב רחוק מהצרכים. נראה שאין גוף שממפה את החוסרים של כל רשות מקומית ובונה תכנית להשלמת החוסרים ממשרדי הממשלה השונים	לפני שנת הכספים יכין שר הפנים, בהתייעצות עם הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר תכנית לשנת הכספים הבאה לרכישת ציוד ולהקמת מבנים לצרכי המשק לשעת חירום. שר האוצר יעביר לשר הפנים, בכל שנת כספים סכום מאוצר המדינה, שהוא מחצית סך כל אומדני ההוצאות המאושרות בתכנית כאמור; שר הפנים יחליט על חלוקתו של הסכום האמור בין הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר [פקודת העיריות 248.א.ב]	שר הפנים ושר האוצר
לשאל את יעל/אבי האם בוצעו פעולות היערכות במטרה להבטיח את קיומם של משאבים לפעולות השיקום הנדרשות	לבצע פעולות היערכות במטרה להבטיח את קיומם של משאבים לפעולות השיקום הנדרשות לאחר התרחשות רעידת אדמה רחבת היקף (ביצוע הערכת נזקים צפויים ובחינת היערכות פיננסית וביטוחית). [החלטה 3178(רעד/8), קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 29.04.2011]. (היערכות פיננסית וביטוחית לפעולות הנדרשות לאחר רעידת אדמה).	ועדת ההיגוי הבין-משרדית להיערכות לרעידות אדמה משרדי הממשלה
	חובה כי פוליסה תקנית תכסה סיכון של רעידת אדמה למבנה ותכולת דירה, אלא אם כן המבוטח ויתר על הכיסוי. ניתן להוסיף כיסוי לנזק שנגרם לרכב. [חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשמ"א-1981 + תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), תשמ"ו-1986] עמידה בבחינות גמר בענף ביטוח כללי למבקש רישיון סוכן יחיד בענף ביטוח כללי, הכוללות ידיעה בסיכונים גלויים – נזקי טבע ורעידות אדמה. [חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 + חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה-2005 + תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (בקשה לרישיון, הכשרה, התמחות ובחינות של סוכני ביטוח, יועצים פנסיוניים וסוכני שיווק פנסיוני), תשס"ו-2006]	המפקח על הביטוח (משרד האוצר) חברות הביטוח וסוכני ביטוח
החלטת ממשלה מטילה על המפקח על הביטוח לקבוע מדיניות לאומית לביטוח נגד נזקי רעידות אדמה. האם קיימת מדיניות כזו?	בחינה תקופתית וקביעת מדיניות לאומית לביטוח נגד נזקי רעידות אדמה [1623]	המפקח על הביטוח

[בחזרה לטבלה – A 4.ד](#)

ד.4. C משאבים ומקורות מימון לשיקום

המלצות לדברים שייעשו:		
משאבים לשיקום היבט ביטוחי		
לזהות מקורות מימון ליישום.		
יצירת מסגרות משפטיות ומדיניות לעודד ולייצר פיצוי ציבורי ומנגנונים להתחלקות בסיכון כמו ביטוח וביטוח משנה נגד רעידות אדמה.		
עקרונות / קריטריונים להערכה		

האם יהיו מקורות שונים לשיקום תשתיות ושיקום האזרחים? אסדת גז מול שיקום שכונות?			
		הענקת פיצויים (ישירים או עקיפים (עבור יישובי ספר), לפי העניין) בגין נזקי מלחמה [חוק מס רכוש וקרן פיצויים פרק שמיני: פיצויים (סעיפים 38-35), סעיף 65 + תקנות מכוח החוק]	משרד האוצר - רשות המיסים – קרן הפיצויים ⁵²
קרן הפיצויים לא תפצה על נזקים מרעידות אדמה. מפצה רק על נזקים מפעולות מלחמה ונזקים לחקלאות משטפונות ובצורת		הענקת פיצויים לעוסקים בענף החקלאי בגין נזקי אסון טבע [ס' 2 בחוק פיצוי נפגעי אסון טבע (פיצוי בשל נזקים לתשתיות לחקלאות) + צו פיצוי נפגעי אסון טבע (פיצוי בשל נזקים לתשתיות לחקלאות) (קביעת תשתית לחקלאות שלא ניתן לבטחה בהסדר ביטוח נאות), תש"ע-2010]	משרד האוצר - רשות המיסים – קרן הפיצויים
	ה"מ	גיוס כספים מגופים שונים בעולם לצורך מימון פעולות השיקום, באמצעות החשב הכללי הקצאת משאבים כלכליים גיוס כספים (משרד האוצר, החשב הכללי) גיבוש המקורות התקציביים שידרשו לשיקום בעקבות רעידת אדמה הרסנית הקצאת המשאבים הנדרשים [1623]	משרד האוצר
האם לא תהיה "הצפה" של בתי המשפט בתביעות על סיכול חוזים בשל כח	ה"מ	טיפול בתרומות המתקבלות בהתאם לסמכותם - ע"י האפוטרופוס הכללי	משרד המשפטים

⁵² לא קיימים מנגנונים לפיצויים בגין רעידות אדמה, אבל קיים מנגנון פיצוי על נזקי מלחמה

קבלת תרומות מגורמים פרטיים מהארץ ומחו"ל וחלוקתן - ע"י האפוסטרופוס הכללי המשך הפעילות השגרתית שבתחום אחריות המשרד [1623]	עליון?	
הטלת אחריות בנזיקין בגין הפרת חובה חקוקה לבעלי מקצוע שהפירו חובתם על פי תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאים ואגרות) ⁵³ [פקודת הנזיקין]	משיפעלו מכוני הבדיקה, האחריות תיפול גם עליהם	

[בחזרה לטבלה ד.4. C.](#)

ד. 5. סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל

ד.5. A סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל - היערכות

הכנה לקליטה והפצת סיוע בינ"ל

המלצות לדברים שייעשו: הכנה לקליטה והפצת סיוע בינ"ל הכנת נוהלי קליטת סיוע קיצור הליכים ביקורטיים של קליטת סיוע מחו"ל יצירת שותפויות אסטרטגיות בין-לאומיות עקרונות / קריטריונים להערכה

השר לביטחון פנים ורשות הכבאות וההצלה	רשות הכבאות וההצלה תשתף פעולה עם רשויות כבאות והצלה מחוץ למדינה, לרבות לשם סיוע הדדי במתן שירותי כבאות והצלה, כפי שיורה השר [חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשס"ב-2012 ס' 4(ב)(11)]	
רח"ל	הכנת תכנית אב לקליטת והפצת הסיוע הבינלאומי גיבוש הסכמי סיוע עם מדינות וארגונים באמצעות משרד החוץ ומשרד הביטחון [1623]	ה"מ מהראיונות עולה שיש מקום ליותר היערכות של ישראל עם UNDAC – ארגון האו"ם שאחראי על הערכה ותיאום כוחות הסיוע הבינלאומי. לפי הראיונות, אם הרשות הפלסטינאית תבקש התערבות של UNDAC כאשר ישראל לא – כוחות הסיוע הבינלאומיים יגיעו לרשות ולא לישראל. כנ"ל לגבי ארגונים בינלאומיים נושאים – משרד הבריאות לא ישב עם WHO, משרד התקשורת לא ישב עם ארגוני סיוע בתקשורת, כנ"ל אנרגיה, מזון (WFP), מים (WASH), shelters... ברח"ל יש אדם אחד בלבד שעובד בנושא תיאום הסיוע הבינלאומי, ויש לו מטלות נוספות. זהו תפקיד שמחייב הרבה יותר משאבים וכח אדם.
רח"ל ומשרד החוץ	יצירת קשרים עם מדינות וארגונים ליצירת שת"פ וסיוע הדדי [1623]	ה"מ
משרד התחבורה	הכנת תכנית למענה בתחום ההשתלבות בקליטת סיוע בינ"ל וחלוקתו בשטח [1623]	ה"מ
משרד התחבורה - רשות הספנות והנמלים	גיבוש נהלים לקליטת סיוע בינ"ל (כולל קיצור הליכים בירוקרטיים) ולכניסת משלחות סיוע וציוד, שחרור תרופות ובעלי חיים, שחרור מזון, ביקורות גבולות למשלחות ופרטים, שחרור מטענים ודואר בנמלי הים [1623]	ה"מ
משרד התחבורה רשות שדות תעופה	גיבוש נהלים לקליטת סיוע בינ"ל (כולל קיצור הליכים בירוקרטיים) ולכניסת משלחות סיוע וציוד, שחרור תרופות ובעלי חיים, שחרור מזון, ביקורות גבולות למשלחות ופרטים, שחרור מטענים ודואר בשדות התעופה [1623]	ה"מ
משרד האוצר ואגף המכס	פישוט הליכי קליטת מצרכים וציוד מחו"ל [1623]	ה"מ האם יש למשרד האוצר סמכויות לפשט הליכי קליטת מצרכים וציוד מחו"ל?
משרד הפנים – רשות האוכלוסין	קביעת מדיניות לגבי כניסת זרים לארץ לסיוע, בתיאום עם משטרת ישראל [1623]	ה"מ

קשרים עם הרשות הפלסטינית – היערכות

המלצות לדברים שייעשו:
קשר עם הרשות הפלסטינית - היערכות, כולל תיאום העברת סיוע
עקרונות / קריטריונים להערכה

צה"ל	קשר עם הרש"פ באמצעות מתאם הפעולות בשטחים, בכלל זה, תיאום העברת סיוע לרש"פ.	ייתכן שקיימים פערים בנושא התמודדות עם תושבים שיימלטו מהרשות לתחומי ישראל במקרה של רעידת אדמה
------	--	--

[בחזרה לטבלה ד.5.A](#)

ד.5. B סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל בעת הארוע ומיד לאחריו

גיוס ותיאום סיוע בינ"ל בעת הארוע ומיד לאחריו
המלצות לדברים שייעשו:
גיוס ותיאום סיוע בינ"ל בעת הארוע ומיד לאחריו
גיוס ותיאום סיוע מחו"ל
קליטה מצרכים וציוד מחו"ל הקצאת סיוע מחו"ל
עקרונות / קריטריונים להערכה

רח"ל	גיוס ותיאום סיוע קביעת סדר עדיפויות להקצאה [1623]	
משרד החוץ	הפעלת הקשרים עם מדינות וארגונים לקבלת משלחות חילוץ וסיוע מחו"ל, וקיום קשר עמן הפעלת מרכז חירום להפעלת תוכניות לסיוע מחו"ל פתיחת מרכז הפעלה בחירום להפעלת תוכניות לסיוע מחו"ל ולמתן מידע על אזרחים ותיירים וליצירת קשר עם בני משפחה בחו"ל. [1623]	
משרד החוץ בתיאום עם רח"ל ורשויות ארציות	תיאום בקשות קליטת סיוע הומניטרי מחו"ל (מוצרים ושירותים חיוניים) [1623]	
משרד הבריאות באמצעות רח"ל ומשרד החוץ	פניה לסיוע רפואי מחו"ל, במידת הצורך [1623]	
צה"ל	העברת בקשות מטעם צה"ל לסיוע מחו"ל לרח"ל [1623]	
משרד התחבורה	הפעלת תכנית למענה בתחום ההשתלבות בקליטת סיוע בינ"ל וחלוקתו בשטח הפעלת נהלים לקליטת סיוע בינ"ל בנמלי הים והאוויר [1623]	
משרד התחבורה- רשות שדות התעופה	פריקת סיוע בינ"ל שיגיע דרך האוויר טיפול ראשוני בקליטת משלחות סיוע [1623]	
משרד התחבורה- רשות הספנות והנמלים	פריקת סיוע בינ"ל שיגיע דרך הים טיפול ראשוני בקליטת משלחות סיוע.השתלבות בקליטת מטענים באניות [1623]	
משרד התחבורה – רשות תובלה יבשתית	הובלת סיוע בינ"ל מנמלי הים והאוויר לאזור האסון [1623]	
משרד הבריאות	קליטת משלחות סיוע רפואי מחו"ל [1623]	
משרד האוצר, אגף המכס	פישוט הליכי קליטה [1623]	
משרד החקלאות	מתן היתרים לכניסת בעלי חיים עם משלחות חילוץ [1623]	

המלצות לדברים שייעשו:	
קשר עם הרשות הפלסטינית - היערכות, כולל תיאום העברת סיוע	
עקרונות / קריטריונים להערכה	

צה"ל	קשר עם הרש"פ באמצעות מתאם הפעולות בשטחים, בכלל זה, תיאום העברת סיוע לרש"פ
------	---

[בחזרה לטבלה B.5.ד](#)

ד.5. C סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל - שיקום

המלצות לדברים שייעשו:	
קליטת סיוע מחו"ל	
עקרונות / קריטריונים להערכה	

רח"ל	קביעת סדרי עדיפויות לטיפול בסיוע מחו"ל תיאום סיוע הכוונה של הסיוע עפ"י הדרישות הפניית גורמים שיובילו את הציוד ליעודו [1623]
צה"ל	קליטת משלחות חילוץ מחו"ל והכוונתן לביצוע משימות [1623]
משרד החוץ	טיפול בהצעות סיוע מחו"ל - דחייה / קבלה [1623]

קשרים עם הרש"פ - שיקום

המלצות לדברים שייעשו:	
תיאום עם הרשות הפלסטינית – שיקום ראשוני ולטווח ארוך	
עקרונות / קריטריונים להערכה	

צה"ל	תיאום על הרש"פ ע"י מתאם הפעולות בשטחים
------	--

[חזרה לטבלה – C.5.ד](#)

ה. נושאי תכלול והובלה

ה. A תכלול והובלה באיפחות ובהיערכות

[חזרה לטבלה-ה.א.](#)

ה.1. 1A הובלת מדיניות איפחות

ה.2. הובלת מדיניות איפחות כולל: קביעת אחריות; עבודה בגישה של ניהול סיכונים; קביעת יעדים; סטנדרטים וסדר עדיפויות להפחתת סיכונים (ניהול סיכונים); בניית תכניות אסטרטגיות והגשת דוחות על נושאים פרטניים; המלצה על שינויים בארגונים בסקטור הציבורי והפרטי לקידום בטיחות נגד רעידות אדמה.

המלצות לדברים שרצוי שיעשו (לפי הספרות):

- (1) קביעת יעדים, סטנדרטים, וסדר עדיפויות להפחתת סיכונים, תגובה בעת רעידת אדמה ושיקום למגזר הציבורי ולמגזר הפרטי.
 - (2) ביצוע ניתוחי עלות-תועלת אזוריים להערכת התועלות והצורך במאמצים לצמצום סיכונים.
 - (3) דרישה שרשויות מקומיות ואזוריות יקבעו קריטריונים לקידום בטיחות מרעידות אדמה או לחילופין קביעת קריטריונים עבורם.
 - (4) קביעת ו/או יישום מחוונים (אינדיקטורים) להערכת פגיעות מרעידות אדמה והשפעתן הצפויה ולמעקב ההתקדמות של ניהול הסיכונים ושל תהליך היישום.
 - (5) כנ"ל ברמת הקהילות תוך גם התייחסות לחוסן.
 - (6) בחינה תדירה של היישום וההתקדמות של צמצום סיכונים מאסונות.
 - (7) קביעת אחריות הכוללת חובת דיווח, פיקוח, ומתן דין וחשבון (כולל סנקציות משפטיות) לשחקנים הרלוונטיים.
 - (8) שימוש בטכנולוגיות העדכניות ביותר להערכה ולהפחתה של הסיכון.
 - (9) הדגמת היעילות הכלכלית של ניהול סיכונים לאסונות למקבלי החלטות בעזרת מודלים שמראים את העלות-תועלת של תכנון מבנים בטיחותי וחיזוק של מבנים קיימים.
 - (10) שיתוף נציגים אזרחיים ונציגי קהילות במבנים המוסדיים לניהול סיכונים מאסונות במגמה לחזק ולהקל את היישום ברמה הקהילתית של אמצעים לבטיחות סייסמית.
 - (11) קביעת אחריות הכוללת חובת דיווח, פיקוח, ומתן דין וחשבון (כולל סנקציות משפטיות) לשחקנים הרלוונטיים.
 - (12) התוכניות האסטרטגיות צריכים לכסות את הנושאים הבאים
 - בטיחות מתקנים קריטיים ותשתיות חיוניות
 - זיהוי ודיווח על מבנים קיימים מסוכנים
 - יכולות היערכות ותגובה
 - שיקום מרעידות אדמה
 - חינוך והדרכה לבטיחות
 - תכנית אסטרטגית מרכזית המפרטת את הפחתת הסיכונים, התכניות והיעדים אזוריים, קובעת סטנדרטים לצמצום סיכונים מאסונות ומחייבת. ארגונים וסוכנויות רלוונטיים לעמוד בסטנדרטים אלו.
 - הגדרת תפקידה של הממשלה על משרדיה, הרשויות המקומיות, המגזר הפרטי ואנשי המקצוע השונים
 - תכנון שימושי בקרקע
 - סטנדרטים, אכיפה ובקרת איכות של בנייה
 - (13) דוחות שנתיים צריכים:
 - לקבוע סדר עדיפויות ולהעניק הנחיה ליישום של תכנית לבטיחות סייסמית, תוך הצבעה על החשיבות של יוזמות אישיות ומסגרת זמן מומלצת לביצוע.
 - מידע עדכני על: מבנים ומתקנים פגיעים, מתקנים חדשים, ניהול תגובת חירום, שיקום מאסון, מחקר ומידע/חינוך.
- לגבי שינויים בארגונים בסקטור הציבורי והפרטי לקידום בטיחות נגד רעידות אדמה. מאמצי הסוכנות יוכוונו הן לקהילה המקצועית בתחום והן לציבור הרחב.

גופים בעלי אחריות/ סמכויות	פירוט (לא נטוי חקיקה, נטוי החלטות ממשלה – ה"מ)
רשות התגוננות אזרחית (פיקוד העורף)	להכין ולבצע תכניות התגוננות אזרחית, למדינה כולה או לכל שטח משטחיה (התגוננות אזרחית) מוגדרת "האמצעים הנקוטים לשם התגוננות מפני כל התקפה או סכנת התקפה על האוכלוסייה האזרחית או לשם צמצום תוצאותיה של התקפה כזאת" [חוק ההתגוננות האזרחית, ס' 2(א)]
שר הבטחון	השר ינחה עבודת מטה אשר תפרט את הפעולות הנדרשות לקבלת אחריות העל (לטפל בעורף בכלל מצבי החירום) לרבות מתן הסמכויות והמשאבים הנדרשים. [החלטת ממשלה 1577 מיום 15.04.2007]
	ה"מ
	אחריות העל היא מונח בלתי מוגדר. מה היא עבודת המטה שנעשתה? האם יש בדיקה של מה מכוסה על ידי מי? האם נמצאו תחומים לא מכוסים? לא נראה שיש לגוף כשלהו יכולת לקבוע אחריות.

<p>1) מה סוג הדיווח – האם כולל הערכה שיטתית של מצב היערכות בתחומים שונים.</p> <p>2) איזה פעולות נקבעו? האם יש מעקב מעמיק אחר ביצוע?</p> <p>3) האם לגוף של ארבעה עובדים יכולת כזו?</p>	ה"מ	<p>לעקוב אחר ביצוע החלטת ממשלה 1623 ולדווח לפחות פעם בשנה לוועדת השרים לענין היערכות לרעידות אדמה על ביצוע החלטה זו.</p> <p>לקבוע פעולות ומטלות של משרדי הממשלה ויחידות הסמך בכל הנוגע להיערכות לרעידות אדמה בהתאם למפורט בטבלאות המצורפות להחלטה</p> <p>להטיל על משרדי הממשלה ויחידות הסמך לפעול וליישם את המטלות והפעולות כאמור במסגרת אחריותם, סמכויותיהם ותקציבם ולבוא בדברים עם גופים נוספים, תאגידים סטוטוריים וחברות ממשלתיות, לשם ביצוע הפעולות והמטלות הנדרשות מגופים אלה כמפורט בטבלאות. [החלטת ממשלה 1623]</p> <p>להטיל על משרדי הממשלה להכין בכל שנה, תכנית עבודה, כולל פירוט משימות, לוח זמנים ודיווח על ביצוען, על פי הנגזר מיישום החלטה 1623. [1623]</p>	ועדת ההיגוי להערכות לרעידות אדמה
<p>1) ללא גוף מתאם חזק סביר שגופים פרטניים לא ייערכו בצורה טובה מכיוון שהיערכות לרעידות אדמה דורשת מומחיות.</p>	ה"מ	<p>בדיקה מתמדת של כללים, נוהלים, והנחיות, עדכונים ואכיפתם ככל הנדרש, בתחום עיסוקו של הגוף ככל שהם רלוונטיים להיערכות לרעידות אדמה. [1623]</p>	כל גוף
<p>1) מה חלוקת העבודה בינה לבין שר הביטחון?</p> <p>2) האם יש נפילה בין כסאות בין שני הגופים?</p>	ה"מ	<p>המסגרת להיערכות הממשלה לטיפול בנזקי רעידת אדמה חזקה בישראל תיקבע על פי הערכת הנזקים (הערכות הסתברותיות), שיש הסתברות של 95% שבתקופה כלשהי של 50 שנים לא יתרחשו חמורים מהם כתוצאה מרעידות אדמה, אך יש הסתברות של 5% שיתרחשו חמורים מהם.</p> <p>[החלטה 4505(רעד/17) – קביעת מסגרת היערכות לרעידות אדמה בישראל], קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ב- 29.03.2012</p> <p>(2) קביעת סדר עדיפויות לטיפול באזורים מועדים [החלטת ממשלה 209, מיום 29.08.99; החלטה 36, מיום-14.05.2006; החלטה 28, מיום-20.04.2009]</p> <p>(3) ייזום חקיקה בנושאים הנדרשים [החלטת ממשלה 209, מיום 29.08.99; החלטה 36, מיום-14.05.2006; החלטה 28, מיום-20.04.2009]</p>	ועדת השרים

[בחזרה לטבלה ה-1A](#)

ה.2. 1A תכלול והובלת מאמצי האיפחות

א.1. תכלול מאמצי האיפחות. כולל תיאום בין פעולות לבטיחות סייסמית והפצת מחקר לשחקנים הרלוונטיים

המלצות לדברים שרצוי שיעשו (לפי הספרות):
1) תהיה סוכנות או ועדה האחראית למאמצים מתמשכים להפחתת סיכונים מרעידות אדמה.
2) תכלול איפחות מוגדר היטב ואפקטיבי.
3) בעל יכולות מתאימות וסמכות להטלת אחריות הכוללת חובת דיווח, פיקוח, ומתן דין וחשבון (כולל סנקציות משפטיות) לגוף מרכז.
4) קביעת יעדים, סטנדרטים, וסדר עדיפויות להפחתת סיכונים, תגובה בעת רעידת אדמה ושיקום למגזר הציבורי ולמגזר הפרטי.
5) בחינה תדירה של היישום וההתקדמות של היערכות.
6) עבודה לפי תכניות אסטרטגיות ומעקב.
7) תיאום בין פעולות לבטיחות סייסמית בכל רמות הממשלה, הסוכנויות הרלוונטיות ובמגזר הפרטי כולל תיאום בין מחקר, מדיניות, מאמצים משפטיים, מגזרים שונים ובעלי עניין.
8) הפצת ידע ממחקר לשחקנים רלוונטיים במגזר הציבורי והפרטי וכן לציבור הרחב.
9) יצירת מערכת לשילוב מחקר ממוסדות מחקר מיושם למדיניות הפחתת סיכונים סייסמיים ולהנדסה.
10) יצירת מערכת אשר תפיץ טכנולוגיות חדשות לכל השחקנים הרלוונטיים.
11) הצבת דרישה לשיתוף פעולה בין חוקרים לבין מקבלי החלטות, כחלק מהבטחת היישום של מחקר למאמצים להפחתת סיכונים.
12) הוספת מרכיבים משמעותיים של חינוך ושל יישוג המיועדים לציבור הרחב בפרויקטי מחקר.
13) קידום וחיזוק קשרים בין פעילות מחקרית והתעשייה כדי להעריך את הביצוע של טכנולוגיות חדשות.
14) גישור הפער בין העוסקים בהנדסה באופן מעשי ובין חוקרים.
15) הדגמת האפקטיביות של מחקר לשיפור וחיזוק בטיחות סייסמית.
16) יישום של מחקרים בינלאומיים עדכניים על מתן מענה ושיקום.

גופים בעלי אחריות/ סמכויות	פירוט (לא נטוי חקיקה, נטוי החלטות ממשלה – ה"מ)	
		<p>ריבוי גופים האחראים לאיפחות: שר הביטחון כנושא באחריות כוללת לטפל בעורף במצבי חירום; רח"ל – כגוף המסייע בידו; ועדת השרים למוכנות הזירה האזרחית למצבי חירום; ועדת ההיגוי להערכות לרעידות אדמה (גורם המטה של ועדת השרים שקדמה לוועדת השרים למוכנות הזירה); ראש הרשות המקומית כנושא באחריות לשמירה, אבטחה וסדר ציבורי בתחום הרשות. עוד גופים מעורבים – מל"ל, פיקוד העורף, משרד השיכון, מינהל התכנון. באופן כללי נראה שהתכלול מפוצל בין הוועדה להיערכות לבין רח"ל. האם חלוקת האחריות ברורה? תכלול האיפחות נעשה על ידי הוועדה להיערכות שהיא נראית כגוף קטן מדי (2-3 עובדים מקצועיים) בעל סמכויות לא מספיקות. האם יש לגוף האחראי יכולות מתאימות (כ"א, משאבים, סמכויות)? האם הוא פועל אל מול יעדים מוגדרים היטב, סטנדרטים אליהם יש להגיע ובגישה של ניהול סיכונים? תכלול היערכות למענה נראה כמפוצל בין רח"ל ופיקוד העורף. כמו כן נראה שהסמכויות של רח"ל אינן מספיקות.</p>
הממשלה	להתקין תקנות שעת חירום כדי להגן על המדינה, ביטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים. תקנות שעת חירום כוחן יפה לשנות כל חוק, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים, וכן להטיל או להגדיל מסים או תשלומי חובה אחרים [חוק יסוד: הממשלה, ס' 39 (א)]	
הממשלה ושר הבטחון	הצבא נתון למרות הממשלה; [ס' 2(א), 2(ב) לחוק יסוד: הצבא] השר האחראי על הצבא מטעם הממשלה הוא שר הבטחון [ס' 2(א), 2(ב) לחוק יסוד: הצבא]	
שר הבטחון	באחריותו הכוללת של שר הבטחון לטפל בעורף בכלל מצבי החירום (לרבות מצב מיוחד בעורף, מלחמה ומצבי חירום הנגרמים כתוצאה מאסונות טבע) [החלטת ממשלה 1577 מיום 15.04.2007]	ה"מ <p>"לטפל בעורף" הינו ניסוח מעורפל – האם אחריותו להכין את העורף? האם גורם מתכלול? תחת המשרד שלושה גופים שעוסקים בתכלול – כיצד עובדים ביחד?</p>
רח"ל	<p>לשמש כ"גוף מטה מתאם ליד שר הביטחון" ולסייע בידו לממש את אחריות העל לטיפול בעורף בכל מצבי החירום. בין תפקידיה של רח"ל בזמן רגיעה ניתן למצוא ריכוז עבודות מטה בעניינים שונים (הגדרת איומים, גיבוש תפיסות הפעלה למצבי חירום שונים, יעדי כשירות וכוונות לתרחישים שונים ועוד) ותיאום בין משרדי הממשלה וגופים אחרים בענייני פעילות הסברה, אימונים ותרגילים ופעילות במצבי החירום השונים. בין תפקידיה בזמן חירום ניתן למצוא: הפעלת חדר המצב במשרד הביטחון לטיפול במצבי חירום בעורף, ריכוז עבודות מטה שונות, להמליץ לשר הביטחון על תכניות פעולה ועוד. כמו כן, "מצא רח"ל כי אין גורם אחראי לתחום מסוים או שקיים חוסר תיאום או ריבוי גורמים העוסקים בתחום ואין גורם מוסמך בחקיקה או בהחלטות ממשלה לביצוע הפעולה, תמליץ לשר הביטחון, לאחר התייעצות עם ראש הארגון או מנכ"ל המשרד הנוגע בסדר לבצע הסדרה", כאשר "הסדרה", הנמצאת בסמכות שר הביטחון, לאחר שנועץ בשר האחראי שלתחום אחריותו נוגעת ההסדרה, "הינה פעולה שתכליתה לקבוע בידי מי האחריות לנושא מסוים, מה תכולתה, אילו פעילויות תבוצענה למוכנות העורף ומהם קשרי הגומלין בין הגורמים השונים". אם נתגלו "חילוקי דעות בין השרים בעניין הוראת הסדרה שנתן שר הביטחון או בקשר לכל עניין הקשור בהיערכות ומוכנות העורף, יפנו שר הביטחון והשר הנוגע בדבר לראש הממשלה או לוועדת השרים לענייני ביטחון לאומי". [החלטה ב/43 של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, 19.12.2007 (הקמת רשות חירום לאומית – רח"ל) + החלטה 2368, צוות הקמה לרשות חירום לאומית, 16.9.2007] לשמש גוף המטה של שר הביטחון לטיפול במצבי חירום באוכלוסיה ובכלל זה במקרים של רעידות אדמה הרסניות תיאום ומעקב אחר היערכות הגופים האופרטיביים (צה"ל, רח"ל, משטרה ופיקוד העורף) למתן מענה החלטת ממשלה 1623 (רעד/2) מיום 29.04.10 (פרוטוקול ועדת שרים לענין הערכות לטיפול ברעידות אדמה מיום 7.4.2010)</p>	ה"מ <p>לא מוזכרת היערכות למצב חירום אלא טיפול לגבי הסדרת תחומים – האם זה כולל איפחות? מה כולל המעקב? האם קיימת תמונת מצב מסודרת של איכות ההיערכות על רבדיה השונים והשלכותיה ועל מצבה ביחס ליעדים רצויים? האם מוטל על רח"ל לוודא שיש טיפול בכל התחומים הנדרשים? האם בוצע ניתוח תחומים וכיסוי שלהם? בפועל נראה שגם רחל מעורבת בתיאום. באיזה אופן? האם זו יש לה סמכות לכך? האם נעשה באופן שיטתי אל מול יעדים?</p>
השר לבטחון פנים		הסמכויות להכריז על אסון המוני היא בידי השר, אבל כל שאר הסמכויות – בידי המשטרה (ראו הערות בנוגע למשטרה למטה)

<p>לכאורה האחריות להיערכות היא על המשטרה. מהראיונות עולה שלמרות שלמשטרה סמכות לנקיטת כל האמצעים להיערכות – היא אינה עוסקת בכך, אלא מתמקדת בתפקידה בפקודת ושליטה בלבד</p>		<p>סמכות ואחריות לנקיטת כל האמצעים הדרושים לקראת אירוע אסון המוני ולמניעה או צמצום נזקים בעת התרחשותו [פקודת המשטרה, ס' 90 ואילך – אירוע אסון המוני סמכות להכריז על ארוע אסון המוני] [פקודת המשטרה, ס' 90 ואילך – אירוע אסון המוני]</p>	<p>משטרה</p>
		<p>לסייע למשטרת ישראל בטיפול באירוע אסון המוני, ובהיערכות לקראת אירוע [פקודת המשטרה, ס' 90 יא.א]</p>	<p>צה"ל ושירות התגוננות אזרחית</p>
<p>החלטת הממשלה מטילה את האחריות על הכנת הזירה האזרחית על פיקוד העורף, בזמן שהאחריות החוקית היא בידי המשטרה והרשויות המקומיות נראה שפיקוד העורף פועל להכנת הרשויות המקומיות והזירה האזרחית בכלל, כמיטב יכולתו, אולם העובדה ש(בשונה מהיערכות למלחמה) לא כל הכלים בידיו – מקשה עליו</p>	ה"מ	<p>(1) לעסוק בהכנת הזירה האזרחית למצבי חירום למיניהם, לרבות התגוננות אזרחית, היערכות לרעידות אדמה ואסונות טבע. (2) בעניין היערכות לרעידות אדמה, תפעל לצד ועדת השרים, ועדת ההיגוי בין-משרדית לרעידות אדמה [החלטת ממשלה 77, מיום 28.04.2013].</p>	<p>צה"ל</p>
<p>(1) גוף המטה של הועדה (הועדה להיערכות) אינו תואם את גודל המשימה. (2) כפילות מיניסטריאלית מול שר הביטחון – נפילה בין כיסאות?</p>	ה"מ	<p>(1) לעסוק במכלול סוגיית היערכות לטיפול ברעידות אדמה; קביעת האחריות והסמכות לטיפול בנושא על כל היבטיו השונים בשגרת יום יום וכן בקביעת האחריות וחלוקת סמכויות לטיפול ברעידות אדמה קשות ובאסונות שעלולים להיגרם בעטיין. (2) לעסוק "במכלול סוגיית היערכות לטיפול ברעידות אדמה, לרבות קביעת האחריות והסמכות לטיפול בנושא על כל היבטיו השונים בשיגרת יום-יום וכן בקביעת האחריות והסמכות לטיפול ברעידות אדמה קשות ובאסונות שעלולים להיגרם בעטיין". "ועדת השרים תהיה מסגרת התיאום העליונה בין כל הגורמים העוסקים בנושא בקרב משרדי הממשלה ובקרב הגופים הממלכתיים" (3) עדת השרים תמנה ועדת היגוי בין-משרדית [החלטת ממשלה 209, מיום 29.08.99; החלטה 36, מיום 14.05.2006; החלטה 28, מיום 20.04.2009]</p>	<p>ועדת שרים לעניין מוכנות הזירה האזרחית למצבי חירום</p>
<p>(1) גורם המטה קטן מדי בשביל המשימה. (2) מה עומק המעקב? (3) מהן סמכויות התיאום?</p>	ה"מ	<p>(1) גורם המטה של ועדת השרים והגורם המתאם מטעמה בין כל משרדי הממשלה, הגופים הממלכתיים האחרים וארגונים אזרחיים לפי הענין [החלטה רעד/2] (החלטה של ועדת השרים לענין היערכות לטיפול ברעידות אדמה), [12.12.99] (2) תיאום ומעקב אחר היערכות הגופים האופרטיביים (צה"ל, רח"ל, משטרה ופיקוד העורף) למתן מענה [החלטת ממשלה 1623 (רעד/2) מיום 29.04.10 (פרוטוקול ועדת שרים לענין הערכות לטיפול ברעידות אדמה מיום 7.4.2010) להלן: 1623]</p>	<p>ועדת ההיגוי להערכות לרעידות אדמה (משרד הביטחון)</p>
<p>(1) כפילות בתיאום בין המטה לבין ועדת ההיגוי. (2) במה באה לידי ביטוי הבקרה?</p>	ה"מ	<p>(1) בחינת סוגיות אסטרטגיות הנובעות מרעידות אדמה (2) תיאום ובקרה של החלטות הממשלה, הקבינט הביטחוני וראש הממשלה בנוגע למענה אחר רעידת אדמה (בסיוע רח"ל) [החלטת ממשלה 1623 (רעד/2)]</p>	<p>המטה לבטחון לאומי</p>
<p>(1) אחריות מאוד כללית שלכאורה כוללת גם היערכות לאסונות שאינה כוללת כלים מתאימים. (2) מה לגבי רשויות חלשות?</p>		<p>(1) לעשות בדרך כלל כל מעשה הדרוש לשם שמירה על תחום העיריה (הרשות המקומית), בריאות הציבור והבטחון בו להסדיר עניינים של שמירה, אבטחה וסדר ציבורי בתחום העיריה (הרשות המקומית). [פקודת העיריות ס' 249(29), 249(33); ס' 63(א), 63(א), 63(א) לצו מועצות מקומיות (מועא"ז), ס' 146(1) לצו מועצות מקומיות (א).]</p>	<p>רשות מקומית וראש הרשות</p>
		<p>(1) ביקורת המדינה נתונה בידי מבקר המדינה, קביעת תחומי הביקורת, אחריותו בפני הכנסת, הקשר עמה והגשת דוחות. למבקר, ולמי שנתמנה על ידו לשם כך, יהיו את כל הסמכויות האמורות בסעיפים 8 עד 11 ו-27 (ב) ו(ד) לחוק ועדות חקירה, בשינויים המחויבים. [חוק יסוד: מבקר המדינה+ חוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958] (מבקר המדינה רלוונטי לכל שלבי ההתמודדות, אך צויין במסמך זה בשלב "לפני" הארוע בלבד)</p>	<p>מבקר המדינה</p>

[בחזרה לטבלה ה 1A](#)

ה.1. 2A הובלת מדיניות היערכות למענה

<p>קביעת אחריות/קביעת יעדים, סטנדרטים, וסדר עדיפויות להפחתת סיכונים (ניהול סיכונים) בניית תכניות אסטרטגיות והגשת דוחות על נושאים פרטניים. המלצה על שינויים בארגונים בסקטור הציבורי והפרטי לקידום ביטחון נגד רעידות אדמה חיצוני נזק למשק והערכת חוסן חברתי-כלכלי, גוף אחראי וחלוקת אחריות ברורה ואפקטיבית</p> <ol style="list-style-type: none"> בעל יכולות מתאימות וסמכות להטלת אחריות הכוללת חובת דיווח, פיקוח, ומתן דין וחשבון (כולל סנקציות משפטיות) לגוף מרכז. קביעת יעדים, סטנדרטים, וסדר עדיפויות להיערכות (#6) - בחינה תדירה של היישום וההתקדמות של היערכות. עבודה לפי תכניות אסטרטגיות ומעקב. קריטריון פרטני: התווית יעדים למעני חירום. קביעת אחריות הכוללת חובת דיווח, פיקוח, ומתן דין וחשבון (כולל סנקציות משפטיות) לשחקנים הרלוונטיים. דרישה שרשויות מקומיות ואזוריות יקבעו קריטריונים למצב היערכות או לחילופין קביעת קריטריונים עבורם. קביעת ו/או יישום מחוונים (אינדיקטורים) להערכת פגיעות מרעידות אדמה והשפעתן הצפויה ולמעקב ההתקדמות של ניהול הסיכונים ושל תהליך היישום. כנ"ל ברמת הקהילות תוך גם התייחסות לחוסן. בחינה תדירה של היישום וההתקדמות של היערכות התוכניות האסטרטגיות צריכים לכסות את הנושאים הבאים 	<p>המלצות לדברים שרצוי שיעשו (לפי הספרות):</p>
---	---

- תכנית אסטרטגית מרכזית המפרטת את הפחתת הסיכונים, התכניות והיעדים, אזוריים, קובעת סטנדרטים לצמצום סיכונים מאסונות ומחייבת. ארגונים וסוכנויות רלוונטיים לעמוד בסטנדרטים אלו.
 - הגדרת תפקידה של הממשלה על משרדיה, הרשויות המקומיות, המגזר הפרטי ואנשי המקצוע השונים
 - תכנון שימושי בקרקע
 - סטנדרטים, אכיפה ובקרת איכות של בנייה
 - בטיחות מתקנים קריטיים ותשתיות חיוניות
 - זיהוי ודיווח על מבנים קיימים מסוכנים
 - יכולת היערכות ותגובה
 - שיקום מרעידות אדמה
 - חינוך והדרכה לבטיחות
11. דוחות שנתיים צריכים:
- לקבוע סדר עדיפויות ולהעניק הנחיה ליישום של תכנית לבטיחות סייסמית, תוך הצבעה על החשיבות של יוזמות אישיות ומסגרת זמן מומלצת לביצוע.
 - מידע עדכני על: מבנים ומתקנים פגיעים, מתקנים חדשים, ניהול תגובת חירום, שיקום מאסון, מחקר ומידע/חינוך.

עקרונות / קריטריונים להערכה

- ג-שימוש במתודולוגיות המעודכנות ביותר לאמידת סיכון ואבדן.
- א-זיהוי ומתן עדיפות לאבטחת מערכות קו קדמי ומערכות תמיכה שאחריות על הפונקציות הקהילתיות החיוניות.
- ב-וידוא ששירותי חירום כמו משטרה, כבאות ושירותי רפואה מסוגלים לפעול בתפוקה מלאה מיד לאחר רעידת אדמה.
- יב-שימוש בסטנדרטים ומדדים להערכת החוסן של קהילות שונות במדינה כולה.
- יד-קידום מודל סיכון דינמי של קהילה בשגרת חיים
- טו- ביצוע הערכה של האבדן הכלכלי הצפוי לאחר אסון וקביעת תכנית מימון שיקום.

[בחזרה לטבלה ה.1. 2A](#)

גופים בעלי אחריות/סמכויות	פירוט (לא נטוי חקיקה, נטוי החלטות ממשלה)	הערה כללית: ריבוי אחריות משיקות: - השר לביטחון פנים - המשטרה - שר הביטחון - רח"ל - פיקוד העורף - הועדה להיערכות וועדת ההיגוי - רשויות מקומיות לא ברור מי הגוף אשר אחראי על הובלת המדיניות ומה חלוקת האחריות בין רח"ל, פיקוד העורף, וועדת השרים להיערכות? המל"ל? מנ"ל? הרשויות המקומיות, משטרה? מי מתכלל? האם בעל הסמכויות והיכולות הנדרשות?
הממשלה	הצבא נתון למרות הממשלה; [ס' 2(א), 2(ב) לחוק יסוד: הצבא] השר האחראי על הצבא מטעם הממשלה הוא שר הביטחון [ס' 2(א), 2(ב) לחוק יסוד: הצבא]	
שר הביטחון	השר ינחה עבודת מטה אשר תפרט את הפעולות הנדרשות לקבלת אחריות העל (לטפל בעורף בכלל מצבי החירום) לרבות מתן הסמכויות והמשאבים הנדרשים 2) באחריותו הכוללת של שר הביטחון לטפל בעורף בכלל מצבי החירום (לרבות מצב מיוחד בעורף, מלחמה ומצבי חירום הנגרמים כתוצאה מאסונות טבע) [החלטת ממשלה 1577 מיום 15.04.2007] הסדרה בין הגורמים העוסקים בתחום, אם אין גורם מוסמך בחקיקה או החלטות ממשלה. "הסדרה", הנמצאת בסמכות שר הביטחון, לאחר שנועץ בשר האחראי שלתחום אחריותו נוגעת ההסדרה, "הינה פעולה שתכליתה לקבוע בידי מי האחריות לנושא מסוים, מה תכולתה, אילו פעילויות תבוצענה למוכנות העורף ומהם קשרי הגומלין בין הגורמים השונים". אם נתגלו "חילוקי דעות בין השרים בעניין הוראת הסדרה שנתן שר הביטחון או בקשר לכל עניין הקשור בהיערכות ומוכנות העורף, יפנו שר הביטחון והשר הנוגע בדבר לראש הממשלה או לוועדת השרים לענייני ביטחון לאומי". [החלטה ב/43 של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, 19.12.2007 (הקמת רשות חירום לאומית – רח"ל) + החלטה 2368, צוות הקמה לרשות חירום לאומית, 16.9.2007]	ה"מ
רח"ל	לשמש כ"גוף מטה מתאם ליד שר הביטחון" ולסייע בידו לממש את אחריות העל לטיפול בעורף בכל מצבי החירום. בין תפקידיה של רח"ל בזמן רגיעה ניתן למצוא ריכוז עבודות מטה בעניינים שונים (הגדרת איומים, גיבוש תפיסות הפעלה למצבי חירום שונים, יעדי כשירות וכוננות לתרחישים שונים ועוד) ותיאום בין-משרדי הממשלה וגופים אחרים בענייני פעילות הסברה, אימונים ותרגילים ופעילות במצבי החירום השונים. בין תפקידיה בזמן חירום ניתן למצוא: הפעלת חדר המצב במשרד הביטחון לטיפול במצבי חירום בעורף, ריכוז עבודות מטה שונות, להמליץ לשר הביטחון על תכניות פעולה ועוד.	ה"מ
מה עומק המעקב של רח"ל על משרדי הממשלה והגופים האחרים? ומה הוא כולל? האם קיימת תמונת מצב מסודרת של מצב היערכות מול יעדים וסטנדרטים? האם מוטל על רח"ל לוודא שיש טיפול בכל התחומים הנדרשים? האם בוצע ניתוח תחומים?		

		<p>כמו כן, "מצא רח"ל כי אין גורם אחראי לתחום מסוים או שקיים חוסר תיאום או ריבוי גורמים העוסקים בתחום ואין גורם מוסמך בחקיקה או בהחלטות ממשלה לביצוע הפעולה, תמליץ לשר הביטחון, לאחר התייעצות עם ראש הארגון או מנכ"ל המשרד הנוגע בסדר לבצע הסדרה" [החלטה ב/43 של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, 19.12.2007 (הקמת רשות חירום לאומית – רח"ל) + החלטה 2368, צוות הקמה לרשות חירום לאומית, 16.9.2007]</p> <p>לשמש גוף המטה של שר הביטחון לטיפול במצבי חירום באוכלוסיה ובכלל זה במקרים של רעידות אדמה הרסניות הכנת מרכז לאומי לניהול מצבי חירום בעורף תיאום ומעקב אחר היערכות הגופים האופרטיביים (צה"ל, רח"ל, משטרה ופיקוד העורף) למתן מענה הכנת תכניות ונהלים להפעלה בעת רעידת אדמה. הכנה, בדיקה ועדכון תקופתי של הנחיות ונהלים בתחום עיסוקו של רח"ל, שמטרתם מניעת נזק לבני אדם וצמצום נזק לרכוש כתוצאה מהתרחשות רעידת אדמה; אישור תכניות המענה לתרחיש הייחוס ותכנית האימון של הגופים השונים. [החלטת ממשלה 1623 (רעד/2) מיום 29.04.10 (פרוטוקול ועדת שרים לענין הערכות לטיפול ברעידות אדמה מיום 7.4.2010)]</p>	<p>רשות התגוננות אזרחית (פיקוד העורף)</p>
<p>חוק הג"א מחייב את רשות הג"א (=פקע"ר) להכין תכניות להתגוננות למצבי התקפה (עימות צבאי)⁵⁴ והחלטת הממשלה (1623) מטילה את האחריות להכנת תכניות להתמודדות עם רעידות אדמה על רח"ל. האם אין חפיפה בין התכניות? האם יש תיאום?</p>		<p>להכין ולבצע תכניות התגוננות אזרחית, למדינה כולה או לכל שטח משטחיה (התגוננות אזרחית" מוגדרת "האמצעים הנקוטים לשם התגוננות מפני כל התקפה או סכנת התקפה על האוכלוסייה האזרחית או לשם צמצום תוצאותיה של התקפה כזאת" [חוק ההתגוננות האזרחית, ס' 2(א)]</p>	
		<p>סמכות להכריז על ארוע אסון המוני [פקודת המשטרה ס' 90ב.א]</p> <p>1) סמכות ואחריות לנקיטת כל האמצעים הדרושים לקראת אירוע אסון המוני ולמניעה או צמצום נזקים בעת התרחשותו. 2) סמכות למתן כל הוראה סבירה, וכן הוראות פעולה לגורמים הרלוונטיים ולאנשים (כולל החרמת רכוש), סגירת מקומות והסדרת תנועה של אנשים. כניסה לחצרים. 3) הרשאה להשתמש בכח סביר כדי לכפות ציות להוראות ולבצע סמכות כניסה [פקודת המשטרה, ס' 90 ואילך – אירוע אסון המוני]</p>	<p>השר לבטחון פנים משטרה</p>
<p>כיצד משתלבת וועדת השרים בנושא היערכות למענה? מה חלוקת העבודה בין ועדת השרים לבין שר הביטחון? האם יש נפילה בין כסאות בין שני הגופים?</p>	<p>ה"מ</p>	<p>לעסוק בהכנת הזירה האזרחית למצבי חירום למיניהם, לרבות התגוננות אזרחית, היערכות לרעידות אדמה ואסונות טבע. בעניין היערכות לרעידות אדמה, תפעל לצד ועדת השרים, ועדת ההיגוי הבין-משרדית לרעידות אדמה. עבודת הוועדה תרוכז על ידי המטה לביטחון לאומי בתיאום עם מזכירות הממשלה. בעניין היערכות לרעידות אדמה, תפעל לצד ועדת השרים, ועדת ההיגוי הבינמשרדית לרעידות אדמה [החלטת ממשלה 77, מיום 28.04.2013; החלטת ממשלה 595 מיום 25.10.2015; החלטת ממשלה]</p> <p>לעסוק במכלול סוגיית היערכות לטיפול ברעידות אדמה; קביעת האחריות והסמכות לטיפול בנושא על כל היבטיו השונים בשגרת יום יום וכן בקביעת האחריות וחלוקת סמכויות לטיפול ברעידות אדמה קשות ובאסונות שעלולים להיגרם בעטיין. בין סמכויות הוועדה: לעסוק "במכלול סוגיית היערכות לטיפול ברעידות אדמה, לרבות קביעת האחריות והסמכות לטיפול בנושא על כל היבטיו השונים בשגרת יום-יום וכן בקביעת האחריות והסמכות לטיפול ברעידות אדמה קשות ובאסונות שעלולים להיגרם בעטיין". 2. "ועדת השרים תהיה מסגרת התיאום העליונה בין כל הגורמים העוסקים בנושא בקרב משרדי הממשלה ובקרב הגופים הממלכתיים" עדת השרים תמנה ועדת היגוי בין-משרדית קביעת סדר עדיפויות לטיפול באזורים מועדים ייזום חקיקה בנושאים הנדרשים [החלטת ממשלה 209, מיום 29.08.99; החלטה 36, מיום-14.05.2006; החלטה 28, מיום-20.04.2009]</p>	<p>ועדת שרים לעניין מוכנות הזירה האזרחית למצבי חירום החליפה את ועדת שרים לענין היערכות לטיפול ברעידות אדמה (מהחלטות 209, 36, 28)</p>
<p>כיצד ועדת ההיגוי משתלבת בנושא היערכות למענה? האם לגוף שהוא "וועדת היגוי" ובו ארבעה עובדים יכולת להוות גורם מטה עליו מוטלת אחריות ישירה לתיאום ומעקב אחר כל נושא היערכות לרעידות אדמה לפי החלטה 1623, עם כל משרדי הממשלה והגופים המעורבים? מה סוג הדיווח – האם כולל הערכה שיטתית של מצב היערכות בתחומים שונים? איזה פעולות נקבעו? האם יש מעקב מעמיק אחר ביצוע?</p>	<p>ה"מ</p>	<p>גורם המטה של ועדת השרים והגורם המתאם מטעמה בין כל משרדי הממשלה, הגופים הממלכתיים האחרים וארגונים אזרחיים לפי הענין תיאום ומעקב אחר היערכות הגופים האופרטיביים (צה"ל, רח"ל, משטרה ופיקוד העורף) למתן מענה לעקוב אחר ביצוע החלטת ממשלה 1623 ולדווח לפחות פעם בשנה לוועדת השרים לענין היערכות לרעידות אדמה על ביצוע החלטה זו. לקבוע פעולות ומטלות של משרדי הממשלה ויחידות הסמך בכל הנוגע להיערכות לרעידות אדמה בהתאם למפורט בטבלאות המצורפות להחלטה להטיל על משרדי הממשלה ויחידות הסמך לפעול וליישם את המטלות והפעולות כאמור במסגרת אחריותם, סמכויותיהם ותקציבם ולבוא בדברים עם גופים נוספים, תאגידים סטוטוריים וחברות ממשלתיות, לשם ביצוע הפעולות והמטלות הנדרשות מגופים אלה כמפורט בטבלאות] להטיל על משרדי הממשלה להכין בכל שנה, תכנית עבודה, כולל פירוט משימות, לוח זמנים ודיווח על ביצוען, על פי הנגזר מיישום החלטה 1623 [1623]</p>	<p>ועדת ההיגוי להערכות לרעידות אדמה</p>
<p>יכולת האכיפה של רח"ל על כל משרדי הממשלה להכין תכניות מוגבלות. על הרשויות המקומיות כמעט ואין לה יכולת אכיפה</p>	<p>ה"מ</p>	<p>בדיקה מתמדת של כללים, נוהלים, והנחיות, עדכונם ואכיפתם ככל הנדרש, בתחום עיסוקו של הגוף ככל שהם רלוונטיים להיערכות לרעידות אדמה. [1623]</p> <p>זיהוי גורמים חיוניים אשר פגיעה בתפקודם תגרום נזק לאוכלוסיה ולמדינה הכנת תרחיש ייחוס ייעודיים ופרטניים, על בסיס התרחיש הלאומי, בהתייחס לכל האגפים הפנימיים שבכל משרד ובמוסדות שתחת פיקוחו, והגשת התוכנית לרח"ל לקבלת אישור [1623]</p>	<p>כל משרד או גוף על התחום שלו כל משרד או גוף על התחום שלו</p>
<p>כפילות בתיאום בין המטה לבטחון לאומי לבין ועדת ההיגוי. במה באה לידי ביטוי הבקרה?</p>	<p>ה"מ</p>	<p>בחינת סוגיית אסטרטגיות הנובעות מרעידות אדמה תיאום ובקרה של החלטות הממשלה, הקבינת הביטחוני וראש הממשלה בנוגע למענה אחר רעידת אדמה (בסיוע רח"ל) [החלטת ממשלה 1623 (רעד/2)]</p>	<p>המטה לבטחון לאומי</p>
<p>אחריות מאוד כללית שלכאורה כוללת גם היערכות לאסונות שאינה כוללת כלים מתאימים. מה לגבי רשויות חלשות?</p>		<p>לעשות בדרך כלל כל מעשה הדרוש לשם שמירה על תחום העיריה (הרשות המקומית), בריאות הציבור והבטחון בו להסדיר עניינים של שמירה, אבטחה וסדר ציבורי בתחום העיריה (הרשות המקומית). [פקודת העיריות ס' 249(29), 249(33); ס' 63(א)(1), 63(א)(8) לצו מועצות מקומיות (מועא"ז), ס' 146(1) לצו מועצות מקומיות (א).]</p>	<p>רשות מקומית וראש הרשות</p>
<p>האם משרד האוצר או מישהו אחר עוסק בחיזוי הנזק למשק והערכת החוסן החברתי-כלכלי בהקשר זה?</p>	<p>ה"מ</p>	<p>בחינה תקופתית של משמעותיותיהם של השלכות כלל משקיות [1623]</p>	<p>משרד האוצר</p>

⁵⁴ התגוננות אזרחית" מוגדרת "האמצעים הנקוטים לשם התגוננות מפני כל התקפה או סכנת התקפה על האוכלוסייה האזרחית או לשם צמצום תוצאותיה של התקפה כזאת" [חוק ההתגוננות האזרחית, ס' 2(א)]

ה.2. תכלול וריכוז ההיערכות למענה

המלצות לדברים שיעשו: תכלול וריכוז ההיערכות למענה	
<p>א-גוף אחראי</p> <p>ב-בעל יכולות מתאימות וסמכות להטלת אחריות הכוללת חובת דיווח, פיקוח, ומתן דין וחשבון (כולל סנקציות משפטיות) לגוף מרכז (#1)</p> <p>ג- קביעת יעדים, סטנדרטים, וסדר עדיפויות להפחתת סיכונים, תגובה בעת רעידת אדמה ושיקום למגזר הציבורי ולמגזר הפרטי. (#6)</p> <p>ד-בחינה תדירה של היישום וההתקדמות של צמצום סיכונים מאסונות (#14)</p> <p>ה - בניית תכניות אסטרטגיות והגשת דוחות על נושאים פרטניים.</p> <p>יצירת תוכנית פעולה ומטרות מיוחדות לכל שלב ושלב במענה ושיקום ולכל רמות הממשלה</p> <p>יצירת שותפויות עם קהילות, משפחות, המגזר השלישי, המגזר הפרטי, העיריות, וכל הסוכנויות הרלוונטיות כדי להבטיח את ההיערכות של כל השחקנים בחברה.</p> <p>לתאם ולנצל את הקיבולת של כלל החברה</p>	

המלצות לדברים שרצוי שיעשו (לפי הספרות):	קריטריונים כלליים:
<p>(1) תכלול היערכות מוגדר היטב מבחינת סמכויות, חובות, מעקב והערכה. הכולל בחינה תדירה של יישום והתקדמות של ההיערכות אל מול יעדים מוגדרים.</p> <p>(2) אימוץ גישה רב-תחומית ורב-אסונית. רצוי שסוכנות יחידה תשמש כמוקד לאומי האחראי לטיפול גישה כלל חברתית לצמצום סיכונים מאסונות.</p> <p>(3) עבודה לפי תכניות אסטרטגיות ומעקב.</p> <p>(4) תיאום בין פעולות ההיערכות סייסמית בכל רמות הממשלה, הסוכנויות הרלוונטיות ובמגזר הפרטי כולל תיאום בין מחקר, מדיניות, מאמצים משפטיים, מגזרים שונים ובעלי עניין.</p> <p>(5) הפצת ידע ממחקר לשחקנים רלוונטיים במגזר הציבורי והפרטי וכן לציבור הרחב.</p> <p>(6) הוספת מרכיבים משמעותיים של חינוך ושל יישוג המיועדים לציבור הרחב בפרויקטי מחקר.</p>	

עקרונות / קריטריונים להערכה

גופים בעלי אחריות/סמכויות	פירוט (לא נטוי חקיקה, נטוי החלטות ממשלה)
כל גוף	<p>הכשרת עובדיו להתמודדות עם רעידת אדמה ותוצאותיה</p> <p>הכנת תרחיש ייחוס ייעודי, על בסיס התרחיש הלאומי. תרחיש זה צריך להיות פרטני ולהתייחס לכל האגפים הפנימיים שבארגון.</p> <p>התרחיש, רמות השירות ותכנית המענה יאושרו ע"י רח"ל. מדי שנה תוגש תכנית אימון והיערכות לרח"ל</p> <p>הכנת תכניות ונהלים להפעלה בעת רעידת אדמה ותרגול מערך החירום של כל משרד או גוף (על פי המפורט בשלבי המענה והשיקום האנושי הראשוני)</p> <p>הכנת רשימות אנשים, צוותים, מתנדבים, קבלנים, ספקים וציוד רלוונטיים קיימים, שהגוף צפוי להזדקק להם, בדיקת מיומנותם, כישורם, איכות מוצריהם וזמינותם בעת חירום.</p> <p>יצירה ותחזוקה של בסיסי נתונים רלבנטיים לעניין היערכות ואפחות; גיבוי נתונים [1623]</p>
הממשלה	<p>להתקין תקנות שעת חירום כדי להגן על המדינה, ביטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים. תקנות שעת חירום כוחן יפה לשנות כל חוק, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים, וכן להטיל או להגדיל מסים או תשלומי חובה אחרים [חוק יסוד: הממשלה, ס' 39 (א)]</p> <p>הצבא נתון למרות הממשלה; [ס' 2(א), 2(ב) לחוק יסוד: הצבא]</p>

		השר האחראי על הצבא מטעם הממשלה הוא שר הבטחון [ס' 2(א), 2(ב) לחוק יסוד: הצבא]	
שר הבטחון	ה"מ	באחריותו הכוללת של שר הבטחון לטפל בעורף בכלל מצבי החירום (לרבות מצב מיוחד בעורף, מלחמה ומצבי חירום הנגרמים כתוצאה מאסונות טבע) [החלטת ממשלה 1577 מיום 15.04.2007]	האחריות שמטילה החלטת הממשלה על שר הבטחון "לטפל בעורף" היא בניסוח מעורפל – האם אחריותו להכין את העורף? האם גורם מתכלל? מי מהגופים שתחת המשרד עוסק בתכלול? (רח"ל, ועדת ההיגוי, פקע"ר? האם כל גוף בהבטים אחרים? ואם כן, האם יש קשר ביניהם בנושא התכלול?)
רח"ל	ה"מ	<p>על רח"ל לשמש כ"גוף מטה מתאם ליד שר הביטחון" ולסייע בידו לממש את אחריות העל לטיפול בעורף בכל מצבי החירום. בין תפקידיה של רח"ל בזמן רגיעה ניתן למצוא ריכוז עבודות מטה בעניינים שונים (הגדרת איומים, גיבוש תפיסות הפעלה למצבי חירום שונים, יעדי כשירות וכוננות לתרחישים שונים ועוד) ותיאום בין משרדי הממשלה וגופים אחרים בענייני פעילות הסברה, אימונים ותרגילים ופעילות במצבי החירום השונים.</p> <p>בין תפקידיה בזמן חירום ניתן למצוא: הפעלת חדר המצב במשרד הביטחון לטיפול במצבי חירום בעורף, ריכוז עבודות מטה שונות, להמליץ לשר הביטחון על תכניות פעולה ועוד.</p> <p>כמו כן, "מצא רח"ל כי אין גורם אחראי לתחום מסוים או שקיים חוסר תיאום או ריבוי גורמים העוסקים בתחום ואין גורם מוסמך בחקיקה או בהחלטות ממשלה לביצוע הפעולה, תמליץ לשר הביטחון, לאחר התייעצות עם ראש הארגון או מנכ"ל המשרד הנוגע בסדר לבצע הסדרה", כאשר "הסדרה", הנמצאת בסמכות שר הביטחון, לאחר שנועץ בשר האחראי שלתחום אחריותו נוגעת ההסדרה, "הינה פעולה שתכליתה לקבוע בידי מי האחריות לנושא מסוים, מה תכולתה, אילו פעילויות תבוצענה למוכנות העורף ומהם קשרי הגומלין בין הגורמים השונים". אם נתגלו "חילוקי דעות בין השרים בעניין הוראת הסדרה שנתן שר הביטחון או בקשר לכל עניין הקשור בהיערכות ומוכנות העורף, יפנו שר הביטחון והשר הנוגע בדבר לראש הממשלה או לוועדת השרים לענייני ביטחון לאומי".</p> <p>[החלטה ב/43 של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, 19.12.2007 (הקמת רשות חירום לאומית – רח"ל) + החלטה 2368, צוות הקמה לרשות חירום לאומית, 16.9.2007]</p> <p>לשמש גוף המטה של שר הביטחון לטיפול במצבי חירום באוכלוסיה ובכלל זה במקרים של רעידות אדמה הרסניות הכנת מרכז לאומי לניהול מצבי חירום בעורף</p> <p>תיאום ומעקב אחר היערכות הגופים האופרטיביים (צה"ל, רח"ל, משטרה ופיקוד העורף) למתן מענה</p> <p>8) הכנת מרכז לאומי לניהול מצבי חירום</p> <p>9) תיאום ומעקב אחר היערכות הגופים האופרטיביים למתן מענה</p> <p>[החלטת ממשלה 1623 (רעד/2) מיום 29.04.10 (פרוטוקול ועדת שרים לענין הערכות לטיפול ברעידות אדמה מיום 7.4.2010)]</p>	איך אפשר לאכוף על כל הגופים את החובה להכין תכניות? מה הסמכות של רח"ל בעניין הזה? מה עומק המעקב? ומה הוא כולל? האם קיימת תמונת מצב מסודרת של מצב ההיערכות מול יעדים וסטנדרטים? האם מוטל על רח"ל לוודא שיש טיפול בכל התחומים הנדרשים? האם בוצע ניתוח תחומים? לגבי הסדרת תחומים – מה הסמכויות של רח"ל? האם ישנה הסדרה שקופה וברורה?
משטרה		<p>סמכות ואחריות לנקיטת כל האמצעים הדרושים לקראת אירוע אסון המוני ולמניעה או צמצום נזקים בעת התרחשותו. סמכות להכריז על ארוע אסון המוני</p> <p>סמכות למתן כל הוראה סבירה, וכן הוראות פעולה לגורמים הרלוונטיים ולאנשים (כולל החרמת רכוש), סגירת מקומות והסדרת תנועה של אנשים. כניסה לחצרים.</p> <p>הרשאה להשתמש בכח סביר כדי לכפות ציות להוראות ולבצע סמכות כניסה</p> <p>[פקודת המשטרה, ס' 90 ואילך – אירוע אסון המוני]</p>	למשטרה אחריות בנושא – כיצד היא נערכת? כיצד מתואם עם הגופים המשיקים?
ועדת שרים לעניין מוכנות הזירה האזרחית למצבי חירום	ה"מ	לעסוק בהכנת הזירה האזרחית למצבי חירום למיניהם, לרבות התגוננות אזרחית, היערכות לרעידות אדמה ואסונות טבע. בעניין ההיערכות לרעידות אדמה, תפעל לצד ועדת השרים, ועדת ההיגוי הבין-משרדית לרעידות אדמה [החלטת ממשלה 77, מיום 28.04.2013]	גוף המטה של הוועדה אינו תואם את גודל המשימה. חסר גורם ממשלתי יחיד בעל אחריות עליונה – נפילה בין כיסאות.
ועדת ההיגוי להערכות לרעידות אדמה	ה"מ	<p>לעסוק במכלול סוגיית ההיערכות לטיפול ברעידות אדמה; קביעת האחריות והסמכות לטיפול בנושא על כל היבטיו השונים בשגרת יום יום וכן בקביעת האחריות וחלוקת סמכויות לטיפול ברעידות אדמה קשות ובאסונות שעלולים להיגרם בעטין.</p> <p>בין סמכויות הוועדה: לעסוק "במכלול סוגיית ההיערכות לטיפול ברעידות אדמה, לרבות קביעת האחריות והסמכות לטיפול בנושא על כל היבטיו השונים בשיגרת יום-יום וכן בקביעת האחריות והסמכות לטיפול ברעידות אדמה קשות ובאסונות שעלולים להיגרם בעטין".</p> <p>"ועדת השרים תהיה מסגרת התיאום העליונה בין כל הגורמים העוסקים בנושא בקרב משרדי הממשלה ובקרב הגופים הממלכתיים"</p> <p>עדת השרים תמנה ועדת היגוי בין-משרדית</p> <p>יזום חקיקה בנושאים הנדרשים</p> <p>[החלטת ממשלה 209, מיום 29.08.99; החלטה 36, מיום-14.05.2006; החלטה 28, מיום-20.04.2009] 6) גורם המטה של ועדת השרים והגורם המתאם מטעמה בין כל משרדי הממשלה, הגופים הממלכתיים האחרים וארגונים אזרחיים לפי הענין תיאום ומעקב אחר היערכות הגופים האופרטיביים (צה"ל, רח"ל, משטרה ופיקוד העורף) למתן מענה</p>	גורם המטה קטן מדי בשביל המשימה. יש מעליה שני גורמים אחראיים – שר הביטחון ווועדת השרים? כפילות אחריות שעשויה לגרום לנפילה של סוגיות בין הכסאות. מה הוא עומק המעקב. מה סמכויות התיאום.

		[החלטת ממשלה 1623 (רעד/2) מיום 29.04.10 (פרוטוקול ועדת שרים לענין הערכות לטיפול ברעידות אדמה מיום 7.4.2010)]	
כפילות בתיאום בין המטה לבין ועדת ההיגוי. במה באה לידי ביטוי הבקרה.	ה"מ	בחנית סוגיות אסטרטגיות הנובעות מרעידות אדמה תיאום ובקרה של החלטות הממשלה, הקבינט הביטחוני וראש הממשלה בנוגע למענה אחר רעידת אדמה (בסיוע רח"ל). [החלטת ממשלה 1623 (רעד/2)]	המטה לבטחון לאומי
לראש הרשות המקומית אחריות מאוד כללית שלכאורה כוללת גם היערכות לאסונות. מי מלווה את הרשויות ומדריך אותן? האם הרשויות עובדות מול יעדים וסטנדרטים? האם מעקב והערכת מצב תקופתית קימים פערים גדולים בין רשויות בעלות אמצעים לרשויות חלשות	ה"מ	לעשות בדרך כלל כל מעשה הדרוש לשם שמירה על תחום העיריה (הרשות המקומית), בריאות הציבור והבטחון בו להסדיר עניינים של שמירה, אבטחה וסדר ציבורי בתחום העיריה (הרשות המקומית). [פקודת העיריות ס' (29)249, (33)249 ; ס' (א)63(1), (א)63(8) לצו מועצות מקומיות (מועא"ז), ס' (1)146 לצו מועצות מקומיות (א).]	רשות מקומית וראש הרשות

[חזרה לטבלה-2ה-2A](#)

ה. B תכלול והובלה במענה

ניהול פיקוד ושליטה, תיאום ותפקוד המענה	
<p>פעולה תוך מטרה להציל חיים, להגן על רכוש והסביבה, לייצב את המצב, ולספק צרכים אנושיים בסיסיים הגדרת אחריות ספציפית לכל התחומים הדורשים טיפול פתיחה מרכז הפעלה בחירום התווית יעדים למעני חירום תאום בין המענים של כל רמות הממשלה והמגזרים השונים העברת מידע שוטף על המצב למקבלי החלטות</p>	<p>המלצות לדברים שרצוי שיעשו (לפי הספרות):</p>

עקרונות / קריטריונים להערכה	
<p>המענה יהיה מאוחד ובעל מפקדה מאוחדת המענה יהיה שכבתי. כוחות מקומיים יובילו את המענה עם תמיכה, במידה הצורך, מכוחות ומשאבים לאומיים. יהיו מסגרות מתאמות coordinating structures גמישות, סגילות, scalable. בכל רמות החברה. מסגרות אלו עוזרות לתכנן, להערכת הצורך ויכולות הקהילה, ויעזרו לאפשר נגישות למשאבים לפני, במשך ואחרי האירוע, ויהיו מוקד לתיאום במשך כל שלבי האירוע והשיקום. המענה יעשה שימוש בשותפויות אקטיביות עם כל המגזרים והשכבות בחברה וגם עם שחקנים בינלאומיים במידת הצורך</p> <p>השחקנים המעורבים במענה יהיו מוכנים לפעול בכל זמן קריטריונים איכותניים כלליים: אימוץ גישה רב-אסונית למעני חירום אימוץ גישה כלל חברתית. ניצול ושילוב של הקיבולת של כלל החברה.</p>	

גופים בעלי אחריות/סמכות	פירוט (לא נטוי חקיקה, נטוי החלטות ממשלה)	מי מוביל את המענה? האם חלוקת הפיקוד והשליטה מוגדרת היטב? האם נלמד נסיון בין לאומי בטיפול ברעידות אדמה (שונה מטיפול בפגיעות של טילים). האם נלמד הניסיון הבין לאומי בתחום מבחינת דרך התיאום הרצויה וכשלים שיכולים להקשות על מתן מענה?
ממשלה	סמכות להכריז מצב חירום [חוק יסוד: הממשלה, סעיף 38(א), 38(ג)]	
ראש המ"ל	האחריות לוודא הצגת הנושאים המפורטים בהחלטה בפני הממשלה, על-ידי השרים וראשי הגופים [החלטת ממשלה 4065 מיום 07.09.2008 נוהל עבודת הממשלה בחירום]	ה"מ
משרד ראש הממשלה	יצירת תמונת מצב לאומית לממשלה ולראש הממשלה על ממדי האירוע ומיפוי הנזקים (באמצעות המנ"ל ובתיאום עם רח"ל). [1623]	ה"מ
רה"מ (באמצעות המנ"ל ומטה מנכ"ל רה"מ)	הכנת ישיבות הממשלה לקבלת החלטות אפקטיביות תיאום ובקרה של החלטות הממשלה, הקבינט הביטחוני וראש הממשלה בנוגע למענה (בסיוע רח"ל). [1623]	ה"מ
שר הבטחון	אחריות- על לטיפול בעורף במצבי חירום [החלטת ממשלה 1577 מיום 15.04.2007]	
רח"ל	לשמש כמטה של שר הבטחון לניהול המענה ברמה הלאומית, בכלל זה: תיאום הארגונים האופרטיביים ⁵⁵ , משרדי ממשלה, הרשויות הייעודיות והרשויות המקומיות גיבוש תמונת מצב לאומית אינטגרטיבית לרבות: רשויות מקומיות, מוצרים ושירותים חיוניים ריכוז הצרכים מהגופים האופרטיביים גיוס ותיאום הסיוע הבינלאומי וקביעת סדרי העדיפויות להקצאתו קביעת סדרי עדיפות ברמה הלאומית בתיאום עם הגופים האופרטיביים תיאום פעולות הסיוע של המגזר השלישי הכוונת סיוע לרשויות המקומיות שנפגעו, באמצעות רח"ל הפעלת מרכז ניהול מצבי חירום בעורף (מנמ"ח) פתיחת מרכזי הפעלה בחירום	1. על פי פקודת המשטרה, המשטרה היא הגוף האחראי במדינת ישראל על "קיום הסדר הציבורי וביטחון הנפש והרכוש". גם בעת ארוע אסון המוני, המשטרה היא האחראית על הפיקוד והשליטה בזירת הארוע, אלא אם: א. השר לבט"פ ביקש להעביר את הסמכות לצה"ל, שאז התכלול עובר לידי הצבא. ב. מדובר בארוע אחד מבין 6 חריגים ⁵⁶ העברת הסמכות לצה"ל ("העברת המקל") זכתה לביקורות רבות, בין השאר משום שלא תמיד היה ברור בידי מי הפיקוד והשליטה בארוע. במאי, 2011 נחתם "נוהל להסדרת יחסי הגומלין בין משטרת ישראל לפיקוד

⁵⁵ צה"ל, רח"ל, משטרה ופיקוד העורף

⁵⁶ אירוע אסון המוני שמקורו בשטח של מיתקן ביטחוני או בתחומי שטח המוחזק על ידי צה"ל; בשטח, שעל פי החלטת הממשלה, האחריות לביטחון הפנים בו היא של צה"ל; בשטח שהוכרז לגביו מצב מיוחד בעורף; ארוע שמקורו בכלי תעבורה בשירות מערכת הביטחון; ארוע בשטח מרכזי המחקר הגרעיני או אירוע קרינה רדיולוגי כימי או ביולוגי.

<p>העורף בהיבטי פיקוד ושליטה במצבי חירום ובשגרה". הנוהל נחתם בין המשטרה לפיקוד העורף ומסדיר את הנושא בין שני הגופים. על פי הנוהל, "אחריות לפיקוד ושליטה הינה האחריות לפקד על גופי ההצלה השונים בזירות אירועים בעת התרחשותם על ידי תיאום פעילותם וקבועת סדרי העדיפות הראויים במתן המענה המבצעי בזירות, לשם הצלת חיים וצמצום הפגיעה בנפש וברכוש. אחריות זאת כוללת גם את תירגול גופי ההצלה לקראת התרחשות האירועים".</p>		<p>התאמת התכניות לאירוע ולצרכים כפי שעולה מתמונת המצב ריכוז הצרכים של הרשויות המקומיות והרשויות הייעודיות [1623]</p>	
<p>עם זאת, בהחלטת הממשלה 1623 מאפריל 2010, על אף שהפיקוד והשליטה הם בידי המשטרה ע"פ פק' המשטרה, תיאום הגופים האופרטיביים (צה"ל, רח"ל, משטרה ופיקוד העורף) משרדי הממשלה הרשויות הייעודיות והרשויות המקומיות הוא בידי רח"ל.</p>		<p>סמכות להכריז על אירוע אסון המוני במדינה כולה או בשטח מסוים אם שוכנע השר כי קיימת סבירות גבוהה שיתרחש אירוע אסון המוני או כי מתרחש אירוע אסון המוני (למעט חריגים⁵⁷) [פקודת המשטרה ס' 90ב]</p>	<p>השר לבטחון פנים</p>
<p>נראה שיש חפיפה בין התיאום בין הגופים הנ"ל שבידי רח"ל לבין התיאום עם גופי ההצלה השונים (רשות הכבאות, מד"א, הרשויות המקומיות וצה"ל), שנעשה על ידי המשטרה כחלק מהפיקוד והשליטה.</p> <p>בנוסף, נראה שיש מקום לעשות סדר בהגדרות השונות - גופי ההצלה, ארגוני העזר, הארגונים האופרטיביים, מפעלים חיונים, רשויות ייעודיות... ולקבוע מה החובות והסמכויות של כל סוג גוף, מה חובותיו ולהוראות מי הוא נשמע ומתי. כמו כן, ניתן לשקול הכנסת גופים נוספים לגופי ההצלה, כגון חברת החשמל או החברה הלאומית לדרכים, שיש להם כלי כבדים ומשאבים חשובים שיכולים להציל חיים.</p>		<p>תפקיד המשטרה הוא בקיום הסדר הציבורי וביטחון הנפש והרכוש. באירוע אסון המוני, (למעט החריגים הנ"ל), תהא משטרת ישראל אחראית לפיקוד ושליטה בטיפול באירוע ויהיו לה הסמכויות כמפורט בפרק השישי בפקודה. [פקודת המשטרה סע' 3, 4]</p>	<p>משטרת ישראל</p>
<p>2. למשטרה אין כוחות משלה והיא תלויה בכוחות הצבא, הרשויות המקומיות ורשות הכבאות. במקרים בהם אין הסכמה לגבי הפעולות הנחוצות וסדרי העדיפות, עלולה להוצר בעיה כאשר הכוחות יישמעו לעומדים בראשם ולא למשטרה.</p> <p>3. נראה שלמרות שהאחריות על תרגול גופי ההצלה היא בידי המשטרה, מרבית התרגול וההיערכות נעשים בפועל על ידי רח"ל ופיקוד העורף. יוצא שמי שמרכז את התרגול, אינו בהכרח מי שירכז את הפעולות בעת הצורך.</p> <p>4. מלבד גופי ההצלה, יידרשו גופים רבים לסייע במענה (ארגונים קהילתיים, מתנדבים, ארגוני רפואה פרטיים, גופי אנרגיה, תחבורה, תקשורת ותשתיות). על כל אלה אין המשטרה אחראית לפקד ולשלוט, ולא ברור מי יקבע את התעדוף בין גופים אלה, האם תורגלו והוכשרו, והאם ידעו לתת את המענה הרצוי לכוחות ההצלה בשטח.</p> <p>5. ששת המקרים החריגים בהם הפיקוד והשליטה מלכתחילה אינם באחריות המשטרה, כוללים בין השאר ארועים בתחומי החטיבות המרחביות (חטמ"ר) שהם שטחים גדולים מאד בכל אזורי הגבול, כולל רמת הגולן, בקעת הירדן, איו"ש ועוטף עזה). לא נראה צידוק הגיוני לכך שכשמדובר ברעידת אדמה, הסמכות בשטחים אלה תהיה בידי הצבא. יוער כי הסדרת סמכות המשטרה בבקעת הירדן מעלה סוגיות של החלת הריבונות הישראלית שם.</p>	<p>ה"מ</p>	<p>ניהול פיקוד ושליטה באירועים הנגרמים עקב רעידת האדמה, על פי פקודת המשטרה - אסון המוני. ביצוע תפקידי המשטרה בהגנה על בטחון הציבור ובכלל זה טיפול בנושאים שיועצמו עקב רעידת אדמה, כגון: מניעת פשיעה ומניעת ביזה; זיהוי חללים באמצעים מדעיים; איתור נעדרים; ניתוב והכוונת תנועה. יצירת תמונת מצב ודיווחה לרח"ל. מיפוי הנזקים, איסוף ותיעוד מידע בנוגע למתקני משטרת ישראל. המשך ביצוע תפקידי המשטרה על פי חוק. [1623]</p>	<p>משטרת ישראל</p>
<p>ראו למעלה בנושא הבעיות הקיימת ב"העברת המקל" מהמשטרה לצבא</p>		<p>סמכות להורות לצה"ל למלא את תפקיד משטרת ישראל בפיקוד ובשליטה באירוע, כולו או מקצתו. [פקודת המשטרה, ס' 90ב.א]</p>	<p>שר הבטחון או ראש הממשלה לפי בקשת השר לבטחון פנים</p>
		<p>צה"ל ושירות ההתגוננות האזרחית, כמשמעותו בחוק ההתגוננות האזרחית, יסייעו למשטרת ישראל בטיפול באירוע אסון המוני, ובהיערכות לקראת אירוע כאמור. בעת אירוע אסון המוני, לרבות אירוע צפוי, רשאי שר הביטחון לבקשת השר (לבט"פ) או רשאי ראש הממשלה להורות לצה"ל למלא את תפקיד משטרת ישראל בפיקוד ובשליטה באירוע, כולו או מקצתו כאשר קיבל צה"ל הוראה למלא את תפקידה של המשטרה, נתונות לו כלל הסמכויות הנתונות למשטרה. [פקודת המשטרה ס' 90ב]</p>	<p>צה"ל ושירות הג"א (פקע"ר)</p>
	<p>ה"מ</p>	<p>יצירת תמונת מצב עדכנית לצורך מתן סיוע לוגיסטי ורפואי והקצאת המשאבים הנדרשים עפ"י הבקשות לסיוע מרח"ל בכפוף להערכת מצב מתן מענה וסיוע לוגיסטי לכל גופי המענה היערכות להשתלבות בתכניות המענה של הרשויות המקומיות (ובכלל זה לקבל את האחריות</p>	<p>צה"ל</p>

⁵⁷ אירוע אסון המוני שמקורו בשטח של מיתקן ביטחוני או בתחומי שטח המוחזק על ידי צה"ל; בשטח, שעל פי החלטת הממשלה, האחריות לביטחון הפנים בו היא של צה"ל; בשטח שהוכרז לגביו מצב מיוחד בעורף; ארוע שמקורו בכלי תעבורה בשירות מערכת הביטחון; ארוע בשטח מרכזי המחקר הגרעיני או אירוע קרינה רדיולוגי כימי או ביולוגי.

		ממשטרת ישראל) [1623]
		באישור שר הבטחון, לפעול, אם בדרך כלל ואם לענין מסוים, ובתיאום עם הרשויות הנוגעות בדבר – להצלת נפש ורכוש שאינה כרוכה בהתגוננות אזרחית58 (ס' 2 ב חוק התגוננות אזרחית)] תעדוף אתרי חילוץ לטיפול ע"י כוחות החילוץ של פקע"ר; [1623]
ה"מ		
		הנחיית שירותי הכבאות למתן מענה בהתאם לארוע ולצרכים, כפי שעולה מתמונת המצב. [1623]
ה"מ		יצירת תמונת מצב ודיווח תמונת מצב זו לרח"ל (כל משרד על תחומו). פתיחת מרכזי חירום בכל משרד לעבוד מול רח"ל על עניינים קשורים לתחומו [1623]
ה"מ		סיוע בבניית תמונת מצב לאומית איסוף שוטף של מידע סיסמולוגי וגיאולוגי הקשורים עם התרחשות רעידת אדמה חזקה. יעוץ מקצועי לרח"ל ולגופי המענה [1623]
ה"מ		סיוע בבניית תמונת מצב לאומית [1623]
ה"מ		הספקת מפות ונתונים נדרשים ובכלל זה אספקת מידע שיעזור בבניית תמונת מצב המתהווה במרכזי השליטה הרלוונטיים. סיוע בבניה ותחזוקה של מערכת להצגת תמונת מצב לאחר התרחשות רעידת אדמה הרסנית, עם נציבות כבאות והצלה ומשרד התחבורה [1623]
ה"מ		גיבוש תמונת מצב הפגיעה הכלכלית. [1623]
		ריכוז נתונים על העקורים ריכוז "תמונת החללים הלאומית" [1623]
ה"מ		סיוע בבניית תמונת מצב והעברתה לגורמי הטיפול במענה [1623]
ה"מ		סיוע ביצירת תמונת מצב מקומית ולאומית [1623]
		יצירת תמונת מצב ודיווחה לרח"ל [1623]
ה"מ		דיווח למשרד החוץ על מצב התיירים [1623]
ה"מ		סיוע בבניית תמונת מצב מקומית ולאומית [1623]
ה"מ		מיפוי רכבות שנשמטו ונתקעו וחילוץ [1623]
ה"מ		ריכוז תמונת מצב מכל הגופים הפועלים על פי רשיון המוענק להם ע"י שר התקשורת וגופים אשר שר התקשורת ממונה על החוק מכוחו הם פועלים וגם גופים המונחים ע"י המשרד - בתוקף תפקידו כרשות עליונה לתקשורת בחירום (בעלי רשיונות כלליים למתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים, למתן שירותי רדיו טלפון נייד (רט"ן), למתן שירותי בזק בין לאומיים, בעל רשיון לשידורי כבלים, בעל רשיון לשידורי לוויין, הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, בעלי רשיון נס"ר, ובעלי רשיון מיוחד, חברת הדואר וחברת בנק הדואר). [1623]

[בחזרה לטבלה ה. B](#)

ה. C תכלול והובלה בשיקום

<p>יצירה, תאום והפעלת תוכנית שיקום כלליות ונושאות (כלכלה, סביבה, חברה) קביעת תוכנית שיקום לאומית במטרה למזער את הזמן והעלות של שיקום. להחזיר לשגרה את הסביבות החברתיות, עסקיות, פרטיות כמה שיותר מהר. קביעת ויישום של לוח זמנים למטרות התאוששות מתן הזדמנויות תעסוקה ראויות לתושבים אחרי רעידת אדמה עם מתן עדיפות לתעסוקה הקשורה לשיקום מאסון קביעת מבנה ממשל ברור לפיקוח על ההתאוששות.</p>

⁵⁸ למטרת אירגון וניהול ההתגוננות האזרחית במדינה יש להג"א סמכויות נוספות: להכין ולבצע תכניות התגוננות אזרחית, למדינה כולה או לכל שטח משטחיה; לאמן את חברי הגא לתפקידי התגוננות אזרחית, לציידם, לארגנם ביחידות, לקבוע את סדרי הפיקוד והמשמעת ביחידות אלה ודרכי פעולתן; לקבוע מדים או סימני היכר מיוחדים לחברי הגא; להתקשר בחוזים, להחזיק במקרקעים ולרכוש מטלטלים; לעשות עבודות בקרקע, להתקין מבנים ומיתקנים ולקיימם; להדריך ולכוון את ארגוני העזר למילוי תפקידם בתחום ההתגוננות האזרחית ולהפעיל אותם ואת הציוד שברשותם בעת מצב מיוחד בעורף, בשעת התקפה או בשעת תמרוני הגא; לתאם את פעולותיהם של משרדי הממשלה, של הרשויות המקומיות ושל מפעלים פרטיים בעניני ההתגוננות האזרחית; לקבוע את אופן מתן ההתרעה לאוכלוסייה האזרחית; ובכלל זה לקבוע אותות אזעקה וארגעה ולהפעילם; להדריך את האוכלוסייה בעניני התגוננות אזרחית ולציידה באמצעי התגוננות; לעזור לאוכלוסייה שנפגעה ולעשות כל פעולה אחרת הדרושה לשם מילוי תפקידו, בהתאם לדיני ההתגוננות האזרחית

	יצירת והפעלת תוכניות שיקום ראשוני בטווח הארוך הפעלה תוכנית שיקום הפעלת תוכניות שיקום לטווח ארוך כל משרד למוסדות באחריותו [1623]	כל משרד וגוף למוסדות תחתיו ובתחמו
	תיאום ובקרה של החלטות הממשלה, הקבינט הביטחוני וראש הממשלה בנוגע למענה אחר רעידת אדמה (בסיוע רח"ל) [1623]	מטה מנכ"ל רה"מ והמנ"ל
	הכנה ויישום תוכניות שיקום לטווח ארוך כלליות לאומיות [1623]	רה"מ, משרד האוצר, בנק ישראל, ביטוח לאומי
	מתן ייעוץ לממשלה ישראל על סדרי עדיפויות הרמה הלאומית הכנת תכנית לשיקום מערך משק לשעת חירום ויישומה [1623]	רח"ל
	אחריות כוללת לתיאום פעולות שיקום ראשוניות של האוכלוסייה והפעלת תכנית שיקום תיאום גופי המענה לצורך: תיאום הארגונים האופרטיביים, משרדי הממשלה והרשויות המקומיות להפעלת תכנית שיקום, הכוונת סיוע לרשויות המקומיות שנפגעו, קביעת סדרי העדיפויות בהקצאת משאבים מהארץ ומחו"ל, קביעת סדרי עדיפויות לטיפול בסיוע מחו"ל, תיאום והכוונה של הסיוע עפ"י הדרישות והפניית הגורמים שיובילו את הציוד לייעודו. תיאום פעולות שיקום בין ארגונים אופרטיביים, משרדי הממשלה ורשויות המקומיות [1623]	רח"ל
	הפעלת תכנית שיקום כלכלית סיוע בבניית תוכנית לשיקום הכלכלה לאחר רעידת אדמה גיבוש והפעלת תכנית לסיוע לשיקום המשק [1623]	משרד הכלכלה
	הפעלת תכנית לשיקום המוסד והשירותים שהוא מעניק לציבור הכנת תכנית לשיקום המוסד לאורך טווח ויישומה. [1623]	משרד הרווחה-ביטוח לאומי
	סיוע והנחייה בהפעלת תכנית לשיקום הסביבה [1623]	המשרד להגנת הסביבה
	המשך השיקום הרפואי [1623]	משרד הבריאות
	הכנת תכנית לשיקום מוסדות חינוך שנפגעו ויישומה [1623]	משרד החינוך
	הכנת תכנית לשיקום יחידות צה"ל ויישומה [1623]	צה"ל
	הכנת תכנית לשיקום אוכלוסיות מיוחדות ויישומה. גיבוש תכנית לשיקום קהילות שנפגעו) [1623]	משרד הרווחה
	הכנת תכנית לשיקום הסביבה ויישומה [1623]	המשרד להגנת הסביבה
	שיקום התיירות [1623]	משרד התיירות
	החלטת ממשלה 1623 מטילה על הגופים הבאים גם להפעיל תכנית מידית לשיקום האוכלוסייה: משרד האוצר, בנק ישראל, או תכנית שיקום בנושאים שבתחום המשרד (המשרד לבטחון פנים, משרד הבריאות, מד"א, משרד החקלאות, משרד הפנים (פס"ח), המשרד לקליטת עליה, משרד הרווחה, המוסד לביטוח לאומי (תכנית לשיקום המוסד והשירותים שהוא מעניק לציבור).	

נספחים ושונות

הערות בהקשר לתפקידיהם של גופים שונים

ועדת השרים/היגוי להיערכות לרעידות אדמה

בהחלטת הממשלה נקבע ש"ועדת היגוי בינמשרדית תפעל כגוף מטה לצד ועדת השרים". חלוקת הסמכויות בין ועדת השרים לוועדת ההיגוי נראית בעייתית. למי סמכות קבלת ההחלטות? מי מוביל את מי? מי קובע את המדיניות ועל מי מוטלת החובה? שאלה אחרת - ועדת ההיגוי אמורה לקבוע פעולות ומטלות של משרדי הממשלה ויחידות הסמך בכל הנוגע להיערכות לרעידות אדמה בהתאם למפורט, להטיל על משרדי הממשלה לפעול וליישם את המטלות המוטלות עליהם. אבל אין לה כלים להכריח את כולם לפעול. ועוד שאלה - מה המימשק בין הוועדה שעוסקת ברעידות אדמה לבין הערכות לאסונות אחרים (טבע ולא טבע) הוועדה הבין-משרדית היא הגורם האחראי להיערכות ולמוכנות של מדינת ישראל לרעידות אדמה. אבל היא לא גוף אופרטיבי שיכול לעסוק בהכנה ותרגול. הוועדה היא גוף מקצועי שקובע את התקן (המדיניות) אולם היא לא גוף שפוקד ושולט. מי שפוקד ושולט הוא ממשלת ישראל ולא ועדת שרים למיניהן. מוטלת עליה אחריות לקבוע מדיניות, תקינה, מי עושה מה, כאשר הגופים האופרטיביים הם האמונים לביצוע הפעולות. וועדת השרים מתכנסת אחת לכמה זמן ובודקת שאכן הדברים מתבצעים באמצעות רח"ל (V)

משרד הביטחון

פערים עליהם מצביע דו"ח מבקר המדינה 2015 (ראו נספח חלוקת אחריות וסמכות ע' 41):

בחוק הג"א:

כפיפות כפולה של מפקד פקע"ר: לשר הביטחון בהיבטים של הג"א, ולרמטכ"ל מהבחינה הצבאית.

החוק אינו מקנה לשר הביטחון סמכויות בתחומים שאינם הג"א (למעט הצלת נפש ורכוש), ואין לו סמכות לתאם את כל המשק האזרחי

בהחלטת ממשלה מס' 1577 מתאריך 15.4.07 המטילה על שר הביטחון את אחריות העל לטיפול בעורף בכלל מצבי החירום:

לא נקבעו סמכויות ברורות בהחלטת הממשלה.

הגדרת מצב חירום שונה מהגדרת מצב של אסון המוני.

השר לבטי"פ אחראי לטיפול באירוע של אסון המוני, ושר הביטחון אחראי לכלל מצבי החירום בעורף, לא רק למלחמתיים

בחוק הג"א ס' 9 כשמכריזים על מצב מיוחד בעורף, כתוב שהרמטכ"ל, אלופי הפיקוד המרחביים, אלוף פיקוד העורף ומפקדי מחוזות העורף רשאים להורות לאזרחים איך להתנהג על מנת לעשות הכל להצלת הנפש והגוף. אולם לפני ההכרזה - הסמכות תחילה נתונה למשטרת ישראל כאחראית על בטחון פנים. וכשאמרו שיש מצב מיוחד בעורף, לא שללו מהמשטרה את סמכותה. מה שגרם להתנגשות בין שר הביטחון למפכ"ל המשטרה – מי נותן את הפקודות

רח"ל + מל"ח

פערים עליהם מצביע דו"ח מבקר המדינה 2015:

לפי האמור בדו"ח המבקר, לרח"ל יש סמכות תיאום בין משרדי ממשלה וגופים אחרים רק בשגרה ולא בחירום, למעט במצב של רעידת אדמה מכוח החלטה רעד/2 של ועדת השרים לעניין ההיערכות לטיפול ברעידות אדמה מ-7.4.10.

גם רח"ל, כמו ועדת ההיגוי, היא גוף מטה ולא גוף אופרטיבי

לעניין מל"ח:

הגדרה שונה בין אירוע חירום (מל"ח) לבין אסון המוני (פקודת המשטרה).

מל"ח מוסמך לתאם ולהנחות רשויות אזרחיות וצה"ל בחירום, אך אינו מוגדר כאחראי לניהול אירוע חירום

הערות נוספות:

רח"ל יכולה להנחות את משרדי הממשלה, אבל אין לה יכולת להכריח אותם לפעול על פי הנחייתה. על הרשויות המקומיות בכלל אין לה סמכויות. בסופו של דבר, כל גוף מחליט לעצמו.

האם לוועדת מל"ח עליונה סמכויות מספקות למלא את חובותיה עם פי החלטות הממשלה - לקבוע תוכניות ארציות, מרחביות ומקומיות להפעלת גורמי הייצור, האספקה והשירותים החיוניים ביותר במשק האזרחי בשעת חירום; לקבוע דרכים, היקף וקדימויות להקצאת

אמצעי ייצור, משאבים ואמצעים אחרים שאושרו לגורמים השונים המפעילים את המשק החיוני לשעת חירום;

רח"ל שואבת את סמכויותיה ממל"ח – הכל מהחלטות ממשלה. חשוב לזכור שכל חוק גובר על החלטת ממשלה. הצד הנורמטיבי, הבסיס החוקי הוא בעייתי כיוון שיכולות להיות התנגשות היא בין החלטות ממשלה לבין חקיקה.

סמכות רח"ל על הרשויות המקומיות נובעת מפקודת העיריות בשילוב החלטה 1716, לפיה הרשות המקומית אחראית בתחום שיפוטה, באמצעות ועדת המל"ח המקומית, לבצע את המשימות הדרושות להבטחת האספקה והשירותים החיוניים לאוכלוסייה, לטיפול באוכלוסייה

ולמתן שירותי סעד ופינוי על פי הוראת החוק, בהתאם לתוכניות שקבעה הרשות המקומית, ולתוכניות משרדי הממשלה והרשויות הייעודיות שאושרו ע"י ועדת המל"ח העליונה

אין קשר בין הכרזה על ארוע אסון המוני לבין הפעלת מל"ח. הכרזה על ארוע אסון המוני לפי פקודת המשטרה היא בידי השר לבטי"פ (שר המשטרה). על הפעלת מל"ח לפי החלטות ממשלה 1716+ 1080 מחליטה הממשלה, על פי הצעת שר הביטחון, ואם יתעורר צורך דחוף - שר

הביטחון ושר האוצר, בהתייעצות עם ראש הממשלה. האם זו בעיה?

צה"ל - פיקוד העורף

פערים עליהם מצביע דו"ח מבקר המדינה 2015:

כפיפות כפולה של מפקד פקע"ר לשר הביטחון ולרמטכ"ל

בעניין הסמכויות מכח חוק הג"א- החוק אינו מקנה לפקע"ר סמכויות בתחומים שאינם הג"א (למעט הצלת נפש ורכוש), ואין לו סמכות לתאם את כל המשק האזרחי כאשר צה"ל אחראי לאירוע אסון המוני, פקודת המשטרה מקנה לצה"ל סמכות לפיקוד ושליטה בלבד ולא לתיאום כלל משרדי הממשלה (לצורך ניהול כולל של אירוע חירום).

הערות נוספות:

פיקוד העורף מוסמך לקבוע רק תקינה להתגוננות אזרחית אולם רעידת אדמה לא נכנסת תחת הגדרה זו בחוק הג"א.

מתי פיקוד העורף הוא צה"ל ומתי הוא שירות התגוננות אזרחית? לפי חוק הג"א (2 יא) יש לו סמכות לפעול להצלת הנפש והרכוש רק באישור שר הבטחון ובתיאום עם הרשויות הנוגעות בדבר.

ע"פ חוק הג"א ס' 2, שרות הג"א מוסמך לפעול להצלת הנפש ורכוש בכל מצב, אבל פרוט הסמכויות של חברי הגא (ס' 9) עוסק במצב מיוחד בעורף ובשעת התקפה בלבד.

בעת ארוע אסון המוני, אם האחריות עוברת לשר הבטחון, צה"ל מקבל את כל סמכויות המשטרה, והבעיה נפתרת.

רשויות מקומיות

לרשויות המקומיות יש סמכויות מאד רחבות, כמו - "לעשות את כל הדרוש להכנתו של המשק לשעת חירום", אבל מי מחליט מה הוא "כל הדרוש"? למי יש את הסמכות להורות להן מה החובות הספציפיות שלהן בנוגע להערכות, כמו לדאוג שבתי התושבים יהיו מחוזקים או שיהיו להן תכניות עדכניות וישימות לשעת חירום? ומי דואג שיהיו להן את הכלים הנחוצים?

לרשויות המקומיות אין את האמצעים הנדרשים, בעיקר לא לרשויות החלשות. גופים שונים נותנים להן הנחיות מה הן צריכות לעשות ולהכין, אבל מעט מאד גם נותנים להם את האמצעים הנחוצים.

משרד החינוך

נושא אבטחת מוסדות חינוך לא ברור לי לגמרי. בעקרון ע"פ החלטת ממשלה 5719 + 3738, האחריות הכוללת היא על המשטרה. אבל המשטרה הוציאה מסמך בשיתוף עם משרד החינוך, שמחלק את תחומי האחריות בין משרד החינוך, המשטרה והרשויות המקומיות (ראי: "אופן יישום החלטות ממשלה ותחומי אחריות באבטחת מוסדות חינוך", מאי 2011).

האם הרשויות המקומיות מחוייבות למסמך הזה?

ומאיפה נגזרות סמכויות הקב"טים של הרשויות המקומיות ומוסדות החינוך? סמכויות מאבטחים ע"פ חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, תשס"ה-2005 הן למניעת מעשי אלימות של אדם בודד (סמכויות עיכוב, מניעת כניסה וכ"ו), אבל לא נראה לי שיש להם סמכויות להורות לאנשים שאין להם כוונות אלימות מה לעשות.

מגן דוד אדום

פערים עליהם מצביע דו"ח מבקר המדינה 2015:

באירוע אסון המוני בשטח שבו שורר מצב מיוחד בעורף יש לכאורה כפיפות כפולה - לפקע"ר ולמשטרה.

הערות נוספות:

מי אחראי על מד"א? מד"א הוא גם "ארגון עזר" כמשמעותו בחוק הג"א (כלומר כפוף להוראות הג"א/פקע"ר) וגם "גוף הצלה" כמשמעותו בפקודת המשטרה (כלומר כפוף להוראות המשטרה). לפי מסמך מ.מ.מ. מ-2011, נקבע בשנת 2009 במסגרת עבודת מטה בהשתתפות

משרד הבריאות, פיקוד העורף ורח"ל, כי משרד הבריאות הוא הגוף האחראי על פעילות מד"א בעיתות חירום⁵⁹. בדיון בכנסת בינואר 2014 ווה (תא"ל זאב צוק רם) אמר שהמשטרה מקבלת אחריות מבצעית על מד"א.⁶⁰

(זק"א הוכרז כארגון עזר ע"פ חוק הג"א, למרות שלא עוסק בהצלת נפש ורכוש).

המשרד לבט"פ – משטרה

פערים עליהם מצביע דו"ח מבקר המדינה 2015:

אי-בהירות בנוגע לתחומי האחריות בין שר הביטחון לבין השר לבט"פ: השר לבט"פ אחראי לביטחון הפנים שעה שעל שר הביטחון הוטלה אחריות-על לטיפול בכלל מצבי החירום בעורף (לא רק מלחמתיים).

אף על פי שדין צה"ל כדין גוף הצלה, המשטרה אינה יכולה להורות לו לפעול וזאת נוכח חוק יסוד: הצבא, לפיו הצבא נתון למרות הממשלה; השר האחראי על הצבא מטעם הממשלה הוא שר הבטחון.

למרות שכל נושא "אסון המוני" הוא בסמכותה של המשטרה, היא אינה פועלת להיערכות בנושא. המשטרה משתתפת בתרגילים שעורכת רח"ל, אבל לא יוזמת, לא עוסקת בהסברה (פיקוד העורף עושה זאת) ולא עוסקת באכיפת ההיערכות

המשטרה אחראית על פיקוד ושליטה, אבל לא לוקחת אחריות על ההיערכות, ואין לה אמצעים משל עצמה. גם אין לה מידע על מצב ההיערכות של הגופים האחרים שאמורים לסייע. כך לדוגמה, בשלג בירושלים, המשטרה ביקשה מהצבא 100 נגמשים, והצבא אמר שלא צריך כל כך הרבה ושלח ⁶¹10.

מבחינה משפטית למשטרה יש סמכות לגבי מה שהיא עושה בשטח, אבל לשר לביטחון הפנים אין את הסמכות הזאת. השר לא יכול להורות לגופים האחרים מה לעשות⁶²

רשות הכבאות וההצלה

פערים עליהם מצביע דו"ח מבקר המדינה 2015:

⁵⁹ פלורה קוך דבידוביץ', מ.מ.מ. 2011, היערכות מערך הבריאות למצבי חירום, ע' 16.

⁶⁰ ראו ישיבה של ועדת הפנים והגנת הסביבה בתאריך ד' שבט תשע"ד, 05/01/2014 בנושא היערכות של הגורמים המבוקרים בעקבות הסופה, הפערים וההמלצות ע' 5.

⁶¹ ראו ישיבה של ועדת הפנים והגנת הסביבה בתאריך ד' שבט תשע"ד, 05/01/2014 בנושא היערכות של הגורמים המבוקרים בעקבות הסופה, הפערים וההמלצות ע' 7.

⁶² ראו ישיבה של ועדת הפנים והגנת הסביבה בתאריך ד' שבט תשע"ד, 05/01/2014 בנושא היערכות של הגורמים המבוקרים בעקבות הסופה, הפערים וההמלצות ע' 5.

אי-בהירות בהגדרות - אין הגדרה ל"מצב סכנה" שמופיע כחלק מהגדרת אירוע כבאות והצלה באירוע אסון המוני בשטח שבו מצב מיוחד בעורף יש לכאורה כפיפות כפולה - לפקע"ר ולמשטרה

משרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים

האם ההפרטה של התשתיות היא בעיה או ייתרון?
מי מזהה את החוליה החלשה במערכת ומטפל בה? דוגמה שנתן וווה בכנס אסונות - תקלה במתקן PRMS במערכת הגז יכול להפיל את כל המערכת; רב החובל של אנית הגז מחליט מתי להתנתק מהמערכת ולהתרחק מהחוף.

קטגוריות	תחומי עשייה	דברים שצריכים להיעשות		
		A הערכות למענה (לפני רעידת האדמה)	B מענה (תוך כדי)	C שיקום
א. תשתיות ומבנים	1. בדיקת תקינות וטיפול במבנים ומתקני תשתית	A.1.א חיזוק מתקני תשתית 13; 14; 15; 3א - אנרגיה (חשמל, גז, דלק), - מים וביוב, - תחבורה (כבישים, רכבות, נמלים, שדות תעופה), - תקשורת - פסולת - הכנה וחיזוק מתקני חומ"ס	B.1.א בדיקת תקינות תשתיות, סילוק מפגעים וטיפול במתקני תשתיות: - אנרגיה (חשמל, גז, דלק), - מים וביוב - תחבורה (כבישים, רכבות, נמלים, שדות תעופה), - תקשורת 41	C.1.א שיקום מתקני תשתיות: - אנרגיה (חשמל, גז, דלק) - מים וביוב - תחבורה (כבישים, רכבות, תחבורה ציבורית, נמלים, שדות תעופה) - תקשורת 53; 57; 60; 70; 73; 76
	2. בדיקת תקינות וטיפול במבנים שאינם תשתיות	A.2.א חיזוק מבנים שאינם תשתיות 4א - מבני ציבור - מפעלים חיוניים - מבנים פרטיים ובתי מגורים 5.א הנדסה ותקני בניה 17; 8.ב שימוש בקרקע ותכנון 18; 9.ב	B.2.א בדיקת תקינות וטיפול ראשוני במבנים ומפגעים שאינם תשתיות 4א; 41	C.2.א שיקום מבנים שאינם תשתיות - שיקום מבני ציבור ממשלתיים 71 - שיקום ערים, שכונות ומבני מגורים 53; 54
ב. רציפות תפקודית	1. אספקת שרותי תשתיות בסיסיים	A.1.ב שרותי תשתית בסיסיים (מי דואג שיהיה בעת הצורך) 29; 4.ב - אנרגיה (חשמל, גז, דלק) - מים - ביוב וסניטציה - תחבורה (הסעים, כבישים, רכבות, נמלים, שדות תעופה) - תקשורת, סייבר ודואר - פינוי פסולת - טיפול בחומרים מסוכנים ומניעת סכנות סביבתיות	B.1.ב שרותי תשתיות חיוניות בעת הארוע: 41; 42; 44; 46 - אנרגיה - מים - סניטציה - תחבורה - תקשורת באזור האסון ובכלל המדינה - טיפול בחומרים מסוכנים וסכנות סביבתיות	C.1.ב שיקום תשתיות - אנרגיה, דלק - מים - ביוב וסניטציה - תחבורה 57 - תקשורת, סייבר ודואר באזור האסון ובכלל המדינה - טיפול בפסולת - טיפול בחומרים מסוכנים ובסכנות סביבתיות 61
	2. שרותים חיוניים לאוכלוסיה ותפקוד רשויות מקומיות	A.2.ב הבטחת אספקת שרותים חיוניים לכשיתרחש הארוע: 3.ב; 27 - הערכות רשויות מקומיות וצמצום פערים בין הרשויות 31 - מזון, ציוד בסיסי - מפעלים חיוניים - סיוע כלכלי - הגנה ושמירה - מוסדות חינוך וטיפול בילדים - תעודות ומסמכים	B.2.ב שרותים חיוניים לאוכלוסיה, שמירה על רציפות העבודה הממשלתית ותפקוד רשויות מקומיות בעת הארוע ומיד לאחריו 7.ב; 40; 47 - סיוע לרשויות מקומיות שנפגעו (בעת הארוע) 45 - מזון, ציוד בסיסי, מפעלים חיוניים ותפקוד רשויות מקומיות (מל"ח) - סיוע כלכלי - הגנה ושמירה - מוסדות חינוך וטיפול בילדים	C.2.ב שירותים חיוניים וסיוע לרשויות מקומיות בשיקום 55 מזון, מפעלים חיוניים, רשויות מקומיות 56 חינוך, בתי ספר, מעונות, רווחה תקשורת, סייבר ודואר סיוע כלכלי, ביטוח לאומי, שאלת הפיצוי, בנקים 62 רישום אוכלוסין, תעודות ומסמכים רשמיים שיקום תיירות שיקום סביבה
ג. תחומי אוכלוסיה	1. טיפול באוכלוסיה	A.1.ג הערכות לטיפול באוכלוסיה: 25; 27 (חלק) - חילוץ והצלה - רפואה - אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים - נעדרים, חללים (פס"ח) - פינוי אוכלוסיה, טיפול בחסרי קורת גג - בע"ח נטושים	B.1.ג טיפול באוכלוסיה באזור האסון בעת התרחשותו ומיד לאחריו: 39; 43 - חילוץ והצלה - רפואה - אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים ואוכלוסיות מיוחדות - נעדרים, חללים - פינוי אוכלוסיה, טיפול בחסרי קורת גג - בע"ח	C.1.ג סיוע לנפגעים ושיקום האוכלוסיה 55; 77 - שיקום רפואי של האוכלוסיה 59; 77 - רווחה וייעוץ פסיכולוגי, אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים 55 - קליטת חסרי קורת גג וטיפול בהם 65 - טיפול בתיירים וסיוע בהחזרתם למדינותיהם 63
	2. הסברה, הדרכה ומעורבות הקהילה	A.2.ג הערכות אוכלוסיה הסברה, הדרכה ומעורבות הקהילה 21; 24	B.2.ג מתן הסברה ומידע לציבור בכל נושא רלוונטי 37	C.2.ג הסברה, הדרכה ומעורבות הקהילה בשיקום
ד. היבטים נוספים	1. התרעה	A.1.ד התראה מוקדמת 26	B.1.ד התרעה במענה- מעקב אחר תנועות קרקע והערכה ראשונית לאחר אירוע 4.ג; 23	C.1.ד היבטים נוספים

קטגוריות	תחומי עשייה	דברים שצריכים להיעשות	C שיקום
	ד. 2. תרגול	A הערכות למענה (לפני רעידת האדמה) A.2.ד תרגול 30 - תרגול כוחות ההצלה והחירום - תרגול האוכלוסיה - תרגול ספקי תשתיות (אנרגיה, מים, תחבורה, תקשורת) - תרגול ספקי שירותים (מזון, מוסדות חינוך, מוסדות רפואה)	
	ד. 3. כח אדם	A.3.ד כח אדם להיערכות 33 ; 32 הכשרת אנשי מקצוע אשר אחראיים על הסביבה הבנויה הכשרת עובדים להתמודדות עם רעידת אדמה בסקטורים השונים	B.3.ד כח אדם למענה 49 C.3.ד גיוס כ"א מסייע לשיקום 58
	ד. 4. משאבים ומקורות מימון	A.4.ד משאבים להיערכות ב.10 ; 19 מימון היערכות ביטוח נגד נזקי רעידות אדמה	C.4.ד משאבים לשיקום 72 , 67, 69 מימון השיקום היבט ביטוחי
	ד. 5. סיוע בינלאומי וקשרי חו"ל	A.5.ד קשרי חו"ל בהיערכות הכנה לקליטה והפצת סיוע בינ"ל 28 יצירת שותפויות אסטרטגיות בין-לאומיות	C.5.ד קשרי חו"ל בשיקום 66 קליטת סיוע מחו"ל
		קשר עם הרשות הפלסטינית, כולל תיאום העברת סיוע 34	תיאום עם הרשות הפלסטינית – שיקום ראשוני ולטווח ארוך 68
ה. תכלול והובלה		B.ה תכלול והובלת המענה ה. 1A 1 - הובלת מדיניות איפחות א2 ה. 1A 2 – תכלול מאמצי האיפחות א1	C.ה תכלול והובלה בשיקום א.1 50-54 ; 71 ; 74
		B.1.ה תיאום ותפקוד המענה כולל יצירת תמונת מצב לאומית ב.5 35,36	ה. 1. C אחריות כוללת ותיאום ההיערכות לשיקום ולשיקום ראשוני הערכות לוגיסטית; יצירה, תאום והפעלת תכניות שיקום כלליות ונושאות (כלכלה, סביבה, חברה).
		B.2.ה ניהול פיקוד שליטה ב.6 38	
		A.2.ה תכלול וריכוז ההיערכות למענה ב.1. 20	